

E-KİTAP ARŞİVİ

Dijital Bilgi Kaynağınız

www.e-kitaparsivi.com

ANDERSAN MASALLARI

Hazırlayan Yasemin Dikmetaş

Copright©Akvaryum Yayınevi

Akvaryum Yayınevi 2005 , 100 Temel Eserler Dizisi

AKVARYUM YAYINEVİ Yeşilce mah. Çelik Sok. Akdeniz İş Hanı NO:69 A 4.

LEVENT/İSTANBUL Tel: (0212) 279 56 26 (Pbx) Fax:(0212)278 66 14

<http://www.akvaryumyayinevi.com>

e-posta: akvaryiim@birlesikbasim.com.tr

Grafik Tasarım: Zeynep Güleç

Kapak Tasarım: Hasan Tekin

Basım Yeri: Birleşik Matbaası - İst

Tel: (0212) 279 56 26

Eylül - 2005

<http://www.birlesikbasim.com.tr>

İÇİNDEKİLER

KIRMIZI AYAKKABILAR 7

ÇAKMAK 15

KÜÇÜK İDA'NIN ÇİÇEKLERİ 25

ÇAM AĞACI 35

KÜÇÜK DENİZ KIZI 46

PAPATYA 73

THUMBELINA 75

ESKİ EV 80

BÜYÜKANNE 86

İMPARATORUN GİYSİLERİ 88

KÜÇÜK KİBRİTÇİ KIZ 95

KÜÇÜK ÇİRKİN ÖRDEK 99

KARDAN ADAM 112

UÇAN BAVUL 118

KELEBEK 126

AY DEDİ Kİ 130

EKŞİ ELMALAR 137

KIRMIZI AYAKKABILAR

Küçük, zarif, şipşirin, minicik bir kızdı ama öylesine yoksuldu ki, yazın çıplak ayakla geziyor, kışmsa ayaklarını yara yapan kaba takunyalar giyiyordu.

Oturdukları köyde, ihtiyar bir ayakkabıcı vardı. Kırmızı, eski kumaş parçalarıyla elinden geldiğince uğraştı ve küçük kıza bir çift küçük ayakkabı yaptı. Ayakkabılar pek güzel değildi ama ihtiyar adam bütün iyi niyetini kullanmıştı. Bu ayakkabıları Karin adındaki bu zavallı küçük kız için yapmıştı. Karin, annesinin gömüldüğü gün ilk kez bu kırmızı ayakkabıları giydi. Bunlar matem ayakkabıları değildi, ama zavallı küçüğün başka ayakkabısı yoktu. Çıplak ayaklarına ayakkabıları giydi ve zavallı annesinin tabutunu öylece izledi. İşte o sırada içinde ihtiyar bir hanım bulunan güzel bir araba oradan geçti. Kadın çocuğu görünce ona çok acıdı.

Rahibe dönerek:

- Bu küçük kıızı bana veriniz, ben ona bakarım, dedi.

Karin, bu olaya kırmızı ayakkabıların yardımcı olduğunu sanıyordu. Fakat, ihtiyar kadın onların çok çir-

ANDERSAN MASALLARI

kin olduklarını söyleyerek yaktı. Küçük kıza temiz ve güzel giysiler giydirdi. Zamanla dikiş dikmeyi ve okumayı öğretti. Herkes onun çok güzel olduğunu söylüyordu.

Günlerden bir gün kraliçe, küçük kıızı prensesle bütün ülkeyi baştan aşağı dolaşmaya çıktı. Pek çok kimse şatonun kapısı önünde toplandılar, Karin de oraya geldi. Küçük prenses beyaz, güzel giysiler giymişti... Herkesi kendisine hayran bırakmak için pencerenin önünde duruyordu.

Ne kuyruklu giysisi vardı, ne de başında altından tacı, ama ayağında kırmızı keçi derisinden çok güzel ayakkabılar vardı. Bunlar vaktiyle ihtiyar

ayakkabıcının Karin için yaptıklarından çok daha güzeldi. Dünyada hiçbir şey bu kırmızı ayakkabılarla karşılaştırılmazdı.

Karin ilk dini törene katılacağı yaşı gelince ona yeni giysiler, yeni ayakkabılar satın alındı. Kentin en iyi ayakkabıcısı onun ayağının ölçüsünü aldı. Mağazanın tüm vitrinlerinde güzel pabuçlar ve rugan çizmeler vardı. Bunlar çok güzeldi. Ama gözleri iyi görmeyen kadın bunlarla hiç ilgilenmedi.

Ayakkabılar arasından prensesin giydiklerinin tıpkısı bir çift güzel kırmızı ayakkabıyı gördü. Ayakkabıcı onların bir kontun çocuğu için yapıldığını, fakat ayağına uymadığını söylüyordu.

- Onlar rugan değil mi? dedi kadın. Parlıyorlar.

- Evet, parlıyorlar, diye karşılık verdi Karin. Pabuçların kırmızı olduğunu bilmiyordu. Yoksa dini

ANDERSAN MASALLARI

merasim günü Karin'e dünyada giydirmezdi... Ama Karin onları giydi. Kiliseye girdiğinde herkes onun ayakkabılarına bakıyordu. Hatta ona öyle geldi ki, duvarda asılı eski portreler, kolalı, yakaları uzun siyah giysiler giymiş rahip karıları bile onun kırmızı ayakkabılarından gözlerini ayıramıyorlardı.

Tören sırasında orkestra bütün ihtişamıyla çalarken güzel sesli çocuklar da şarkı söylüyordu. Ama Karin yalnız pabuçlarını düşünüyordu. Rahip elini onun başına koyduğu zaman bile Karin, kırmızı ayakkabılarından başka bir şey düşünmüyordu.

Öğleden sonra ihtiyar kadına Karin'in kırmızı pabuç giymiş olduğunu söylediler.

O zaman kadın, Karin'e bunun yapılmayacak bir şey olduğunu, hoş karşılanmayacağını, bundan böyle kiliseye gittiği zaman siyah pabuç giymesi gerektiğini söyledi. Hem de en eski pabuçlarını...

Ertesi pazar kiliseye gitmeden önce Karin siyah ve kırmızı pabuçlarına baktı.

Ama bir türlü siyahları giymeye gönlü razı olmuyordu. Bu yüzden yine kırmızılarını giydi.

Bol güneşli bir gündü. Karin ve yaşlı kadın buğday tarlalarının arasındaki dar patikadan geçtiler; çevrede toz vardı...

Kiliseye vardıklarında, kapmın yanında koltuk değnekli, uzun sakallı, garip, ihtiyar bir askerin durduğunu gördüler. Yaşlı adam yere kadar eğildi ve ayakkabıların tozunu almak için izin istedi. Karin hemen küçücük ayağını uzattı.

ANDERSAN MASALLARI

- Aman! Ne güzel dans ayakkabıları dedi asker. Ah dans ederken dikkat edin!

Sonra eliyle ayakkabıların tabanlarına vurdu... İhtiyar kadın, askere birkaç kuruş verdi ve Karin'le kiliseye girdi. İnsanların gözleri kırmızı ayakkabılara çevrildi. Dua etmek amacıyla diz çöktüğü zaman Karin yine pabuçlarını düşünmeye başladı. Düşünmekten şarkı söylemeyi ve duasını unuttu.

Kiliseden çıktılar, ihtiyar kadın arabaya bindi. Arkasından Karin de arabaya binmek için ayağını kaldırdı. O anda ihtiyar asker ona şöyle dedi:

- Aman! Ne güzel balo ayakkabıları!.. Karin birkaç dans adımı atmaktan kendim alamadım. Henüz birkaç adım atmıştı ki, bacakları kendiliğinden dans etmeye başladı. Sanki ayakkabılar ona bu gücü veriyordu. Karin duramıyordu bir türlü. Durmadan kilisenin köşesine dek dans etti. Arabacı da onun peşinden koşmak zorunda kaldı. Onu yakalayarak zorla arabaya bindirdi. Ama ayakları bir türlü durmak bilmiyordu Karin'in... İhtiyar kadının bacaklarına şiddetli tekmeler atıyordu.

Eve gelince garip ayakkabılar dolaba kondu. Fakat Karin dolaba gidip onlara bakmaktan kendini alamıyordu.

İhtiyar kadın hastalandı, neredeyse ölecekti. Karin kadına minnet borçluydu. Bu nedenle ona bakması ve başından ayrılmaması gerekiyordu. Fakat o sırada baloya davet edilmişti. İhtiyar kadına baktı. Kadıncağzı nasıl olsa ölecekti. Birden kırmızı ayakkabıları aklına

ANDERSAN MASALLARI

geldi. Sonunda dayanamadı, kırmızı ayakkabılarını giyip dans etmeye başladı. Ama sağa gitmek istediği zaman ayakkabılar sola gidiyor, merdiven çıkmak istediğinde pabuçlar aşağıya iniyorlardı. Kentte kalmak istediği zaman, pabuçlar, onu zorla ormana götürdüler. Karin bu yola hep dans ederek aldı.

Bir ağacın tepesinde parlayan bir şeyler gördü ve bunun ay olduğunu sandı. Ama bu kırmızı sakallı ihtiyar askerdir. Oraya oturmuş ona başıyla işaret ediyordu ve "Bak, ne denli güzel dans ayakkabıları!" diyordu. O zaman Karin korkuya kapılıp kırmızı ayakkabıları ayağından atmak istedi. Ama onlar ayağında sımsıkı duruyordu. Onları çıkarmak için çoraplarını yırttı. Fakat ayakkabılar ayaklarını kavramışlardı. Karin, durmadan dans ediyor, durmak bilmiyordu. Dinlenmeden dağ tepe, gece gündüz, yağmurda güneşte gidiyordu... Geceleri ise, dans ederek açık bir mezarlığa giriyordu. Mezarlığa gelince yoksulların mezarları üstüne oturmak istedi, ama ona durup dinlenmek yoktu. Sürekli dans ederek mezarlığın kapısına doğru yöneldi. O sırada uzun beyaz giysili, yere kadar kanatlı bir melek gördü. Ciddi ve sertti, elinde alev saçan kılıç vardı.

- Dans edeceksin! dedi. Kırmızı ayakkabıların içinde sararıp, soğuk, buz gibi, iğne ipliğe dönüncüye değin, kapıdan kapıya giderek dans edeceksin. Kendini beğenmiş çocukların kapılarını çalacaksın. Seni işitinceye ve senden korkuncaya değin sürekli dans edeceksin. Bu senin söz dinlememezliğinin cezasıdır...

11

10

Zr 'M

ANDERSAN MASALLARI

- Kurtar beni! Diye bağırdı Karin.

Ama meleğin yanıtını duymadı. Çünkü pabuçlar onu tarlaların, yolların arasından sürüklüyordu. Artık o sürekli dans etmek zorundaydı.

Günün birinde çok iyi tanıdığı bir kapının önüne geldi. İçerde bir matem müziği çalıyordu. Sonra içerden üzeri çiçeklerle örtülü bir tabut çıkarıldı. Karin, ihtiyar kadının öldüğünü hemen anladı. O zaman kendisini yapayalnız hissetti. Tanrı'nın melekleri de onu artık lanet-lemişlerdi.

Dans etmeye mahkum edilmişti...

Ayakkabıları, onu kan içinde bırakan çalılıklara, dikenlere sürüklüyordu. Bir gün hep dans ederek, kurak bir arazide bulunan ıssız, küçük bir eve geldi.

Burada bir celladın oturduğunu biliyordu. Ağlayarak camı tıktıkladı.

- Dışarı çık, ben giremiyorum, çünkü sürekli olarak dans ediyorum.

Cellat:

- Benim kim olduğumu bilmiyorsun sanırım, dedi. Ben suçluların başını uçuruyorum, kendini parlak satırımdan koru!

- Benim de başımı uçur! Dedi Karin. Ben bir günâh işledim. Ama şimdi çok pişmanım. Kırmızı ayakkabılı ayaklarımı kesmeni istiyorum.

Sonra tüm suçunu anlattı. Cellat, Karin'in kırmızı ayakkabılı ayaklarını kesti. Kesilen ayaklar hâlâ dans

ANDERSAN MASALLARI

ederek ormanın kuytularına gitmek için tarlaların arasından uzaklaştı...

Karin, becerebildiği kadar kendine tahta bacaklar ve sopalarla koltuk değnekleri yaptı.

- Bu ayakkabılar yüzünden çekmediğim çile kalmadı! Diye içini çekti. Herkesin beni görmesi için kiliseye gideceğim.

Karin, kilisenin kapısı önüne geldiğinde kırmızı ayakkabılar da oradaydı ve onun önünde dans ediyorlardı. Karin öyle korktu ki, hemen geri döndü. Yol boyunca çok üzgündü. Çok ağladı.

Sonra pazar gelip çattı. Karin düşündü: "Yeteri kadar acı çektim. Kilise sıralarında gururla oturanlardan çok daha günahsızım..." Sonra bu cesaretle kiliseye gitti.

Kilisenin kapısını açamadı. Çünkü kırmızı ayakkabılar hâlâ orada dans ediyordu. Kızcağız müthiş bir korkuya kapıldı. Vicdan azabıyla evine döndü.

Ertesi gün manastıra gitti, hizmetçi olarak kabul edilmesini istedi. Çok çalışacak ve elinden geleni yapacaktı, yeter ki bir evi olsun ve mert insanlar arasında yaşasın.

Papazın karısı ona acıdı ve onu hizmetine aldı. Karin çok sessizdi. Din kitabı okunurken dikkatle dinliyordu. Çocuklar da onu çok seviyordu. Ama ona mücevherlerden, güzel giysilerden ve kraliçeler gibi güzel olmaktan söz ettikleri zaman Karin başını sallıyordu.

Ertesi pazar hepsi birlikte kiliseye gittiler. Karin'i de götürmek istediler.

Fakat Karin koltuk değnekleriyle gi-

12

13

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

demeyeceğini söyleyerek reddetti. Küçük odasına çıktı ve ümitsizlikle ağlayarak yüzünü havaya kaldırdı:

- Tanrım, bana yardım et! Diye yalvardı.

O sırada bol ışık içinde kilise kapısının önünde gördüğü melek karşısında belirdi. Şimdi elinde keskin kılıç yoktu. Ama gül dolu yeşil bir dalı elinde tutuyordu. Tavana dokundu. O anda tavan yükseldi ve yuvarlandı. Daim dokunduğu yerde pırıl pırıl bir altın yıldız belirdi. Sonra duvarlar çöktü. Karin, çalan orgları, duvarlara asılı resimleri, sıralarda oturmuş dinleyicileri gördü. Zavallı kızın odasına gelmişti kilise. Gördüğü kiliseydi. Karin, şimdi manastır halkının yanında oturuyordu. Oradakiler ona tatlılıkla:

- Oh, Karin, ne iyi ettin de geldin, dediler.

- Tanrı beni affetti, dedi Karin.

Orgun sesi yankı yapıyor ve çocukların sesleri nefis bir koro halinde yükseliyordu.

Güneş ışıkları pırıl pırıl etrafı dolduruyor ve Karin'i ısıtıyordu.

Karin'in kalbi de öylesine güneşle, huzur ve neşeyle doldu ki, dayanamadı; küçük kızın ruhu Tann'ya doğru yükseldi...

Orada ona kimse kırmızı ayakkabılardan söz etmedi artık...

ÇAKMAK

Tozlu yoldan bir asker yürüyordu. Bir, iki! Bir, iki! Sırtında çantası, belinde kılıcı vardı. Savaştan dönmekteydi ve artık evine kavuşmak istiyordu. Yolda bir cadıya rastladı. Cadı çok çirkin bir kadındı. Kadının alt dudağı göğsüne dek sarkıyordu. Cadı askere seslendi:

- İyi akşamlar! Asker, dedi. Ne güzel kılıcın var! Çok paran olsun ister misin?

- Tabii isterim, dedi Asker.

Cadı yanbaşında duran ağacı gösterip:

- Şu ağacı görüyor musun? diye sordu. Onun içi boştur. Tepesine tırmanınca bir delik göreceksin. Oradan ağacın içine gireceksin. Ama seni yukarı çekmek için beline de bir bağlamam gerek.

- Ağacın içinde ne yapacağım? diye sordu Asker.

- Para kazanacaksın, dedi Cadı Kadın. Beni iyi dinle. Ağacın dibine inince karşına büyük bir salon çıkacak. Orası sanki üç yüz mumun yandığı çok aydınlık bir yerdir. Orada üç kapı göreceksin. Anahtarları üzerlerinde asılı olduğu için kapıları açabileceksin. Birinci odaya girdiğinde, tam ortada büyük bir sandık göreceksin. Sandığın üstünde oturan köpeğin fincan kadar büyük gözleri

14

15

ANDERSAN MASALLARI

vardır. Ama korkmana gerek yok. Sana mavi kareli önlüğümü vereceğim. Onu yere serer, sonra köpeği yakaladığın gibi üstüne oturtursun. Ondan sonra sandığı aç ve içinden istediğin kadar bakır para al.

- Eğer gümüş para istersen, ikinci odaya gireceksin. Oradaki sandığın üstünde de gözleri değirmen taşı kadar iri bir köpek oturur. Ama ona da aldırma. Onu da önlüğümün üzerine oturt ve istediğin kadar gümüş para al.

Eğer altın istersen üçüncü odaya girmen gerek. Ama para sandığının üstünde oturan köpeğin gözleri, yuvarlak kuleler kadar büyüktür.

O da azılı bir köpektir... Fakat ondan korkmana gerek yok. onu da önlüğümün üzerine oturtursan sana bir zararı dokunmaz. Sonra sandıktan istediğin kadar altın para alabilirsin.

- Bunlar güzel de, sana ne vereceğim yaşlı Cadı? diye sordu Asker. Bunları kara kaşım için yapmıyorsun herhalde.

- Hayır, dedi canım. Bir tek bakır para bile istemem. Bana sadece, büyük annemin oraya son indiğinde unuttuğu eski çakmağı var, onu getir yeter.

- O zaman ipi belime bağla bakalım dedi Asker.

- İşte, dedi Cadı. Mavi kareli önlüğümü de al bakalım. Bunun üzerine Asker ağaca tırmandı. Deliği bulup

kendini aşağı bıraktı ve Cadı'nın dediği gibi kendini aydınlık büyük salonda buldu.

16

ANDERSAN MASALLARI

Birinci kapıyı açtı. İşte! Fincan kadar kocaman gözlü bir köpek oturmuş kendisine bakıyordu.

- Sen iyi bir köpeksin, diyen Asker, köpeği kaptığı gibi cadının önlüğüne oturttu. Sonra ceplerini bakır paralarla tıkabasa doldurdu. Ardından da sandığı kilitledi. Köpeği üstüne oturtup ikinci odaya geçti.

İşte! Orada da değirmen taşı kadar gözleri olan bir köpek oturuyordu,

- Bana öyle sert bakmamalımsın, dedi Asker. Sonra gözlerin yorulur.

O köpeği de kaptığı gibi Cadı'nın önlüğüne oturttu.

Sandıktaki gümüş paraları görünce öteki odadan aldığı bütün bakır paraları atıp ceplerini ve sırt çantasını gümüş paralarla doldurdu. Sonra da üçüncü odaya geçti.

Buradaki köpeğin gerçekten kule kadar kocaman gözleri vardı. Gözleri sanki tekerlek gibi fıldır fıldır dönüyorlardı.

- İyi akşamlar, dedi Asker. Hiç bu kadar kocaman bir köpek görmediği için elini şapkasına götürüp hayvanı selamladı. Sonra kaptığı gibi onu da yere indirdi ve sandığı açtı.

Amanın! Sandık silme altın para doluydu! Bu altınlarla bütün kasabayı, şekerçi kadının bütün elma şekerlerini ve dünyanın bütün kurşun askerlerini ve sallanan atlarını satın alabilirdi. Evet, o kadar çok para vardı sandıkta! "Ü

17

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

, - -]

Asker ceplerini ve sırt çantasını doldurduğu gümüş paraları hemen boşaltıp yerlerine altın paraları doldurdu. Evet, cepleri ve sırt çantası ve çizmeleri ve hatta şapkası bile artık altın doluydu. Güçlkle yürüyebiliyordu. Artık gerçekten parası vardı.

Köpeği yine sandığın üstüne yerleştirdi, kapıyı kapattı ve Cadı'ya seslendi:

- Hey, Cadı, şimdi beni çek bakalım.

- Çakmak kutusunu aldın mı? diye sordu Cadı.

- Bak, onu unutmuştum işte! dedi Asker sonra geri dönüp çakmak kutusunu aldı.

Cadı, Asker'i çekip ağaçtan çıkardı. Asker cepleri, çizmeleri, çantası ve şapkası altın dolu olarak yine yola çıkmak üzere hazırlanırken Cadı'ya:

- O kutuyla ne yapacaksın? diye sordu.

- Seni ilgilendirmez, dedi Cadı. Sen param aldın, şimdi bana çakmağı ver, haydi!

- Saçmalama, dedi Asker. Çabuk kaba çakmak kutusuyla ne yapacağını söyle yoksa, kılıcımı çektiğim gibi kafanı uçururum.

- Yapma! Diye bağırdı Cadı.

Ama Asker onun bağırmalarına aldırmış etmeden kadının kafasını kesti. Kadın yere yığıldı kaldı. Asker bütün parasını onun önlüğüne bağladı. Torbayı sırtına atıp, kutuyu cebine soktu ve doğrucakente gitti.

Kent'de öylesine güzeldi ki... En iyi hana yerleşti, en

iyi odaya istedi ve en sevdiği yemekleri ısmarladı... Artık çok zengindi.

Çizmelerini temizleyip parlatan uşak böylesine paralı, zengin bir beyefendiye bu denli çizmelerin hiç yakışmadığını düşünüyordu.

Ertesi gün, Asker, yeni çizmeler ve giysiler satın aldı. Şimdi tam bir beyefendi olmuştu. İnsanlar kendisine kentteki güzel şeylerden, krallarının iyiliğinden ve prensesin güzelliğinden bahsettiler.

- Onu nasıl görebilirim? diye sordu Asker.

- Prensesi kimse göremez, dediler. O büyük bakır sarayda yaşar, sarayın yüksek duvarları ve kuleleri vardır. Oraya kraldan başka kimse giremez. Kâhinler prensesin sıradan bir askerle evleneceğini söyledikleri için kral yanma kimseyi sokmuyor.

"Onu görmeliyim!" diye düşündü Asker. Ama ne kadar uğraştıysa da, buna olanak bulamadı.

Artık çok güzel bir yaşamı vardı. Eğleniyor, kralın bahçesinde dolaşıyor, yoksullara para dağıtıyordu. Eski yaşantısında parasızlığın ne kadar kötü bir

şey olduğunu bildiği için herkese yardım ediyordu. Artık zengindi. Güzel giysileri vardı. Pek çok arkadaşı olmuştu. Herkes onun ne kadar iyi bir insan olduğunu söylüyor bu da As-ker'in çok hoşuna gidiyordu. Ancak hiç para kazanmadan sürekli harcadığı için, sonunda elinde sadece birkaç altını kaldı. Oturduğu güzel evinden çıkıp bir çatı katına yerleşti. Çizmelerini
18
19

ANDERSAN MASALLARI

artık kendisi temizliyor, patlak yerlerini kendisi dikiyordu. Artık arkadaşları da kendisini görmeye geliniyorlardı. Asker yine bir akşam, mum alacak kadar parası olmadığından karanlıkta oturuyordu. Birden ağacın içinden aldığı çakmak kutusunun içinde bir mum parçası olduğunu hatırladı. Kutuyu çıkarıp içinden mumu aldı. Ancak çakmağı çakar çakmaz kapı birdenbire açıldı ve gözleri fmcan tabağı kadar iri bir köpek içeri girip:

- Efendimin buyrukları nedir? diye sordu. Asker şaşkınlıkla:
- Bu da ne demek oluyor? dedi. Bir taraftan da:
"... Bu tılsımlı bir çakmak olsa gerek. Bununla istediğim her şeyi elde edebilirim..." diye düşünüyordu.

Köpeğe:

- Bana biraz para getir, dedi.

Köpek bir anda gözden kayboldu ve çok geçmeden ağzında bakır paralarla dolu bir torbayla geldi.

Asker artık çakmağın ne değerli bir hazine olduğunu anlamıştı. Çakmağı bir kere çakarsa bakır para sandığının üstünde oturan köpek, iki kere çakarsa gümüş para sandığındaki, üç kere çakarsa altın para sandığındaki köpek geliyordu.

Asker yine eski, güzel evine döndü. Yine süslü giysilerini giymeye başladı. Bütün arkadaşları yine çevresine doldular.

ANDERSAN MASALLARI

Asker:

"... İnsanın prensesi görememesi çok garip doğrusu. Onun çok güzel olduğunu söylüyorlar. Ama çevresi kulelerle sarılı bakır bir şatoda oturduktan sonra güzelliğin ne yararı var? Acaba onu görmeye gidemez miyim?" diye düşünüyordu. Bunun için köpekler kendisine yardımcı olabilirdi. Sonra çakmağı bir kere çaktı. Fincan gözlü köpek karşısında beliriverdi.

- şimdi geceyarısı olduğunu biliyorum, dedi Asker. Ama ben bir dakikalığına bile olsa prensesi görmek istiyorum.

Kapıdaki köpek göz açıp kapayıncaya dek gidip prensesi getirdi. Kız köpeğin sırtında yatmış uyuyordu. O kadar güzeldi ki... Öakar bakmaz gerçek bir prenses olduğu anlaşılıyordu. Asker, genç kızı öpmekten kendini alamadı. Sonra köpek prensesi geri götürdü.

Sabah olduğunda prenses, gece gördüğü garip rüyayı, bir köpeğin sırtında bilmediği bir yere götürüldüğünü ve bir askerin kendisini öptüğünü anne ve babasına anlattı. Kraliçe, nedimelerinden birini, ertesi gece, bu olayın gerçekten bir rüya olup olmadığını öğrenmesi için prensesin yatağının yanında nöbet tutturdu.

Asker, yine güzel prensesi görmek istediği için, o gece de köpek geldi ve prensesi sırtladığı gibi götürdü. Kraliçenin nedimesi de ayakkaolarmı ayağına geçirdiği gibi hızla onların peşinden koştu. Köpeklerle kızm büyük bir binaya girdiklerini görünce:

20

21

ANDERSAN MASALLARI

- Artık nereye gittiklerini öğrendim, diyerek kapının üstüne büyük bir çapraz işaret çizdi. Sonra tekrar saraya döndü.

Ama köpek prensesi saraya bırakıp döndüğünde kapının üstündeki işareti gördü ve tebeşir alıp kentin bütün kapıları üzerine aynı işareti çizdi. Kadın artık prensesin hangi eve girdiğini bulamayacaktı.

Sabah olunca kral, kraliçe, nedime ve bazı saray subayları prensesin gece nereye gittiğini öğrenmek için kente indiler.

Kral çapraz işaretli ilk kapıyı görünce,

- İşte buralı, dedi.

- Hayır, sevgili kocacığım, burası dedi Kraliçe. Saray görevlileri:

- Ama bu kapı da işaretli, o da işaretli! Dediler. Sonunda bütün kenti arasalar da prensesin girdiği evi bulamayacaklarını anladılar.

Ancak kraliçe çok akıllı bir kadındı. Saraya dönünce ipekli kumaştan güzel bir torba yaptı ve içini unla doldurup prensesin sırtına bağladı. Gece yatmadan önce torbaya küçük bir delik açtı. Şimdi prenses gidecek olursa arkasından unlar dökülecek ve nereye gittiği belli olacaktı.

Gece köpek yine geldi. Prensese sırtına alıp Asker'in yanına götürdü. Köpek kızın sırtındaki torbadan un döküldüğünü görmemişti. Kral ve kraliçe sabah kızlarının nereye gittiğini öğrendiler ve Asker'i tutuklatıp hapse attırdılar.

22

ANDERSAN MASALLARI

Asker artık karanlık bir hücrede tek başına kalmıştı. Nöbetçiler:

- Yarm asılacaksın! dediler.

Bu Asker için çok kötü bir haberdı.

Asker sabahleyin hücresinin demir parmaklıklı küçük penceresinden, insanların kendisinin asıldığını görmek için akm akın meydana toplanmakta olduklarını gördü. Davul sesleri meydana inletiyor, askerler uygun adım damgacının çevresinde yerlerini alıyordu.

Koşuşan kalabalık arasında deri önlüğü ve çarıklaıy-la bir ayakkabıcı çırağı da vardı. Çocuk öyle hızlı koşuyordu ki, çarıklardan biri ayağından fırladığı gibi Asker'in parmaklıklar arasından bakarak geleceğini düşündüğü duvara çarpıverdi.

- Hey! Ayakkabıcı çırağı! O kadar acele etmene gerek yok, diye bağırdı Asker.

Asılma ben gelene dek başlamayacak. Ama benim oturduğum eve gidip dolaptaki çakmağımı getirirsen sana dört altın veririm. Yalnız biraz acele etmelisin.

Ayakkabıcı çırağı, parayı kazanabilmek için olanca hızıyla Asker'in evine koşmaya başladı. Kısa bir süre sonra da çakmağı getirip, pencereden içeri attı. Kentin meydanında büyük bir darağacı kurulmuştu. Çevresinde askerlerle, binlerce insan vardı. Kral ve kraliçe yargıçların karşısında tahtlarına kurulmuşlardı.

Asker'i darağacma çıkardılar. Asker ipi boynuna geçirdikleri sırada, bir suçlunun cezasını çekmeden önce son is-

23

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

teğinin kabul edilmesi gerektiğini söyledi. Asker'in son arzusu sarma tütün içmekti.

Bu isteğe kral "hayır," diyemezdi. Asker, sigarasını yakmak için çakmağı çaktı.

Bir, iki, üç! Aniden bütün köpekler ortaya çıktı...

Asker, köpeklere:

- Hemen yardım edin bana! Beni buradan kurtarın! diye emir verdi.

- Köpekler yargıçların üzerlerine atladılar. Kimini bacağından, kimini burnundan yakalayıp havaya fırlattılar. Yere düştüklerinde hepsi paramparça oldular.

- Durun! diye bağırdı kral.

Fakat en büyük köpek onu da, kraliçeyi de kaptığı gibi diğerlerinin arkasından fırlattı. Bütün askerlerin korkudan ödleri patlamıştı. Alanda toplanmış olanlar bir ağızdan:

- Büyük Asker, sen bizim kralımız ol ve güzel prensesle evlen! Diye bağırmaya başladılar.

Böylece Asker'i, saltanat arabasına bindirdiler. Üç köpek öne düştü. Nöbetçiler selama durdular. Prensese bakır saraydan çıkıp kraliçe oldu. Düğün töreni tam bir hafta sürdü. Törende köpekler de yerlerini aldılar. Gördükleri karşısında gözleri daha da kocaman oldu.

KÜÇÜK İDA'NIN ÇİÇEKLERİ

Küçük İda:

- Bak, benim zavallı çiçeklerim ne kadar solmuş. Daha dün akşam ne güzeldiler, şimdi boyunları bükülmüş. Neden acaba? diye divanda oturan öğrenciye sordu. O bunu bilmeliydi. İda'nın çok sevdiği bu öğrenci bunu bilmeliydi. En güzel hikâyeleri o biliyordu. Kâğıttan çok değişik şekiller kesiyordu. Küçük dansözler, yürekler, çiçekler, kapı ve pencereleri açılabilen saraylar... Ayrıca bu öğrenci çok da neşeliydi!

- Neden çiçekler bugün bu kadar üzgün görünüyorlar, diye tekrarladı İda.

Solmuş bir buket çiçek göstererek:

- Onların nesi olduğunu biliyor musun? Öğrenci:

- Herhalde bu akşam onlar baloya gittiler, çok dans etmiş olacaklar ki yorulmuşlar, dedi.

- Ama, çiçekler dans etmesini bilmezler, dedi küçük İda.

- Oh! Evet, dedi öğrenci. Gece küçük kızlar uyuyunca, çiçekler sıçrar ve neşeyle dans ederler, hemen hemen her gece baloya giderler.

24

25

ANDERSAN MASALLARI

- Çocuklar da bu baloya gidebilirler mi?

- Giderler, ama çiçeklerin çocukları, küçük papatyalar ve Mügeler gider.

- Peki bu güzel çiçekler nerede dans ederler?

- Hemen şuracıkta! Sen şatonun kapısına hiç gitmedin mi? Hani çiçek dolu, güzel bahçeli şatoya? Gölgedeki ördek ve kuğu kuşlarına yem vermedin mi? Sözüme inan, işte orada büyük balo verilir.

- Dün, annemle parka gittik. Ama henüz ağaçların ne yaprakları, ne de çiçekleri vardı. Nereye gittiler acaba? Bu yaz ne kadar çok çiçek vardı.

- Onlar şatoya gittiler, dedi öğrenci. Kral ve sarayda-kiler şehre inince, çiçekler de şatoya giderler ve bundan da çok memnundurlar. Ah! Bir görsen... En güzel iki gül tahta çıkar. Bunların biri kral, biri kraliçe olurdu. Horoz ibikleri her yandan sarkar, bunlar vezirlerdir. Sonra baloyu düzenleyen güzel çiçekler gelir. Mavi menekşeler denizci olurlar, sümbül ve zeren küçük hanımlarla dans ederler, dansı yönetirler. Her şeyin düzgün gitmesine dikkat ederler.

- Peki, bütün bu çiçekler kralın izni olmadan dansa gidebilirler mi?

- Gerçekte, kimsenin tam olarak bir şey bildiği yok; dedi öğrenci. Bazen ihtiyar kâhya elinde bir deste anahtarla gelir. Çiçekler kaim perdeler arkasından anahtarların şakırtısını duyar duymaz, hemen saklanıp gizlice bakarlar. İhtiyar kâhya:

ANDERSAN MASALLARI

- Sanki burası çiçek kokuyor der ama onları görmez. Küçük İda, ellerini çırparak:

- Aman ne hoş! Ben onları hiç görmeyecek miyim? dedi.

- Görürsün tabii! Ama oraya gittiğin zaman pencereden bakmayı unutma, hepsini görürsün. Ben, bugün aynı şeyi yaptım. Divanın üzerine uzanmış bir nedime gördüm. Bu güzel bir nergisti.

İda:

- Bitki bahçesinin çiçekleri de oraya gelirler mi? Ama orası uzak değil mi? diye sordu.

- Hepsi oraya gelirler, dedi öğrenci. Onlar istedikleri zaman uçabilirler de. Çiçeklere benzeyen kırmızı, sarı ve beyaz kelekleri hiç görmedin mi? Bunlar uçan çiçeklerdir. Onlar saplarından fışkırırlar. Küçük yapraklarını kanat gibi açar ve uçarlar. Bitki bahçesinin çiçekleri büyük baloya katılmadı. Onlar orada o kadar eğlenildiğini bilmiyorlar. Sana bir şey söyleyeceğim. Hani bitişikte oturan biyoloji öğretmeni var ya, o da bu söyleyeceğime çok şaşacak. Öğretmenin bahçesine gittiğin zaman bir çiçeğe şatoda balo var, diyeceksin. O çiçek de ötekilere söyleyecek. Bak gör, hepsi birden nasıl uçacaklar. Öğretmen bahçeye gelince ancak tek bir çiçeği orada bulacak, ötekilerinin nereye gittiğini bilemeyecek.

- Ama çiçekler konuşmazlar ki; öbür çiçeklere bunu nasıl anlatacaklar?

- Orası öyle, konuşmuyorlar, ama işaretlerle anlaşır-

ANDERSAN MASALLARI

yorlar dedi öğrenci. Hafif bir meltem rüzgârı, yapraklarını kımıldattığı zaman onlara bak, nasıl birbirlerini selamlıyorlar. Konuşmalar bu kadar anlaşamazlar.

- Öğretmen, onların işaretlerini anlar mı? diye sordu küçük kız.

- Tabii, dedi öğrenci. Öğretmen, sabah bahçede, bir ısırgan otunun çok güzel bir kırmızı karanfile gizlice işaret ettiğini gördü... Bu işaret "Güzelsin, seni seviyorum," demektir.

Bu, öğretmenin hoşuna gitmedi ve ısırgan otuna bir tokat attı. Isırgan otu onu öyle bir ısırdı ki bir daha elini ona sürmedi.

- Aman ne eğlenceli, dedi gülerek İda. Küçük İda, öğrencinin çiçekler üzerine anlattıklarını çok eğlenceli buluyor ve onlar üzerinde uzun uzun düşünüyor. Çiçekler çok dans ettikleri için başlarını eğmişlerdi. Gerçekten yorgun ve hastaydılar.

İda, çiçekleri aldı, onları oyuncakların bulunduğu odaya götürdü.

- Bebek Sofia, dedi İda. Bu gece çekmede uyuyacaksın. Zavallı çiçekler hasta. Senin yatağında onlar yatacak.

Bebek suratını astı ve tek kelime söylemedi. Yatağından alınmasına kızmıştı.

İda, çiçekleri bebeğin yatağına yatırdı ve üstlerini iyi-

ANDERSAN MASALLARI

ce örttü. Ertesi gün iyileşmeleri ve kalabilmesi için onlara çay yapacağını söyledi. Sonra güneş gözlerine girmesin diye odanın perdelerini çekti.

Bütün gece küçük İda düşünceliydi. Öğrencinin çiçekler hakkında anlattıkları ne kadar ilginçti. Akşam, uyumadan önce pencereye koştu. Annesinin çiçeklerini, sümbülleri, lâleleri görecekti. Onlara yavaşça:

- Ben, bu gece baloya gideceğinizi biliyorum, diye fısıldadı.

Çiçekler duymazlıktan geldiler, yapraklarını bile kıpırdatmadılar. Ancak İda ne olacağını gayet iyi biliyordu. Yatağına uzun zaman gözüne uyku girmedi. Kralın şatosunda birbirinden güzel çiçeklerin dans ettiğini görmek, kimbilir ne hoş olurdu, diye düşünüyor.

- Benim çiçeklerim de gerçekten oradalar mı? diye içini çekiyordu. Sonra uykuya daldı.

Küçük kız gece yarısında uyandı. Annesi ve babası derin uykudaydılar. Yalnızca küçük masanın üzerinde gece lambası yanmaktaydı.

Küçük kız düşünce, çiçekler, öğrenciyi gördü. Ne kadar saçma! diye düşündü.

Biraz doğruldu ve bebeğin yatağına göz attı. Yarı açık kapıdan ona piyano çalmıyor gibi geldi. Fakat o kadar yavaştı ki, şimdiye kadar böylesine güzel bir müzik işit-memişti. Herhalde çiçekler dans ediyorlardı. Onları ne kadar görmek isterdi! Ama anne ve babasının uyanması korkusuyla kalkmaya cesaret edemiyordu.

Ah! Keşke çi-

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

SÜS*

çekler odasına gelseler. Ama germiyorlardı ve müzik ahenkli bir şekilde devam ediyordu. Başka çare yoktu. Kalmak gerekti. Yavaşça kapının aralığından gidip baktı. Aman ne eğlenceli bir manzaraydı bu gördüğü!.. Pencerede ay ısıldıyor ve parkeyi gün ışığı gibi aydınlatıyordu. Odada lâleler ve sümbüller iki sıra olmuşlardı. Artık pencerelerde çiçek yoktu, saksılar boştu. Yerde çiçekler zarif bir şekilde dans ediyorlardı. Harikulade bir zincir halindeydiler. Ront yaptıkları zaman yeşil yapraklarıyla birbirlerini tutuyorlardı.

Herkes öğrenciyle alay etmişti.

Gerçekten İda da onu piyano öğretmenine benzetiyordu. Tıpkı onun gibi sarı yüzünü bir sağa bir sola çeviriyor, tempoyu başıyla belirtiyordu.

Kimse küçük İda'yı görmüyordu. Birden iri bir safran çiçeği oyuncak masanın üzerine fırladı. Bebeğin yatağına gidip, perdeleri çekti. Orada hasta çiçekleri yatıyordu. Çiçekler hemen doğrulup birbirlerine işaret ettiler. Onlar da dans etmek istiyordu.

Ağız açılmış ihtiyar Fındıkkıran hiç de hasta görünmeyen güzel çiçekler selamlamak için nazıkçe eğildi.

Birden küçük İda, masadan bir şeylerin düştüğünü işitti. Bu İda'nın çok iyi tanıdığı "ayın" değneğiydi. O da dans etmek istiyordu ve bir sıçrayışta çiçeklerin arasına kendini attı. Belinde kırmızı kâğıttan eşarbyla çok güzel görünüyordu. Konsolun üstünde geniş bir şapka ile bal-mumundan bir bebek duruyordu.

Değnek kırmızı bacağını yere vurarak tempo tuttu, mazurka oynuyordu. Bunu çiçekler yapamazdı. Yere ayak vurmak için çok hafiftiler.

Geniş şapkalı küçük bebek birden koskocaman oldu ve olanca kuvvetiyle:

- Bir çocuğa nasıl böyle masallar anlatılır? Budalalık bu, budalalık! Ama değnek gidip bebeğin cılız bacaklarına tekme attı, o da hemen eski boyunu aldı.

Bu o kadar komikti ki, İda kahkahayı bastı. Değnek kırmızı eşarbyla fırıl fırıl dönüyordu. Balmumundan bebek de başı dönünceye kadar onunla dans etmek zorunda kaldı. Ama öbür çiçekler bu coşkunluktan şikâyet ettiler. Sonra Sofia'nın bulunduğu çekmeceye yumruk attılar. Fındıkkıran masaya doğru koştu, karın üstü halının kenarına uzandı. Sofia'nın görebilmesi için çekmeceyi biraz aralamayı başardı.

- Burada balo mu var? Neden bana haber vermediniz? dedi Sofia.

- Benimle dans eder misin? dedi Fındıkkıran. Sofia:

- Tabii ederim, sen güzel bir kavalyesin! Dedi arkasını dönerek.

Yarı açık çekmecenin üstüne oturdu ve diğer çiçeklerden birinin onu dansa davet etmesini bekledi. Fakat hiç biri gelmedi. Köh, köh, diye öksürmesi hiç kimsenin dikkatini çekmedi. Fındıkkıran yalnız başına dans ediyordu. Hani fena yapmıyordu. Sofia kendi kendine:

- Belki de, çiçekler beni görmüyorlar, diye söylenerek

30

31

-C4 Gpg *r

m

§

b'y

âfe

ANDERSAN MASALLARI

kendini çekmecedan aşağı attı ve büyük bir gürültü koptu.

*

Çiçekler koşuşup:

- Bir yerin acıdı mı? diye sordular.

Hepsi çok iyiydi, hele onun yatağında yatanlar... Ama Sofia'nın bir yeri acıımıyordu. İda'nın çiçekleri ona teşekkür ettiler ve sevgi gösterdiler. Onu pistin ortasına götürüp dans ettiler. Diğer çiçekler etrafında halka yaptılar. Sofia halinden çok memnundu. Onlara yatağında ya-tabileceklerini, kendisinin çekmecedan rahat olduğunu söyledi.

Çiçekler:

- Çok teşekkür ederiz, dediler. Ama bizim varlığımız sona erdi, yarın öleceğiz. Küçük İda'ya bizi bahçeye, kamelyanın yanına gömmesini söyleyin. Biz gelecek yaz gene yetişir ve eskisinden daha güzel oluruz.

Sofia çiçekleri kucaklayarak:

- Hayır, hayır! Ölmemelisiniz, dedi.

Bu sırada kapı ardına dek açıldı, bir sürü birbirinden güzel çiçek, dans ederek içeri girdiler. İda bu çiçeklerin nereden geldiklerini bilmiyordu. Kralın şatosundan geliyorlardı herhalde?

Başlarında altın taçlarıyla iki harikulade gül yürüyordu. Bunlar kral ve kraliçeydi. Onların arkasında şebboy ve karanfiller geliyor, sağa sola selam veriyorlardı. Mü-

ANDERSAN MASALLARI

zik onlara eşlik ediyor, gelincikler ve şakayıklar yeşil kılıflarında nefes nefese kalmışlar, kıpkırmızı kesilmişlerdi. Mavi çan çiçekleri, ak çiğdemler tatlı bir ahenkle hep birden çingır çingır ediyorlardı. Daha başka çiçeklerde geldiler. Menekşeler, güller, papatyalar ve mügeler...

Bütün çiçekler birbirleriyle kucaklaştı. Gerçekten görülecek bir şeydi. Sonra yorgun çiçekler hep birden iyi geceler dilediler. İda yatağına döndü, bütün gördüklerini düşünce tekrar canlandırdı. Ertesi gün çiçeklerin orada olup olmadığını görmeye gitti. Bebeğin yatağının perdelerini açtı.

Birgün öncesinden daha solgun görünüyordu çiçekler. Sofia'ya gelince çekmecesinde hâlâ uyuyordu.

- Bana söylemek istediğini anımsıyor musun? Diye sordu İda.

Fakat Sofia karşılık vermedi.

- Hiç de nazik değilsin, dedi Küçük İda. Oysa çiçeklerin hepsi seninle dans ettiler.

Sonra üzerinde kuş resimleri olan kartondan küçük bir kutu aldı. İçine ölü çiçekleri yerleştirdi.

Öğleden sonra, yeğenleri gelince, cenaze merasimi düzenlendi. Yeğenleri babalarının aldığı yay ve okları yanlarında getirmişlerdi. İki çocuk önde yürüyordu. İda solmuş çiçeklerle dolu kutuyla onları takip ediyordu. Küçük bir mezar kazıldı. İda kurumuş çiçekleri öptü, ku-

32

33

ANDERSAN MASALLARI

tuyu toprağın içine yerleştirdi. Gelecek yaza kadar onların daha da güzel olmaya bol bol vakitleri olacağını düşünüyordu. İki çocuk mezarın üzerine yaylarını çekerek saygı duruşuna geçtiler.

Oklar durgun sonbahar göğünde, ta uzaklara yükseldi...

ANDERSAN MASALLAR]

ÇAM AĞACI

Ormanda küçük ve güzel bir çam ağacı vardı. İyi bir yere dikilmişti. Güneş ışınları onu okşuyor ve rüzgâr dallarını sallıyordu. Etrafındaki arkadaşları çam ve fıstıklar ondan çok daha boyluydular. Ama çam ağacının buna pek aldırdığı yoktu. O sadece boy atmak istiyordu. Onun ne güneşten, ne rüzgârdan yana kaygısı yoktu. Çilek ve ahududu toplamaya gelen arsız köy çocuklarından da sıkılmıyordu. Çocuklar genellikle yabani yemiş dolu sepetleriyle yanma oturuyorlar ve: Aman ne güzel bu küçük çam! Diyorlardı.

Oysa o, bu küçük halinden hiç de memnun değildi. Geçen yıl gözle görülür biçimde uzadı ve bir yıl geçince daha da büyüdü.

- Of, of! Ben de diğerleri gibi büyük bir ağaç olsam ve dallarımı uzaklara yaysam, tepemde dünyayı görsem, güzel kuşlar dallarımın arama yuva yapsalar, rüzgâr çıkınca büyük ağaçların yaptığı gibi saygıyla eğilsem» diyordu.

Küçük Çam, sabahları pembe bulutlan ve güneşi görmekten hiç haz duymuyordu...

Kuşların cıvıltısı bile

35

ANDERSAN MASALLARI

onu neşelendirmiyordu. Bembeyaz kar ormanı ve boydan boya ovayı örttüğü zaman, bazen koşarak bir tavşan gelip bir sıçrayışta üstünden atlayıverirdi... O zaman çam ağacı öfkeden küplere binerdi! Fakat, üst üste geçen iki kış mevsimi, küçük çam ağacını öylesine büyüttü ki, üçüncü kış mevsiminde, tavşan, çamın çevresinde dolaşmak zorunda kaldı. Çam ağacı:

- Ah! Büyümek, ihtiyarlamak, dünyanın en güzel şeyi diyordu.

Her yıl, sonbaharda, oduncular gelip büyük ağaçları deviriyorlardı. Çok büyüyen çam korkudan tir tir titriyordu. Çünkü bu güzel ağaçlar inleyerek ve çatırdayarak yere yıkılıyorlardı. Oduncular onların dallarını kesiyor soyulmuş uzun ve ince gövdeleri tanınmayacak hale geliyordu. Sonra onları arabaya yüklüyorlar, atlar da bunları çok uzaklara götürüyordu.

İlkbaharda, leylekler ve kırlangıçlar gelince, çam ağacı onlara:

- Büyük ağaçları nereye götürdüler, biliyor musunuz? Acaba onlara rastladınız mı? diye sordu.

Kırlangıçlar bu konuda hiçbir şey bilmiyorlardı. Ama leyleklerden biri biraz düşündükten sonra başını iki yana sallayarak:

- Galiba biliyorum, dedi. Mısır'dan kalkıp kuzeye doğru gelirken bir çok yeni gemiler gördüm. Onların çok güzel direkleri vardı. Direklerin bu ormanın çamları ANDERSAN MASALLARI

olduğunu sanıyorum. Bu direkler reçine kokuyorlardı. Onların öyle gururla bir dikilişleri vardı ki, görmeni isterdim.

Çam:

- Neden onlar kadar uzun değilim? Diye sordu. Şimdi ne güzel denizi geçerdim. Bu deniz nasıl bir şey, neye benziyor?

- Anlatılması güç, dedi leylek havalandı. Genç olduğuna sevin. Güneş ışınlarıyla, neşeye büyümekten ve içindeki yaşantından mutlu ol.

- Rüzgâr onu kucaklamaya geldi. Çiğ, göz yaşlarını ona akıttı. Ama çam anlamadı. Noel bayramı yaklaştığı zaman bir sürü genç ağacı kestiler. Bir çoğu bizim küçük çamdan boylu değildi. Ama bizimkinin bulunduğu yerden gitmek için içi titriyordu. Bu genç ağaçlar en güzelleriydi ve dalları da kesilmemişti. Onları oldukları gibi arabalara yüklediler.

- Nereye götürülüyorlar? Diye sordu Çam. Onlar, benden daha boylu değil ki; benden daha daha kısılları bile var aralarında. Neden bu kez dallarını kesmediler? Nereye gidiyorlar acaba?

Serçeler:

- Bizden al haberi! Bizden al haberi!., diye bağırdılar. Kentte evlerin pencerelerinden baktık. Biz onların nereye götürüldüklerini biliyoruz. Onlar akim alamayacağı kadar güzel yerlere gittiler. Onları iyi ısıtılmış salonun ortasına dikeyiyorlar, sonra üzerlerini çeşitli güzel ve pırıl

36

37

ANDERSAN MASALLARI

pırıl şeylerle süslüyorlar. Örneğin, üzümlü ekmekler, yaldızlı elmalar, oyuncaklar, sayısız mumlar...

- Peki sonra ne oluyor, diye heyecandan dallan sarsılarak sordu Küçük Çam.

- Bizim gördüğümüz bunlar! Doğrusu çok güzeldi.

- Bu şerefli yoldan benim de geçme şansım var mı acaba? Diyordu çam, kendinden geçerek. Bu yabancı denizlere gitmekten çok daha güzel. Ah! şimdi bir Noel Bayramı olsa! Geçen yıl seçilenler kadar ben de güzel ve boyluyum. Oh! Neden şimdi ben güzelliklerle çevrili sıcak bir odada değilim? Acaba sonra ne oluyor? Herhalde daha güzel bir şey oluyordur. Yoksa bizi bu kadar süsle-mezlerdi. Ah! şimdi bende orada olsaydım.

Rüzgâr ve güneş ışığı:

- Bizimle mutlu ol, dediler. Özgürlük içinde güzel gençliğinden faydalanan.

Ama çam hiç sevinmiyordu. Durmadan boy atıyordu. Yaz-kış yemyeşildi. Herkes ona bakarak:

- Ne güzel ağaç, diyordu.

Noel geldi ve ilk önce o kesildi. Balta gövdesinde derin bir yarık yaptı ve boylu boyunca yere uzandı. Acı çekiyordu, bitkindi. Artık hiç mutluluğu düşünmüyor, doğduğu yerden, büyüdüğü toprak parçasından ayrılmasına üzülüyordu. Eski sevgili arkadaşlarını, çalılıkları ve küçük çiçekleri, hatta belki kuşları bile hiç göremeyeceğini biliyordu.

ANDERSAN MASALLARI

Gidişi gerçekten zevkli olmadı. Kendine geldiği zaman onu da diğer bir çok ağaç gibi arabadan indiriyorlardı. Bir adamın şöyle söylediğini işitti.

- İşte bunu alacağım, çok güzel!

İki üniformalı uşak onu büyük bir salona götürdü. Duvarlara resimler asılmıştı. Büyük çini bir sobanın yanında kapakları aslanlı, değerli vazolar duruyordu. Salonda sallanan sandalyeler, ipeklerle süslü divanlar, üstü resim dolu uzun masalar, yüzlerce, binlerce oyuncak vardı.

Çam, kum dolu bir fıçının içine dikildi. Ama kimse bunun fıçı olduğuna inanmazdı. Etrafı yeşil bir kumaşla kaplanmış ve renkli halı üzerine

yerleştirilmişti. Ağaç tir tir titriyordu. Şimdi başına ne gelecekti acaba?

Adamlar, kadınlar gelip onu süslemeye koyuldular. Dallarına içi şeker dolu pırıl pırıl fileler bağlandı. Sarkan yaldızlı elmalar ve cevizler sanki ağaçta

yetişmiş gibiydiler. Dallarına kırmızı, mavi, beyaz yüzlerce mum dikilmişti. İnsana benzeyen bebekler yeşillikler içinde sallanıyordu. Çam ağacı böylesini ömründe görmemişti. En tepede de yanardöner bir yıldız, renkli ışınlara saçıyordu. Bu akşam ne kadar güzel olacaktı. Herkes neşe içinde bağırıyordu.

- Bu gece ne kadar güzel olacak! Diye düşünüyordu Çam. Ah! Bir akşam olsa da ışıklar yansa! Ne zaman akşam olacak acaba? Ormanın diğere ağaçları beni görmeğere gelecekler mi? Serçeler pencereye üşüşecek mi? Acaba yaz-kış bu güzellik içinde kalıp kök salabilecek miyim?

38

39

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

Akşam olunca ışıkları yaktılar. Bu ne parıltı! Bu ne ihtişam! Dallar titriyordu. Küçük bir mum yere düştü ve ağaç tutuştu.

- Tanrı bizi korusun! diye bağıştı salondakiler ve çarçabuk ateşi söndürdüler. Çam, etrafım kaplav^n bu güzellikten gözleri kamaşmış, süsüm bozulur koikusuyla yerinden kımıldamıyordu.

Birden salonun kapıları ardına dek açıldı. Bir sürü çocuk ağaca doğru atıldılar. Sanki onu devirmek istiyorlardı. Çocuklar bir an sessiz durdular. Sonra neşe içinde hediyeleri ağaçtan alarak etrafında dans etmeye başladılar.

- Bunlar ne yapıyorlar böyle? Bu çılgınlıklar neden? Diye düşünüyordu Çam. Mumlar diplerine kadar yanıyor, sonra onları söndürüyorlardı. Sonunda çocuklara ağacın süslerini de yağma etmelerine izin verildi. Çocuklar dalları çatırdatarak ağacın üzerine saldırdılar. Eğere iyi tutturulmamış olsaydı, devrilmesi içten bile değildi.

Çocuklar güzel oyuncakları ile dans ediyorlardı. Artık ağaca aldırış eden yoktu. Yalnız ihtiyaer dadı, bir elma veya bir incir unutulmuş mu, diye dallara dikkatle bakıyordu.

Çocuklar, kısa boylu tombul bir adamı ağaca doğru çekerek:

- Ne olur bize bir masal anlat, diye bağışıyorlardı.

Tombul adam:

40

- Eğere dikkat ederse anlatacağım masaldan sizin çam ağacı da faydalanabilir dedi. Ama sadece bir tek masal anlatacağım. İvde-Avdm masalını mı, yoksa merdivenden düşen Kulump-Dump'unkini mi?

Bazı çocuklar:

- İvde-Avdm diye bağıştılar. Bir kısmı ise Klump-Dump diye direniyorlardı.

- Aman ne gürültü! Yalnız çam ağacı düşünceli bir şekilde susuyordu. Artık yapacak bir içi kalmamış, görevi sona mı ermişti?

Sonra adam, merdivenden yuvarlanan ve ünlü kişi olup prensesle evlenen Kulmp-Dump'un masalını anlatmaya koyuldu. Çocuklar el çırpıyorlar ve:

- Anlatın! Anlatın! Diye bağışıyorlardı. Çünkü İvde-Avdm'm masalını da dinlemek istiyorlardı... Ama sadece bir masal anlatıldı.

Çam ağacı düşüncelere dalmış, sessiz duruyordu. Ertesi gün mumlar, oyuncaklar ve yaldızlı meyvelerle süslenmiş olacağını düşünüyordu.

- Yarın hiç korkmayacağım, güzelliğimin tadını çıkartacağım, gene Klump-Dump masalını belki de İvde-Avdm'm masalını dinleyeceğim, diye düşünüyordu.

Ertesi gün, uşak ile hizmetçi kız onun yanma geldi. Çam ağacı her şeye yeniden başlayacağını umuyordu. Onu salonun ışığının uğramadığı kapkaranlık bir köşeye atı verdi ler...

41

ÜS

ANDERSAN MASALLAR!

- Bu da ne demek oluyor? Diye söylendi çam. Buraya ne yapmaya getirildim? şimdi masalları nasıl işiteceğim?

Duvara dayandı ve öylece düşünceli kaldı. Bol bol zamanı vardı.

Geceler ve günler geçiyor, kimse tavan arasına çıkmıyordu. Biri yukarı çıkarsa bile, köşeye büyük sandıkları getirmek içindi.

şimdilik, saklanmıştı ve unutulduğunu sanıyordu. Kendi kendine:

- şimdi kış, toprak dondu, karla örtülü beni toprağa dikemezler, diye söylendi. Bu sığmakta baharı beklemekten başka çarem yok. Her şey ne kadar iyi yoluna konmuş! Şu insanlar ne iyi! Ne olurdu şu köşe bu kadar ıssız ve karanlık olmasa. Küçük bir tavşan bile yok. Kar olunca orman ne kadar neşeli olurdu. Tavşan sıçraya sıç-rayaya gelir üstümden bile atlardı. O zaman hiç hoşuma gitmezdi ama burada da korkunç bir sessizlik var.

Küçük bir fare deliğinden çıkarak vik, vik, diye bağırdı. Onu bir başkası izledi. Gelip çam ağacını kokladılar ve dallan arasına girdiler.

- Oh! Hava ne soğuk! dedi küçük fareler. Ama burası sıcak değil mi, ihtiyar çam?

- Hiç de ihtiyar değilim anladınız mı? Benden daha ihtiyarlar var, dedi çam ağacı.

Bu fareler de pek meraklıydılar,

- Nereden geliyorsun? Ne biliyorsun? Diye sordular.

ANDERSAN MASALLARI

Yeryüzünün en güzel yerlerini anlat. En güzel yere hiç gittin mi? Kilerde bulundun mu hiç? Kilere zayıf girer, şişman çıkarsın... Orada peynirler ve sucuklar tavanda asılı olur, hiç gördün mü?

- Ama ben ihtiyar değilim, diyorum size. Daha bu kış en güzel çağımdayım. Doğrusunu isterseniz çok boy attım.

Ertesi gece, çam ağacının anlattıklarını duysunlar diye yanlarında dört küçük fareyle geldiler. Çam ağacı konuştuğu anıları canlanıyor ve heyecanlanıyordu.

- Güzel günlerdi. Ama geri gelebilirler. Klump-Dump da merdivenlerden düşmüştü. Ama sonunda bir prensesle evlendi. Belki ben de bir prensesle evlenebilirim bir gün.

Sonra ormandaki güzel kayın ağacını hatırladı. Bir çam için ne güzel bir prenses olurdu o.

- Bu Klump-Dump da kim? diye sordu, fareler. Çam ağacı onlara bütün masalı anlattı. Her kelimeyi

hatırlıyordu. Farelerin hepsi zevkten neredeyse ağacın tepesine çıkacaklardı.

Gece daha da kalabalık geldiler. Ertesi Pazar da iki büyük fare kendini gösterdi. Onlar masalı hiç beğenmediler. Bu küçük fareleri adamakıllı kızdırdı, bu yüzden masalı ilgiyle dinleyemediler.

- Başka masal bilmiyor musunuz? diye sordu iki büyük fare.

- Bu bildiğim tek masal, diye cevapladı çam. Bunu hayatımın en güzel gecesinde dinledim. O zaman ne kadar mutlu olduğumun farkında değildim.

- Doğrusu çok tatsız bir masal. Sen sucukları, peynirleri anlatan bir masal bilmiyor musun?

42

43

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

ti

- Hayır, dedi çam.

- Öyleyse bize allahısmarladık, dedi fareler ve evlerine döndüler.

Uzun zaman küçük fareler de görünmediler. Ağacı bir düşüncedir aldı:

- Etrafımda masalımı dinleyen minik fareleri görmek ne de hoştu! Şimdi bu da bitti. Adamlar beni buradan almaya geldikleri zaman şüphesiz onları hoşlukla anacağım. Ama bu iş ne zaman olacak?

Bir sabah adamlar tavan arasını yerleştirmeye girdiler. Sandıklar aralanarak ağaç, köşesinden çıkarıldı. Onu yere atıp, gün ışıısıyla aydınlanan merdivenlere kadar sürüklediler.

- İşte yeniden hayat başlıyor, dedi kendi kendine... Temiz havayı ve güneşin ilk ışınlarını duyuyordu. Her şey öyle çabuk olup bitti ki çam ağacı kendisine bakmayı unuttu. Etrafında görülecek o kadar çok şey vardı ki, avlu tüm çiçeklerin açtığı bir bahçeye bitişikti.

Güzel kokulu güller, bölmelerden sarkıyordu. İhlamur ağaçları çiçeklenmişti, kırlangıçlar cıvıldaşarak uçuşuyorlardı.

- Yaşayacağım, diyordu ağaç mutlulukla dallarını sağa, sola uzatarak. Ama onlar kuru ve sapsarıydılar. Tepesindeki altın yaldızlı kâğıttan yıldız, güneş ışığında parlıyordu.

Avluda noel gecesi etrafında neşeyle dans etmiş çocuklardan bazıları oynuyorlardı.

Küçük ayakkabıların altında çıtırdayan dallar arasında parıldayan yıldızı gören bir çocuk:

- Bakın hele, dedi. Şu pis ihtiyar çamın üstünde ne kalmış.

Çam ağacı, çiçeklerin güzelliğini ve bahçenin ilkbahar tazeliğini hayranlıkla seyrediyordu. Sonra bir de kendine baktı:

- Keşke tavan arasındaki karanlık köşemden hiç ayrıl-masaydım, diye düşündü. Ormandaki güzel gençliğini, parlak noel gecesini ve Klump-Dump masalını şaşkın şaşkın dinleyen küçük fareleri acı acı andı.

- Her şey bitti, her şey bitti, diye inliyordu zavallı çam. Mutluluk elimdeyken, onun değerini bilseydim. Ama şimdi çok geç, her şey bitti. Uşak ağacı parça parça kesti. Kocaman bir demet yaparak kazanın altına attı. Çam ağacının dalları parlak alevle yanıyordu. Odunlar sanki inliyordu ve her inilti küçük bir patlamayı andırıyordu. Çocuklar neşeyle ocağın başına gelip oturdular. "Pat! Pat!" diye bağıryorlardı. Ama her çatırdayış derin bir iç çekti...

Ağaç, ormanda bir yaz sabahını ve sonra yıldızların pırıl pırıl yandığı kış gecesini düşünüyordu. Sonra noel gecesini ve Klump-Dump masalını anımsadı.

Bu duyduğu ve anlatabildiği tek masaldı. Sonra kül oldu ve düştü.

Çocuklar tekrar oyunlarına döndüler. Hayatının en mutlu gecesinde çam ağacını süsleyen altın yaldızı, küçük oğlan göğsünde taşıyordu...

44

45

r

ANDERSAN MASALLARI

KÜÇÜK DENİZ KIZI

Denizlerin suyu öylesine mavidir ki, mavilerin en güzeli bile deniz suyunun renginin yanında silik kalır... Kristal gibi berraktır ama, çapa atmak için çok derindir. İşte bu sonsuz derinliklerde deniz kızları yaşar...

Orada sadece beyaz kum olduğunu sanmak yanlıştır. Engin denizde ağaçlar ve garip bitkiler vardır. Bu bitkilerin dalları öylesine ince ve hareketlidir ki, en küçük su akımı onlara canlıymış hissini verir.

Küçüklü büyüklü pek çok balık, bu suda kuşların çalılık ve çitler arasında çırpındıkları gibi, bu deniz bitkileri arasında kaynaşır dururlar. İşte kralın şatosu bu en derin yerdedir.

Şatonun duvarları mercandan, sivri yüksek pencereleri amberden ve çatısı su akımına göre açılıp kapanan istiridye kabuğundandır. Orası sanki bir periler diyarıdır. Her kabuğun içinde pırıl pırıl inciler bulunur. Bu incilerin bir teki bile bir kraliçenin tacına en yüksek değeri verdirmeye yeter.

Denizlerin kralı uzun yıllardır duldu. Evde ihtiyar anasıyla birlikte oturuyordu.

Ana çok akıllı bir kadındı. Soyluluğundan dolayı da

ANDERSAN MASALLARI

gururluydu. Bunun için de on iki istiridye onun kuyruğunu süslerken, diğer soylu kişilerin kuyruğunu ancak altı istiridye süslerdi. Bundan başka da daha bir sürü değerleri vardı. Özellikle torunları olan genç prensesleri çok severdi. Bunlar altı güzel deniz kıızıydılar. En küçüğü en güzelleriydi. Cildi bir gül yaprağı gibi incecik, gözleri güneş denize vurduğu zamanki gibi parlak mavilikteydi. Kızkardeşleri gibi onun da ayaklan yoktu. Vücudu bir balık kuyruğuyla son buluyordu.

Prenseler günlerin baba evinde, suyun dibinde oynamakla geçiliyorlardı.

Salonlar geniş, duvarlar çiçeklerle süslüydü. Amberden pencereler açılır

açılmaz. Kırılmaçlar gibi balıklar da sürü halinde içeri dalıyordu.

Yüzerek küçük prenseslere doğru geliyor, ellerinden yem yiyor ve kendilerini seve seve okşatıyorlardı.

Şatonun önünde ateş kırmızısı renkte ağaçları ile büyük bir bahçe uzanıyordu.

Meyvaları altın gibi parlıyordu. Çiçekleri kıpkırmızıydı. Yaprak ve sapları hep kıpırdıyor gibiydi. Dipteki ince kum, bir kükürt alevi gibi masmaviydi.

Mavimtrak bir ışık etrafa mavi gölgeler saçıyor, denizin dibi olmasına rağmen insan kendini çok yükseklerde, göklerde sanıyordu. Sakin havalarda güneş görünürdü. Tıpkı erguvan kırmızısı bir çiçekten ışıklar saçılr gibi... Prenselerin her birinin istediklerini ekmesi için bir parça toprağı vardı.

46

47

r

ANDERSAN MASALLARI

Birisi bahçesine balina şekli veriyor, bir diğeri deniz kıзма benzemesinden hoşlanıyordu. En küçükleri toprağına güneş gibi bir çember yaptı ve sadece kırmızı çiçekler dikti. Bu çok düşünen, az konuşan garip bir prenesti. Kızkardeşleri batan gemilerin kalıntılarından aldıkları değışik eşyalarla bahçelerini süslerken, o bahçesine bir deniz kazası sonucu bulmuş olduğı mermerden yapılmış güzel bir delikanlı heykeli oturtmuştu. Heykelin dibine kırmızı bir salkım söğüt dikmişti. Söğüdün dalları öylesine çoktu ki, delikanlının etrafını sarıyor mavi kuma dökölüyordu. Sanki kök ve dallar birbirlerini kucaklamak için birleşmeye çalışıyorlardı.

Küçük prensesin en büyük zevki, insanlar dünyasında konuşulanları dinlemektir.

Büyük annesi ona bildiğı şeyleri, hayvanları, şehirleri, gemileri, çiçekleri anlatıyordu. Onu en çok şaşırtan yeryüzü çiçeklerinin misler gibi kokması, denizdekilerin ise kokusuz olması, ormanların yemyeşil olup, balıkların dallar arasında bu denli gür ve güzel ötmeleri idi.

Büyükanne çocukların anlayabilmesi için kuşlara "balık" diyordu. Çünkü kendisi de hiç kuş görmemişti.

Büyükanne:

- On beş yaşına geldiğinzde, babanız sizin denizden çıkmanıza izin verecek. İşte o zaman, ay ışığında mercan kayalarının üzerinde oturup, büyük gemilerin geçişini seyreder, ormanları, kentleri ve öten balıkları da görürsünüz.

ANDERSAN MASALLARI

Aynı yıl büyük kız, ertesi yıl ikinci kız, bir sonraki yıl da üçüncü kız on beş yaşma girdiler. Çünkü her birinin arasında birer yaş fark vardı.

Eh küçüğünün ise dünyayı görmesi için daha beş yıl vardı. Aralarında söz vermişlerdi; en beğendikleri şeyi birbirlerine anlatacaklardı.

Büyük anne onlara yeteri kadar ayrıntılı anlatmıyordu. Her soruşlarında:

- Kendiniz göreceksiniz, hele sabır! Diyordu.

Ama en küçükleri kadar hiçbir dünyayı görmek için bu derece sabırsızlanmıyordu. Onun sırasının gelmesine çok uzun zaman vardı. Ama ne çare ki yeryüzü küçük prensesin aklından hiç çıkmıyordu.

Sık sık geceleri penceresinde, başını kaldırır, balıkların yüzgeç ve kuyruklarının titrettiğı karanlık suya bakardı. Ay ve yıldızları görüyordu.

Yeryüzündeki kadar parlak değılse bile, su arasında onları bizden çok daha büyük görüyordu. Zaman zaman onların üstüne bir gölge düşerse, küçük deniz kıızı bunun oralarda yüzen bir balina olduğunu biliyordu. Bu gölge insanlarla dolu bir gemi de olabilirdi. Ama bu insanlar dünyalar güzeli bir kızm kollarını gemiye doğıru uzatmış, denizin dibinde onları düşündüğünü bilebilir miydi?

On beş yaşı dolunca, büyük kız yeryüzüne çıktı. Döndüğünde anlatacak binlerce şeyi vardı:

- En güzeli durgun sahilde ay ışığında kumun üzerine uzanıp yatmak, dedi. Limana doğıru baktın mı, tıpkı yıl-

48

49

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

dızlara benzeyen ışıklar görüyorsun. Müzik sesi, gürültüler, insan kalabalığının uğultusu, arabalar ve sonra göğē doğıru yükselmiş sivri kulelerden gelen çan seslerini duyuyorsun.

Ertesi yıl yüzeye çıkma sırası ikinci kızkardeşindi. Sudan tam güneş batarken çıktı. Gördüğü manzara onu büyülemişti sanki. Gök, altından bir kubbe gibiydi.

Bulutlar kırmızımsı, mavimsi parıltıyla geçiyorlardı. Ne kadar güzel olduklarını anlatmak çok güçtü. Hele uzun beyaz bir tül gibi güneşe doğıru uçuşan kuşular...

Güneş kaybolur kaybolmaz kuşular da yok oldu. Prenses onların nereye gittiklerini bilmiyordu. Pembe ışıık sönünce, deniz gölgelendi; hafif bir rüzgâr onu rüyada gibi sallıyordu.

Ertesi yıl da üçüncü kız su yüzüne çıktı. Bu kız içlerinde en atak olanıydı. Bir nehrin ağzından kendini akıntıya bırakıverdi. Şipşirin tepecikler, üzerinde bağlar, şatolar, ormanlara gömülmüş çiftlikler ve içinde öten kuşlar gördü. Bu kuşlar büyük annesinin anlattığı gibi balık değildi. Orada sarı güneş öylesine sıcaktı ki, prenses zaman zaman serinlemek için yanan yüzünü dalgalara batırmak zorunda kaldı. Küçük bir koyda suda oynayan bir sürü çocuğa rastladı. Onlarla oynamak istedi ama, çocuklar korkup kaçtılar. Birden hiç görmediği dik siyah tüylü, küçük bir hayvan, havlayarak kendisine doğru koştı. Küçük deniz kızı korkudan hemen denize daldı.

Ama bu yeşil ormanları, bağlar ve yüzgeçleri olma-
dan balıklar gibi yüzen bu sevimli çocukları hiç ama hiç unutmuyacaktı. Dördüncü kızkardeş pek kendine güvenemedi. Denizde kaldı. En güzel şeyin denizde olduğunu söyledi. Hiçbir şey manzaraya engel olamıyordu ve gökyüzü, camdan kocaman bir çan gibiydi. Gemiler uzaktan da olsa, beyaz küçük balıklara benziyordu. Yunus balıkları takla atıyor, iri balinalar köpüklü sularda fıskiye varmış gibi su fışkırtıyorlardı. Beşinci kardeşin yaş günü kışa rastladı. Bu yüzden hiçbirinin görmediğini o gördü. Deniz yemyeşildi. İri buzulları sürüklüyordu. Sanki her biri bir inci idi. İçlerinden bazıları da bir kilisenin çanından daha büyüktü. Prenses buzulların en büyüğünün üzerine oturmuştu. Bütün yelkenciler korkuyla ondan kaçıyorlardı; oysa o her şeyden habersiz uzun saçlarını rüzgârın oyunlarına bırakmış duruyordu. Akşama doğru gök korkunç bulutlarla doldu. Gök gürledi, şimşekler çaktı. Kara dalgalar buz yığınlarını indirip kaldırmaya başladı. Bütün gemiler yelkenleri indiriyorlardı. Etrafta büyük bir korku vardı. Prenses buz dağının üzerinde gülümsüyordu. Beyaz köpükten denize zikzak yaparak düşen mavi şimşekler onu hiç korkutmuyordu. Kardeşler su yüzüne ilk çıkışlarında yeni ve güzel gördükleri şeylere karşı hayranlık duyuyordu. Hoşlarına gideni yapmakta özgür olmalarına rağmen, sonunda bıkmıyorlar ve hatta en güzel şeyin evlerinde birlikte yaşamak olduğu kanısına varıyorlardı.

50

51

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLAR]

i»

Bazı akşamlar kardeşler kolkola girerek beraberce denizin yüzeyine çıkıyorlardı. Sesleri o kadar güzeldi ki, hiçbir insanda bu kadar güzel ses olamazdı. Gemiler için ölüm kalım savaşı fırtına patladığı zaman dahi kızlar yüzüyorlar ve tayfalara, korkmamalarını söyleyerek denizaltı güzelliklerini şarkılarıyla anlatıyorlardı. Ama gemiciler onların dilinden anlamıyorlar, bu sesin fırtına sesi olduğunu sanıyorlardı. Ayrıca denizin dibini nasıl görebilirlerdi ki... Bir gemi battığı zaman gemiciler boğuluyorlar, sadece cansız vücutları denizler kralının şatosuna ulaşıyordu.

Kızkardeşler, kolkola su yüzüne çıktıklarında, en küçükleri bakışlarıyla onları izleyerek yalnız kalıyordu. Ağlamak istiyordu ama deniz kızlarının göz yaşları yoktu ki...

- Ah! Bir onbeş yaşında olsam, diyordu. Bakın görürsünüz yukarıdaki dünyayı ve orada yaşayanları nasıl seveceğim.

Sonunda o güzel gün geldi!

- İşte, büyüdün! dedi büyükannesi. Gel seni da ablaların gibi güzelleştireyim. Küçük deniz kızının başına her yaprağı yarım inci olan beyaz zambaklardan bir taç koydu. Sonra sekiz istiridyeye prensesin kuyruğuna soyluluk işareti olarak yapışmalarını emretti.

- Nasıl da acıtıyor! Diye inliyordu küçük kız.

- Güzel olmak için acı çekmek gerek, diyordu ana kraliçe...

Küçük prenses bu soyluluk işaretlerinden ve ağır taçtan kurtulmak istiyordu. Bahçesinin kırmızı çiçekleri ona çok daha yakıştırdı. Fakat kıyafeti hiçbir şekilde değiştirilemezdi. Kurallara uymak gerekirdi.

Küçük deniz kızı:

- Allahısmarladık! Dedi ve görülmemiş bir hafiflikle su yüzüne çıktı. Başını sudan çıkardığı zaman güneş henüz batmıştı. Bütün bulutlar suyun altındaki çiçekler gibi kırmızıydı; altın gibi kıvılcımlar saçıyordu. Bu ışıktaki akşam yıldızı parıl parıl parlıyordu.

Hava serin, deniz sakindi. Büyük bir yelkenli hemen oracıktaıydı; bir tek yelken açılmıştı. Zira suyu dalgalandıran hiçbir esinti yoktu. Denizciler dinleniyorlardı. Yelkenliden müzik ve şarkı sesleri geliyordu. Yavaş yavaş düşen akşamda her çeşit renkte yüzlerce ışıık yanıyordu. Sanki tüm memleketin ışııkları hep birden gemiyi süslü-yorlardı.

Küçük deniz kızı geminin güvertesine yaklaştı. Dalgalar onu yükseltince, yuvarlak pencerelerden içerisini görebiliyordu. İçerde çok sık bir sürü insan vardı. Ama içlerinde en güzeli iri kara gözlü genç prensti. Deniz kızından bir yaş daha büyük olabilirdi. Gemide onun yaş günü kutlanıyordu. Tayfalar güvertede dans ediyorlardı. Prens görünür görünmez yüzlerce havaî fişek atılıyordu. Küçük deniz kızı o zaman korkudan suya dalıyor, sonra güzel yıldızlar onun üstüne düşüyor gibiydi. Direklerin arasında ışııklar dolaşıyor, güzel ateş balıkları teknenin

52

53

"IS

• .:-

ANDERSAN MASALLARI

etrafında oynasıyorlardı. Ve tüm bunlar karanlık suda yansıyor. Gemide her şey öylesine ışıklandırılmıştı ki, küçük deniz kızı her kişiyi ve ufak ayrıntıları bile gayet iyi seçebiliyordu. Oh! Prens ne kadar da güzel, ne kadar güleriyüzlüydü! Nasıl da herkesin elini iyilikle sıkıyordu! Müzik bu harika gecede herkesi büyülyordu.

Vakit geç olmasına karşın küçük deniz kızı bakışlarını ne gemiden, ne de presten ayırabiliyordu. Renkli fenerler söndürüldü. Havaî fişekler gecede görünmez oldu. Ama denizin derinliklerinden sesler hâlâ işitiliyordu.

Küçük deniz kızı suyun yüzündeydi. Dalgalarla sallanıyor ve salona bakıyordu. Birden gemi hareket etti ve yelkenleri açıldı. Sonra dalgalar irileşti. Gecenin topladığı bulutlar daha da karardı. Uzaklarda şimşek çakıyordu. Gemiciler:

- Fırtına çıkıt! Fırtına! Yelkenleri indirin! Diye bağırsıyorlardı.

Büyük gemi dev gibi iri dalgalarla tehlikeli bir şekilde sallanıyordu. Dalgalar kara dağlar gibi yükseliyordu. Gemi sularda sürüklenen bir kuşu gibi batıp çıkıyordu. Küçük deniz kızı bunu eğlenceli buluyordu, ama gemiciler böyle düşünmüyorlardı! Gemi çatırdıyor, kaim kalaslar azgın dalgalarla bükölüyordu. O zaman küçük deniz kızı geminin büyük bir tehlike içinde olduğunu anladı. O da etrafına düşen tahta ve yıkıntılardan sakınmalıydı.

Karanlık bir ara öylesine bastırdı ki hiçbir şey görünmez oldu. Sonra bir şişmek deniz kızının gemideki bü-

54

ANDERSAN MASALLARI

tün insanları görmesine yardım etti. Gözleriyle prensi aradı. Ulu Tanrım! O anda gemi battı ve prens dalgalar arasında kayboldu. Deniz kızı prensin kendisine doğru geldiğini görünce ilk başta sevindi. Sonra birden insanların su içinde yaşayamayacağını ve kendisine gelinceye kadar öleceğini hatırladı. Hayır! Prens ölmemeliydi. Küçük deniz kızı kalaslar ve direkler arasında ezileceğini unutarak derine daldı. Prensini bulup su yüzüne çıkardı. Azgın dalgalarla boğuştu. Prensini kudurmuş denizde bütün gücü tükenmiş, kolları ve bacakları cansız, gözleri kapalıydı. Eğer küçük deniz kızı onu kurtarmasaydı denizde kaybolup gidecekti. Prensini başını suyun dışında tutarak, kendini onunla beraber dalgaların akışına bıraktı ve bir kara parçasına ulaştı. Sabah fırtına dindi. Kırmızı parlak güneş, denizin üstünde doğduğu zaman büyük gemiden hiç eser kalmamıştı.

Prensini dudakları canlanır gibi oldu, ama gözleri henüz kapalı ve yanakları solgundu. Küçük deniz kızı ıslak saçlarını aralayarak onun güzel ve geniş alnını

öptü. Küçük bahçesinin mermer heykelini andırıyordu bu prens. Yaşayacağım umarak onu tekrar öptü.

Önünde heybetli ve sağlam tabiat uzanıyordu. Karsız tepeleriyle mavi dağlar görölüyordu. Yeşil ormanların önünde görkemli bir yapıt vardı. Bu bir kilise veya manastır olabilirdi. Pek bilemiyordu! Küçük deniz kızı, altın meyvalarıyla, portakal ağaçları olan bahçede, ulu palmiyelerle kucak kucağaydı. Deniz burada küçük koy şeklindeydi. Su orada sakın ve derindi. İşte küçük deniz

55

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

kızı yüzerek prensi buraya getirdi. Onu kıyıya yatırıp ısınması için başını güneşe yöneltti. Beyaz binanın çanları çalmaya başladı ve birçok genç kız bahçeye üşüştü. Küçük deniz kızı yüzerek, tepeleri suyun dışındaki iki kayanın arkasına saklandı. Etrafta olan bitenleri seyredebilmek için tanmmamaya çalışarak göğsünü ve saçlarını köpükle örttü.

Genç kızlar biraz sonra prene yaklaştılar. İçlerinden biri yardım aramaya koştu. Küçük deniz kızı prensin etrafındakilere gülümsediğini gördü. Prens büyük yapıya götürüldüğünü üzüntüyle seyretti ve keder içinde baba evine döndü. Küçük deniz kızı her zaman sakın ve düşünceliydi. Ama düşünceli hali daha da arttı. Ablaları yeryüzündeki ilk yolculuğunda neler gördüğünü sordular, o sadece:

- Bir gemi ve bir ev, dedi.

Küçük deniz kızı sabah akşam prensi bıraktığı koya gidiyordu. Fakat prensi göremiyor, evine her zaman biraz daha üzgün dönüyordu. Tek tesellisi küçük bahçesine gidip, prene benzeyen mermer heykeli kucaklamaktı. Artık gelişi güzel yetişen çiçeklerine hiç bakmıyordu. Dallar birbirine karışmış ve bahçeyi kapkara yapmıştı.

Sonunda dayanamadı, ablalarından birine içini açtı. O da diğer kardeşlerine ve iki yakın arkadaşına durumu anlattı. Onlardan biri prensi gemide görmüştü. İyi tanıyor ve krallığının nerede olduğunu da biliyordu.

Beş prenses:

- Gel, küçük kardeş, dediler ve onu kollarına alıp prensin şatosuna çıkardılar. Bu şato fildişi renginde taşlardan yapılmıştı. Mermer merdivenlerden biri denize dek iniyordu... şatonun çatısı yaldızlı kubbelerle bezenmişti. Şatoyu çevreleyen uzun sütunlar arasında mermer heykeller canlı gibi görünüyordu. Salonlar ısıllı ısıldı.

Deniz kızı, şimdi prensin nerede yaşadığını biliyordu. O günden sonra akşamları sık sık gelmeye başladı... Hiçbir deniz kızı bunu yapmaya cesaret edemezdi. Siyah bir gölge yansıtan mermer sütunlar altında, suya kendini bırakarak bu dar boğaza dek geliyordu. Deniz kızı orada bir örtü gibi saçlarının altına gizlenerek, ay ışığında kendini yalnız sanan prensi seyreliyordu.

Akşamları prensi müzik sesleri içinde gemisiyle dolaşırken görüyordu. Rüzgâr geminin beyaz yelkenini dalgalandırdığı zaman gemi kanatlarını açan bir kuğuya benziyordu. Balıkların gece ağlarını kıyıya koymaya geldiklerinde küçük deniz kızı saklandığı yerden onların konuşmalarını dinliyordu. Onlar sık sık prenen ve onun hep iyiliğinden bahsediyorlardı. Prens hayatını kurtardığı için çok mutlu oluyordu o zaman! Onun göğsüne yaslandığını ve ona nasıl içten sarıldığını düşünüyordu. Ama prens bütün bunları bilmiyor ve deniz kızım aklına bile getirmiyordu. Küçük deniz kızı insanları gittikçe daha da çok seviyor onların yanında yaşamak isti-

56

57

ANDERSAN MASALLARI

yordu. İnsanların dünyası belki onun babasının krallığından daha büyük ve zengindi. Orada okyanuslarda dolaşabilir ve tepesi bulutlara erişen dağlara çıkabilirdi. Bilmek istediği ne kadar çok şey vardı! Ama ablaları onun sorularına cevap veremiyorlardı. "Yüksekteki Dünya" dediği yeryüzü hakkında daha çok bilgisi olduğunu sandığı büyük annesine sordu:

- İnsanlar denizde boğulmayınca bizim gibi mi ölürler büyük anne?

- Elbette onlar da bizim gibi ölürler, hatta onların hayatları senin ve benimkinden daha da kısadır. Biz 300 yıl yaşayabiliriz ve ölünce denizlerde

köpük oluruz. Bizim mezarımız yoktur. Ruhumuz ölümsüz değildir, yeniden doğmayız. Bir kez kesilince yeşermeyen bir kamışa benzeriz. İnsanların ölümsüz ruhları vardır. Onların vücutları toprak olunca, ruhları parıldayan ışıklı yıldızlara kadar yükselir.

- Neden bizim ruhumuz ölümsüz değil? diye sordu, üzüntüyle küçük deniz kızı. Bir gün için de olsa insan olmak ve göğşe çıkmak için bütün hayatımı verebilirim.

- Öyle düşünme, biz burada insanlardan daha mutluyuz, dedi büyük anne!..

Küçük deniz kızı içini çekti:

- Demek öldüğüm zaman dalgaların şarkısını duymayacağım. Ne bahçenin kırmızı çiçeklerini, ne güneşi, ne ayı, ne de mermer merdivenli şatoyu görmeyeceğim artık. Ölümsüz bir ruha sahip olmak için ne yapmalı acaba?

58

ANDERSAN MASALLARI

- Hiçbir şey yapamazsın, dedi ihtiyar. Ama bir insan, dünyada seni her şeyden çok sever de, bütün hayatı boyunca sadık kalacağına söz vererek bir papaza sağ elini seninkinin içine koydurursa, o zaman ruhun ölümsüz olabilir. Onun ruhu sana geçer, insanların mutluluğunda payın olur. Ama bu bir mucizedir ve böyle bir şey olamaz. Çünkü denizde güzel olan senin kuyruğunu ve pullarını, insanlar çirkin buluyorlar ve bacak dedikleri iki uzun sütuna sahip olmanın gerçek zarafet olduğuna inanıyorlar. Şimdi artık bir şey sorma bana.

Küçük deniz kızı üzüntüyle balık kuyruğuna uzun uzun baktı.

- Neşeli olalım, dedi ihtiyar. Hayatımızın 300 yılı uzun bir süredir. Onu dans ederek, eğlenerek geçirelim. Hem bu akşam sarayda balo var.

Balo fevkalâde oldu. Böylesi yeryüzünde bile görülmemişti.

Büyük salonun duvar ve tavanları yarı saydam camdandı. Pembe ve yeşil dev istiridye kabukları iki yana yerleştirilmişti. Onlardan salonu ve denizi aydınlatan mavi bir alev yayılıyordu. Pulları gümüş ve altın renkli ışıklar saçı sayısız balıklar, camdan duvarlara yaklaşıyordu.

Salonun ortasından bir nehir geçiyor, deniz kızları ve su perileri şarkı söyleyip, dans ediyorlardı. İnsanların bu kadar güzel sesleri yoktu. En güzel şarkı söyleyen de küçük deniz kızıydı. Babası kızını kucakladı, salondaki

59

ANDERSAN MASALLARI

herkes onu alkışladı. Kız bir an mutlu oldu çünkü denizin ve dünyanın en güzel sesine sahipti. Sonra üstündeki dünyayı, yakışıklı düşündü bir an ve ölümsüz ruha sahip olmayacağından ümitsizliğe kapıldı.

Şatodan gizlice çıkıp küçük bahçesine gitti. Suyun içinde bir boru sesi duydu ve kendi kendine:

- İşte o denizde dolaşıyor, diye söylendi. Babam ve büyük annemden daha çok sevdiğim bütün varlığımla bağlandığım insan... Onun elinde bir kum tanesi olmak için her şeyi deneyeceğim. Kızkardeşlerim şatoda dans ederken, gidip şu deniz büyücüsünü bulayım. Ondan da ne kadar çok korkarım... Belki bana akıl verir, yardım eder.

- Bahçeden çıktı ve büyücünün yaşadığı kaynayan mağaraya kadar yüzdü. Buraya hiç gelmemişti. Burada ne bir çiçek, ne denizaltı otu vardı. Her taraf kıraç kumdu. Girdap, bir değirmen taşı gibi yaklaşanı eziyordu. Bununla beraber orayı aşmak gerekiyordu. Sonra sıcak küflü çamurda uzun bir yolculuk vardı. Burası büyücünün oturduğu bataklıktı. Evi boşucu bir ormanın sonun-daydı. Ağaçlar ve çalılar mantardandı. Acayip bitkisel hayvanlar, yapışkan parmaklı kollan ile ahtapot gibi durmadan kıvrılıyor, topraktan çıkmış yılanlar burada kaynaşıp duruyordu. Bu canlı dallar yakaladıklarını hiç bırakmıyorlardı. Küçük deniz kızı korkudan titriyor, kalbi çarpıyordu. Az kalsın geri dönecekti. Ama güzel prensi ve ölümsüz ruhu düşününce, bütün gücünü topladı.

60

ANDERSAN MASALLARI

Başım etrafında uçuşan saçlarını sımsıkı bağladı. Böylelikle mantarların onu kısıp almasından korunmuş oluyordu. Tıpkı bir kışbalığı gibi küçük ellerini

göğsünde kavuşturup kıskaçlarını ona doğru uzatan korkunç mantarların arasına süzüldü.

- Sonunda bu kasvetli tüyler ürpertici ormanda ışııklı bir yere ulaşabildi. Büyücünün evi tam karşısındaydı. Büyü'cüye derdini daha söylemeden:

»*

- Ne istediğini biliyorum dedi cadı. bu budalalık. İstediğin gerçekleşecek güzel çocuğum, ama bu senin felâketin olacak. Demek balık kuyruğunu yürümeye yarayan şu iki çirkin koçanla değiştirmek istiyorsun. Ancak ruhunun ölümsüz olması için genç prensin seni kendinden çok sevmesi gerek.

- Büyücünün yüzünde iğrenç bir gülümseme belirdi.

- Tam zamanında geldin. Yarın gün doğarken sana bütün bir yıl yapamayacağım yardımı yapabilirim. Sana sihirli bir içki hazırlayacağım. Onu kıyıya götüreceksin ve orada oturup gün doğmadan önce bu içkiyi içeceksin. Kuyruğun eriyecek ve insanların bacak dedikleri şekle girecek; ama yeni bilenmiş bir kamanın delip geçişi gibi acı çekeceksin, bunu bil. Seni her gören dünyanın en güzel kızı olduğunu kabul edecek. O kıvrak dans eder gibi halin değişmeyecek, ama her adımda keskin bıçaklar üzerinde yürüdüğünü sanacaksın. Bütün bunlara dayanabileceksen, sana yardım ederim.

Küçük deniz kızı:

61

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

- Ben hazırım, dedi.

Sesi titriyordu. Elde etmek istediği güzel prensive ölümsüz ruhu düşünüyordu.

- İnsan kılığına girince artık hiçbir zaman deniz kızı olmayacağını da unutma, dedi büyücü. Baban, kardeşlerin, renkli çiçek dolu bahçen yok artık. Ayrıca prens eğer aile bağlarını koparıp sana bütün varlığıyla bağlanmaz karı-koca olmak için papaz ellerinizi birleştirmezse, ruhun asla ölümsüz olamaz. Prens bir başkasıyla evlenirse, evlendiği günün gecesi kalbin çatlayacak ve denizde bir parça köpükten başka bir şey olmayacaksın.

- Kabul ediyorum, dedi küçük deniz kızı.

- Sonra bana bunun bedelini de vermen gerek, dedi büyücü. Bedelim çok yüksek. Bütün deniz kızları içinde en güzel sesli sensin. Prens bu sesle büyüleneceğini ümit ediyorsun. Ama bu sesi bana vermen gerek. Sihirli değneğime karşılık senin en değerli şeyini istiyorum. İki tarafı kesen bir kılıç gibi kullanabilmem için bu değneğin içine sihirli su koyacağım.

- Eğer sesimi alırsam bana ne kalır? Dedi küçük kız.

- Güzelliğin, ahenkli yürüyüşün, konuşan gözlerin, bütün bunlar bir genç adamı büyülemeye yeter. Dayanabilecek misin söyle bakalım? Öyleyse uzat bana dilini, bu sihirli içki karşılığı onu keseceğim.

- Kabul, dedi küçük deniz kızı.

Büyücü sihirli içkiyi kaynatmak için bir tencere aldı.

Temizlik ne güzel şey, dedi ve bir avuç su yosunu alarak tencerenin içini sildi... Sonra tencereye sihirli deniz ürünleri koydu. Tüyler ürpertici bir şey. Büyücü kaynayan tencereye durmadan deniz mantarları atıyordu.

Kaynama bitince tencerenin içindeki, bir kaya kristali gibi saydam hale geldi.

- Tamam, dedi büyücü ve deniz kızının dilini kestikten sonra onu gönderdi.

Zavallı şimdi dilsizdi.

- Eğer benim güzel ormanımın dallan seni yakalamak isterse bu sıvıdan birkaç damla serp, o zaman onlar sayısız parçalara bölünecek, diye arkasından bağırdı büyücü.

Ama küçük deniz kızı böyle bir çareye gerek duymadı. Mantarlar kendiliğinden iki yana çekiliyorlardı. Küçük kızm taşıdığı sıvı, yıldız gibi parlıyordu. Böylece bataklıktan, uşuldayan mağaradan, ormandan kolaylıkla çıktı.

Uzakta babasının şatosunu gördü. Gece her şey uyuyor gibiydi. Onlarla vedalaşmayı ne kadar isterdi! Ama dilsizdi ve bir daha görmemek üzere onlardan uzaklaş-yordu. Bahçelere daldı, kızkardeşlerinin bahçelerinden birer çiçek kopardı ve onlara binlerce öpücük yollayarak yola koyuldu.

Güneş henüz doğmamıştı. Prens şatosuna geldiğinde ay hâlâ parlıyordu. Oturdu, iksiri içti. İki tarafı kesen bir hançer, sanki vücudunu delik deşik ediyordu.

Acıya dayanamayıp bayıldı ve uzun zaman ölü gibi serildi kaldı. Güneş suya vurunca uyandı. Dayanılmaz bir

63

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

acı duydu. Ama prens oradaydı, kara gözleriyle ona öylesine keskin bir bakışla bakıyordu ki, bu bakışın altında ezildi. O zaman balık kuyruğunun kaybolup yerine en güzel genç kız bacaklarının geldiğini fark etti. Ama cıvılcıplaktı ve uzun saçlarıyla örtünmeye çalışıyordu. Prens ona kim olduğunu, neden burada bulunduğunu sordu. Fakat o koyu mavi kederli gözleriyle konuşmadan baktı. Prens onu elinden tutup şatosuna götürdü. Her adımda içneler veya bilenmiş bıçaklar üstünde yürüyor gibiydi. Ama büyük bir sabırla dayanıyordu bu işkenceye: Prens yanında bir kuğu kuşu tüyü hafifliğiyle merdivenleri çıktı. Hizmetkârlar onun uçar gibi ahenkli yürüyüşünü hayranlıkla izliyordu.

Küçük kıza ipek dantel elbiseler verdiler. Gittiği her yerde ondan güzel yoktu. Ama ne konuşabiliyor, ne de şarkı söyleyebiliyordu.

Tüller içinde güzel esir kızlar, prensin ve kral ailesinin önünde şarkı söylediler. İçlerinden biri diğerlerinden çok daha güzel şarkı söylüyordu ve prens onu gülümseyerek alkışlıyordu. Küçük deniz kızının içine hüznün çöktü birden. Kendisi ondan yüz defa daha güzel şarkı söyleyemez miydi?

- Prens yanında olabilmek için sesimi verdim. Ah! Bunu bir bilse, diye düşündü.

Sonra küçük deniz kızı kollarım kaldırarak, ayaklarının uçlarında yükseldi. Mermertaşlar üzerinde o kadar zarif dans ediyordu ki, her hareketi güzelliğini bir kat

64

daha ortaya çıkartıyor, bakışı esir kızların şarkısından daha fazla kalpleri kendine bağlıyordu.

Herkes güzelliğinin ve çekiciliğinin etkisindeydi. - Benim bulunmuş güzel çocuğum, diyordu. O dans ediyor, durmadan dans ediyordu, ama ayaklarının her hareketinde bıçak yaralan gibi acı duyuyordu.

Prens artık küçük deniz kızını yanından hiç ayırmı-. yordu.

Prensle beraber at gezintileri yapması için ona amazon elbiseler diktiler. İkisi beraber yeşil ormanlar içinde kuşların öttüğü yerlerde koşuyorlardı. Prensle yüksek tepelere çıktığı zaman minik ayakları bazen kanıyordu. Ama o denizi hatırlatan bulutlara kadar prensi gülererek izliyordu. Gece herkes uykuya dalınca, mermer merdivenlerden iniyor, yanan ayaklarını tuzlu suya sokuyor ve uzun uzun, derin denizlerdeki ailesini düşünüyordu.

Bir gece kızkardeşleri geldi. Elele tutuşmuşlardı. Denizin üstünde yürüyerek hüznü şarkılar söylüyorlardı. Onlara işaret etti. Kardeşleri onu hemen tanıdılar. Kendilerine ne büyük bir keder verdiğini uzun uzun anlattılar. O geceden sonra kardeşleri her gece geldiler. Hatta bir keresinde küçük deniz kızı uzaktan büyük annesini bile gördü. Oysa ihtiyaç kraliçe yıllar yılı su yüzüne çıkmamıştı. Babası da geldi. Saçları kırışmıştı. Başındaki tacı taş gibi görünüyordu. Her ikisi de ona kollarını uzattılar; ama kızkardeşleri gibi yaklaştırmaya cesaret edemediler.

65

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

Her geçen gün, prens ona daha da bağlanıyordu. Yalnız onu güzel bir çocuğu sever gibi seviyordu. Onunla evlenmeyi aklının ucundan geçilmiyordu. Küçük Deniz Kızı'nın ölümsüz bir ruha sahip olabilmesi için prensin eşi olması şarttı. Eğer, prens başka birisiyle evlenecek olursa, Küçük Deniz Kızı, deniz köpüğü olup kaybolacaktı.

Prens, onu kucağına alıp güzel alnından öptüğü zaman, Küçük Deniz Kızı'nın gözleri "Beni seviyor musun?" der gibi ısıltı ısıltı parlıyordu.

Prens ona:

- Evet beğendiğim sensin, diyordu. Sen çok iyi kalplisin. Ayrıca sadece bir kez gördüğüm ve bir daha görmeme imkân olmayan bir genç kıza benziyorsun. Gemim battığında azgın dalgalar beni genç kızların yaşadığı bir manastırın kıyısına attı. Onlardan biri beni buldu ve hayatımı kurtardı. Onu hiçbir zaman

unutmayacağım. İşte anam ve babamdan çok, yeryüzünde seveceğim tek insan o. Ve sen ona benziyorsun. O kız manastırda yaşıyor belki, ama hiçbir zaman benim olmayacak, onun benliğimdeki anasını belki sen silebilirsin.

1»

Yazık! Onu benim kurtardığımı bilmiyor, diye düşün-, dü genç kız. Küçük deniz kızı derin derin içini çekti, ağlayamıyor-du zavallı.

Prens:

-A

- Genç kız manastıra ait, dedi. İnsanlar arama girme- 1
yecek artık! Bir daha karşılamayacağız; oysa ben ona seve seve hayatımı veririm. O sıralar prensin komşu kralın kızı ile evleneceği söylentileri dolaşıyordu. Kralın kızım istemeye gitmek için büyük bir gemi donandı.

Prens ona:

- Ailem güzel prensesi gidip görmemi istiyor. Ama onunla nişanlanmam için beni zorlayamazlar. Onu sevemeyeceğimi biliyorum. O manastırdaki genç kıza benzemiyor, ama sen o kıza benziyorsun. Günün birinde nişanlanacak olsaydım, güzel gözlü, dilsiz çocuk seninle nişanlanırdım, dedi.

Prens genç kızın uzun saçlarıyla oynuyor, ölümsüz ruhu ve insan mutluluğu düşü içinde kıvranan kalbin üzerine başını koyup dinleniyordu.

- Sakın sen denizden korkmuş olmayasın, benim dilsiz çocuğum? diye sordu prens. Hazırlıklar tamamlanmıştı. Herkes pırıl pırıl donanmış geminin üzerinde komşu memlekete gitmeye hazır. Prens, küçük deniz kıza fırtınadan, sakın denizden söz açtı. Dalgıçlar denizin dibinde acayip balıklar görmüştü. Kitaplar da denizin derinliklerinden bahsediyordu.

Küçük Deniz Kızı gülümseyerek başka herkesin uyuduğu bir sırada, Küçük Deniz kızı güvertenin parmaklığına yaslanarak denize bakıyor, ta derinliklerde babasının sarayını ve yaşlı büyükannesini görür gibi oluyor-

66

67

ANDERSAN MASALLARI

du... Dalgalar arasında başlarında taçlarıyla tekneyi seyrediyorlardı sanki... Bir ara kızkardeşleri görüldü. Küçük Deniz Kızı mutlu olduğunu, her şeyin yolunda gittiğini söylemek ister gibi gülümseyerek baktı kızkardeşlerine. Tam o sırada bir tayfa görüldü. Kızkardeşleri hemen suya daldılar. Tayfa gördüğünü deniz köpüğü sanmıştı.

Sabah olduğunda gemi limana girdi. O anda şatonun kulesindeki çanlar çalmaya başladı. Ortalıkta bir bayram havası esiyordu.

Bir süre sonra prenses görüldü.

Küçük Deniz Kızı, prensesin gerçekten güzel olup olmadığını merak ediyordu. Prens yansı yüzü zarif ve güzeldi. Uzun kirpikleri altında canayakın gözleri gülümsüyordu.

- Bu sensin, evet kıyıda baygın yatarken hayatımı kurtaran genç kız sensin, diye bağırdı prens.

Sonra, Küçük Deniz kızı'na dönerek:

- Ne kadar mutluyum, dedi. Düşümün gerçekleşeceğine inanıyorum. Benim mutluluğum seni de sevindirsin, çünkü beni en çok seven sensin.

Küçük deniz kızı alnını prensin eli üzerine koydu. Yüreği daralıyor, hıçkırıklar boğazında düğümleniyordu. Eğer prens evlenecek olursa düğün gecesinin sabahı ölecek ve sonsuz denizde bir parça köpük olup kaybolacaktı.

ANDERSAN MASALLARI

Nişanları büyük bir törenle ilân edildi. Birkaç gün i sonra nişanlılar, elleri birbirine kenetlenmiş, papaz tarafından takdis edildiler. Küçük deniz kızı, altın işlemeli S bir elbise giymiş gelinin elini tutuyordu. Ama kulakları müziği duymuyor, gözleri kutsal törende hiçbir şeyi görmüyordu. Ölüm saatini ve bir daha asla elde edemeyeceği, kaybettiği şeyleri düşünüyordu.

Yeni evliler akşam gemiye geldiler. Toplar atılıyor, bay-İraklar dalgalanıyordu. Geminin ortasına kırmızı atlas üze-Srine altın işlemeli bir çadır kurulmuştu.

Prens ve prensesin kuş tüyleri yatağı orada hazırlanmıştı. Bu serin ve sakın gecede bu soylu çift orada dinlenecekti. Yelkenler hafif bir irüzgârla şişmiş, gemi dalgalar üzerinde yavaş yavaş iler-fliyordu. Güvertede gemiciler coşkuyla dans ettiler. Küçük deniz kızı yeryüzündeki ilk gezintisini hatırlıyordu. O da

jaynı neşe, aynı coşkunlukla dans etmişti. Şimdi yine, atmaca tarafından izlenerek uçan bir kırlangıç gibi dans ediyordu. Herkes onu alkışladı. Çünkü hiçbir zaman bu kadar güzel dans etmemişti. Narin etini bilenmiş bıçaklar ieliyordu. Ama asıl kalbindeki hançer acı çektiriyordu. Bu adam için nesi var nesi yoksa feda etmişti. Onu son defa Diarak görüyordu. Güzel sesini kaybetmiş ve her gün iyanılmaz acılar çekmişti. O ise bütün bunları aklına bile »etirmiyor, hiç birini bilmiyordu. Bunu ona nasıl anlata-îilirdi? Onunla son kez aynı havayı kokluyor, son kez ienizi, göğü yıldızları görüyordu. Düşsüz ve bilinçsiz son-ız bir gece... İşte deniz kızının kaderi buydu. Onun ruhu /oktu ve elde etmeği de başaramamıştı.

68

69

ANDERSAN MASALLARI

Gemide geç saatlere kadar çılgınca eğlenildi. Ama küçük deniz kızının içi kan ağlıyor ve ölüm acısı içinde kıvranıyordu. Prens gelini kucakladı ve geceyi geçirmek üzere muhteşem çadırına götürdü. Gemiye tam bir sessizlik çöktü. Sadece kaptan dümendeydi. Küçük Deniz Kızı dirseklerini güvertenin parmaklıklarına dayamış, güneşin doğacağı yere bakıyordu. İlk ışın onu öldürecek. Birden ablalarını geminin yanında gördü. Onlar da üzgün ve solgundular. Güzel saçlarını dibinden traş ettirmişlerdi. Usulca Küçük Deniz Kızı'na:

- Saçlarımızı sana yardım etmesi ve sabah olunca ölmemen için büyücüye verdik. Bize bu hançeri verdi; bak ne kadar sivri ve keskin. Onu güneş doğmadan prensin kalbine sapla. Ilık kanı senin ayaklarını ıslatınca, balık kuyruğun yeniden çıkacak, tekrar deniz kızı olacaksın. Bizimle beraber denizin dibine inebilecek ve köpük haline gelmeden 300 yıl yaşayacaksın. Ama acele et, gün doğmadan önce ikinizden birinin ölmesi gerek, ya sen, ya o. Büyük annemiz öyle kederli ki, o da beyaz saçlarını bizim gibi büyücüye verdi. Prensi öldür ve çabuk gel! Gökteki bu kırmızı çizgiyi görüyor musun? Biraz sonra güneş doğacak ve sen öleceksin, diyerek dalgalar içinde kayboldular.

Küçük Deniz Kızı çadırın kapısını açtı ve güzel gelini prensin göğsünde yatarken gördü. Prensın üzerine eğildi, alnından öptü. Sonra güneşin doğduğu yöne baktı. Gözlerini önce hançere, sonra prene dikti. Prens dü-: şünde karısının adını sayıklıyordu. Yalnız onu düşündüğü kolayca anlaşılıyordu.

70

ANDERSAN MASALLARI

Birden Küçük Deniz Kızı'nın elindeki hançer titremeye başladı. Onu hızla ta uzaklara, kırmızı bir ışıltıyla parlayan dalgalara attı. Hançerin kaybolduğu yerde sudan kan damlaları çıkıyor gibiydi. Yarı yarıya ölmüştü. Son kez sevgilisine bakıp kendini denize attı. Vücudu köpük halinde eriyiverdi hemen... Güneş denizin üstünde yükseldi. Tatlı ve sıcak ışınlı dalgaların sürüklediği soğuk köpüğün üzerine düştü. Küçük Deniz Kızı ölümü hissetmiyordu. Göz kamaştırıcı güneşe yakın binlerce küçük saydam varlıklar geminin yelkenlerini seyrediyor, şarkı söylüyorlardı. Bu | minik varlıkların sesleri öyle ahenkli öyle tatlıydı ki...

Hiçbir insan gözü bu varlıkları göremezdi. Kanatları I yoktu. Bir tüy gibi havada uçuyorlardı. İyi ve sevimli J görünüyorlardı.

Küçük Deniz Kızı vücudunun yavaş yavaş onlarınkı I gibi minik saydam parçalara ayrıldığını hissetti. O da bu I varlıklar gibi köpükten çıkıp, gökyüzüne doğru yüksel-Jmeye başlamıştı.

Bulunmaz tatlılıktaki sesiyle:

- Nereye gideceğim şimdi? diye sordu.

- Gök kızlarını yanma, diye cevap verdi bir ses. Bir ieniz kızının ölümsüz ruhu yoktur. Ancak bir adam tara-jfmdan sevilirse ölümsüz bir ruha sahip olabilir. Aslında lök kızlarının da ölümsüzlüğü yoktur. Ama yaşamları Doyunca yaptıkları iyilik ve yardımları sonucu ölümsüz)ir ruha kavuşmuşlardır.

71

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

Küçük Deniz Kızı, güneşe doğru yavaşça başım kaldırdı. Şimdi, tüm yaşamında ilk kez doya doya ağlayabiliyordu... Gemide ise, herkes, telaş ve heyecan içinde i Küçük Deniz kızı'nı arıyordu.

Fakat o, görünmeden gelip prensesin abımdan öptü. | Canından bile çok sevdiği prensini bu tatlı ve güzel kıza emanet etmişti. En tatlı tebessümüyle prensese baktı ve ? : gök kıızıyla birlikte bulutlara doğru yöneldiler. Gök kızları şarkılar söyleyerek ve görünmeden insanların evleri üzerinde uçuyor, çocukların yatak odalarına giriyorlardı. Gök kızları çocuklara sevinç ve mutluluk verdikleri zaman Tanrı ölümsüz ruhlarını bir yıl uzatıyor, her gözyaşı damlasında ise bir yıl kısaltıyordu.

72

PAPATYA

Aşağı doğru inmekte olan yolun sağ yanında geniş, yemyeşil bir çayır bulunuyordu. Bahar geldiğinde bu çayır, otlarla, çiçeklerle bezenirdi. Zaman zaman meleyerek koşuşan kuzular, oradan oraya konarak uçuşan renk renk kelebekler, çayıra, ayrı bir güzellik veriyordu.

Bu çayırın içinde, küçük papatya yaşamaktaydı. Küçük bir güneşi andıran bu papatya, günün sıcaklığı ve temiz hava içinde, mutlu bir hayat sürüyordu.

Çeşitli kuşların şarkılarını dinleyerek, vaktini hoşça geçiriyordu.

Yolun diğer yanında bir kır evi bulunuyordu. Bu evin gölgesinde ise, kaba ve kötü kokulu iki çiçek yaşamaktaydı. Bu iki kaba ve çirkin çiçek, hasetle papatyaya bakar ve derin bir kıskançlık içinde iç çekerlerdi. Günlerden bir gün, küçük ve güzel bir kuş, papatyanın etrafında bir müddet uçtuktan sonra, gelip papatyanın yanına kondu. Küçük kuş, papatyayı çok güzel bulmuş ve beğenmişti. Kuş ile papatya konuşup arkadaşlık ettiler. Ayrılırken papatya, küçük kuşu, gagasından öptü.

İşte tam bu anda, elinde bıçak bulunan küçük bir kız ;; geldi. Papatyayı yerinden söktü ve evine götürerek vazoya koydu. Akşam olunca papatya, yapraklarını kapatıp uykuya daldı.

73

AN DERS AN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

İlffeî"-

Sabah olunca da gözlerini açmca, bir de ne görsün?.. Küçücük kuş da yakalanmış ve odadaki kafesin içine konulmamış mı! Hem de papatyaya bakarak ona aşk şarkıları söylemekte! Papatya, küçük kuşun yardımına koşmak istiyordu, ama bunu nasıl başaracaktı?

Bu sırada, küçük kuşu yakalayarak kafese koyan çocuklar, kafesin çevresine çiçekler yerleştirmek istediler. Böylece başka çiçeklerle beraber papatyayı da alarak kafesin kenarına koydular. Çiçekleri kafesin çevresine koymuşlardı ama, küçük kuşa su vermeyi unutmuşlardı. Zavallı kuş, gece olunca, susuzluktan ölecek duruma geldi. Susuzluğunu gidermek için kafesin etrafına konmuş olan otları yedi. Ama bu da küçük kuşun susuzluğunu gidermeye yetmedi. Küçük kuş, eğer papatyayı da yeseydi, susuzluğunu gidermiş olacaktı. Fakat küçük kuş, hayatı pahasına da olsa, arkadaşını papatyaya dokunmadı. Acı ve ızdırap içinde ölüp gitti...

Ertesi sabah çocuklar, küçük kuşun ölmüş olduğunu görerek ağlamaya başladılar. Evin bahçesinde büyükçe bir mezar hazırlayarak, güzel bir törenle onu gömdüler. Bu sırada, kuşu sevmiş olan papatyanın kurumaya yüz tutmuş yaprakları, sokağın tozları arasında sürüklenip gidiyordu. Hiç kimse, küçük kuşu tüm kalbiyle sevmiş olan bu çiçeği düşünmedi...

74

THUMBELINA

Bir zamanlar çok uzak bir ülkede ufacık kulübelerinde yoksul fakat mutlu bir yaşam süren bir oduncu ve karısı varmış. Bu karı kocanın hiç çocukları yokmuş. Kadının en büyük arzusu bir kız çocuğuna sahip olmakmış.

Günün birinde, gece gündüz çalışarak biriktirdiği parasını alıp, kendisine yardım etmesi için cadının evine gitmiş. Cadı kadın, ona parasının karşılığında bir arpa tanesi vermiş.

Kadın evine döndüğündü kocası sormuş: - Cadının sana verdiği sadece bu arpa tanesi mi? Kocasının kendisiyle alay etmesine karşın, kadın, cadının verdiği arpayı bir saksının içine ekip yetiştirmeye başlamış.

Bir zaman sonra küçük arpa tanesi saksının içinde büyümüş, çok güzel sarı kırmızı renkli bir lâleye dönüşmüş. Kadın lâleyi öpünce, çiçeğin ortasından küçük bir kız çıkmış. Böylece kadını en büyük arzusu yerine gelmiş ve ona küçük olduğu için parmak kız anlamına gelen "Thumbelina" adını vermiş. Kadın, Thumbelina'ya ceviz kabuğundan yatak, me-

75

ANDERSAN MASALLARI

nekşe yaprağından yastık, gülün yaprağından da yorgan hazırlamış.

Thumbelina hep masanın üstünde oynar ve annesinin anlattığı masalları dinlermiş. Thumbelina böyle bir anneye sahip olduğu için çok mutluymuş.

Fakat karanlık bir gecede açık kalan pencereden içeri giren anne kurbağa küçük kızı kaçırmış. Anne kurbağa, oğluna:

- Sana çok güzel bir eş buldum, demiş.

Küçük bir yaprağın üzerinde oturmakta olan oğlu: ;

- Vrak! Vrak! Brek! Kek! Beks! diye vıraklamış.

Aradan günler geçmiş. Ama Thumbelina hiç de mutlu değilmiş. Her gün ben evime, annemin yanma gitmek is^a tiyorum, diye ağlıyormuş.

f

Kurbağaların düşün hazırlıkları yapmak için gölden ayrıldıkları bir gün, Thumbelina'nın ağlamasını duyan bir balık suyun yüzüne çıkmış. Thumbelina balığı görünce:

- Lütfen bana yardım edin, diye yalvarmış.

Balık, Thumbelina'nın güzelliğine ve yalvarmalarına dayanamayıp arkadaşlarına, küçük kızın durduğu yaprağı kemirmelerini söylemiş. Böylece yaprak suyun üstünde hareket etmeye başlamış.

Thumbelina yaprağın üzerinde gezerken çevresindeki tüm güzellikleri seyretilmiş.

Bir sabah gölün üzerinde uçan bir böcek Thumbelina'yı görmüş ve bir anda aşık olmuş. Sevinçle arkadaşlarının yanma uçarak:

ANDERSAN MASALLARI

- Güzel Thumbelina ile yakında evleneceğiz, demiş. Ama özellikle dişi böcekler:

- Bu kız çok çirkin, diye alay etmişler. Sadece iki ayağı var. Üstelik antenleri de yok. Zaten bir insana benziyor.

Bu sözler üzerine böcek evlenmekten vazgeçmiş.

Thumbelina, yaz ve sonbahar mevsimini yalnız başına geçirmiş. Acıktığı zaman çiçeklerin tohumlarını yemiş, susadığı zaman da çiçeklerin üzerindeki çiğleri içmiş. Sonra kış mevsimi gelip çatmış. Kuşlar sıcak ülkelere uçmuş, ağaçların yaprakları dökülmüş ve kar yağmaya başlamış.

Bir gün eve tarla faresinin arkadaşı köstebek gelmiş. Ve olaylar birdenbire değişivermiş. Köstebek neşeli şarkılar söyleyen Thumbelina'ya aşık olmuş. Onu kendi evine davet edip:

- Benim evim buradan yirmi kat daha güzel, demiş.

Çünkü köstebek yerin altında, gün ışıltı görmeyen bir yerde yaşıyormuş.

Thumbelina bu teklifi kabul etmiş. Köstebeğin evine giden uzun tünelden geçerken ölü bir kuşa rastlamış.

- Hiç önemli değil! O zaten çoktan ölmüştü, diye açıklamada bulunmuş.

Thumbelina, hemen kuşun yanma gidip kalbine bakmış. Kuşun yaşadığını görünce:

- Çabuk gel! O hâlâ yaşıyor! diye bağırmış.

76

77

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

Kuşlar kış gelip de^a sıcak yerlere uçarlarken, bu kırlangıç kanadı kırık olduğu için onlara katılmamış. Thumbelina kuşun hikâyesini dinledikten sonra ona su ve yiyecek vermiş.

Kırlangıç, ilkbaharın ilk günlerinde arkadaşlarına katılacak kadar iyileşmiş ve yuvadan ayrılmış.

Thumbelina'ya aşık olan köstebek ise, evlilik hazırlıkları yapıyormuş. Bir daha güneşi ve gökyüzünü göremeyeceği için üzülen Thumbelina odasında sessizce ağlarken, uzaklardan birisinin adını seslendiğini duymuş, Başını kaldırıp pencereden baktığında arkadaşı kırlangıç cı görmüş.

Kırlangıç:

- Neyin var Thumbelina? Neden bu kadar üzgünsün? diyerek yanma yaklaşmış.

''
Thumbelina, köstebeği ve onun evlenme plânlarım, anlatmış.

Kırlangıç:

- Hayır! Onunla evi enemezsin. Çabuk sırtıma bin, seni buradan uzaklara götürüyüm, demiş.

Thumbelina, hiç vakit kaybetmeden kırlangıcın sırtına binip, uzaklara doğru uçmaya başlamışlar. Bazen buzlu dağların, bazen çılgın denizlerin, bazen de yeşil ormanların üzerinden geçmişler. Sonunda kırlangıçların yuvalarının bulunduğu, çiçekler arasındaki bir yöreye gelmişler. Kırlangıç, Thumbelina'yı yavaşça yere indirmiş ve ona:

78

- Burada çok mutlu olacaksın; buna eminim, demiş.

Fakat Thumbelina kendini birden yine üzgün hissetmeye başlamış.

"... Evimizden uzakta ömrüm boyunca burada mı oturacağım?" diye düşünmüş.

Tam bu düşünceler kafasından geçerken, genç erkek bir perinin yanındaki çiçekte ona bakarak gülümsediğini fark etmiş.

Genç adam:

- Sen bu dünyada gördüğüm en güzel kızsın, demiş.

Sonradan arkadaşlarını, yaklaşık bin kadar periyi yanma çağırarak Thumbelina'ya hoş geldin partisi vermişler.

Kısa bir süre sonra da Thumbelina ile genç adam evlenmişler ve bütün perilerin kral ve kraliçesi olup, sonsuza dek mutlu yaşamışlar.

79

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

ESKİ EV

Ev çok eskiydi. Kirişe kazınmış olan tarihe göre, ev en azından yüz yıllıktı. Kapının üzerinde eski yazılar göze çarpıyordu. Ayrıca, her pencerenin kirişinde de antik portreler vardı. Damın kenarındaki kocaman ejderhanın başındaki bir oluk hemen dikkati çekiyordu. Yağmur sokağa bu oluktan akardı.

Oysa, o sokakta diğer evler yeni, temiz, iri iri beyaz taşlarla, mermerlerle süslenmişti. Sanki o eski evi aralarına almak istemiyorlardı. Bu baraka daha ne kadar böyle kalacak diye düşünüyorlardı. Eski evin merdivenleri saray merdivenleri kadar geniş ve bir kule kadar yüksekti. Üzerinde kararmış döğmeler bulunan demir parmaklık büyük kapılı mezarlık girişini andırıyordu.

Eski evin karşısındaki yeni evlerden birinin penceresinde elma yanaklı, zeki bakışlı küçük bir çocuk oturuyordu. Çocuk, eski evi pek severdi. Güneş ışığında olduğu gibi, ay ışığında da bu eski evi büyük bir hayranlıkla seyrederdi. Güneşten parlayan ejderha başına bakıp, sivri damları zırhlı askerleri gözünde canlandırırdı.

Bu eski evde takma saçlı, bakır düğmeli bir ceket ve dize kadar pantolon giyen garip bir ihtiyarcık otururdu. Sabahları gelip odasını düzenleyen ve alışverişini yapan yaşlı bir hizmetçiden başka kimse bu eve girmezdi.

İhtiyar adam ara sıra başını pencereden uzattığında küçük çocuk ona nazikçe selam verirdi. Birbirleriyle hiç konuşmadıkları halde aralarında güzel bir arkadaşlık doğmuştu. Küçük çocuk bir gün annesinin, babasına:

- Bu adamcağız da hep böyle yapayalnız yaşar, kimi kimsesi yok mu acaba? dediğini duydu.

Bunu duyan çocuk bir pazar günü küçük bir kâğıda bir şeyler sarıp ona yardım eden yaşlı kadına vermiş ve:

- Eğer bunu yaşlı amcaya vererseniz beni çok mutlu edersiniz. İki kurşun askerimden birini yalnız yaşamaması için ona yolluyorum, demişti.

Yaşlı hizmetçi memnuniyetle kabul edip kurşun askeri ihtiyar adama götürdü. Bir süre sonra ihtiyar adam bu genç arkadaşını evine davet etti. Küçük çocuk da anne ve babasından izin alarak bu davete gitti.

İçerde her taraf pırıl pırıl, tertemizdi. Koridorun duvarları eski komutanların ve ipek giysiler içinde şık kadınların portreleriyle süslüydü. Koridorun sonunda yeşilliklerle, çeşit çeşit saksılarla dolu kocaman bir balkon vardı.

Küçük çocuk yaşlı adamın oturduğu odaya geldi.

- Gönderdiğin kurşun asker için çok teşekkür ederim, dedi ihtiyar. Ayrıca bu nazik ziyaretin beni çok mutlu etti.

80

81

j;

ANDERSAN MASALLARI

- Bana yalnız yaşadığınızı söylediler. Ben de yalnızlığınızı paylaşması için kurşun askerlerimden birini size gönderdim.

- Oh, pek de yalnız olduğum söylenemez. Kafamı kurcalayan bin bir düşünce var, üstelik şimdi sen de geldin, dedi adam tatlı bir gülümseyişle.

Sonra gidip raftan bir kitap aldı. Kitapta artık pek görülmeyen garip, eski yolcu arabaları, sinek valesine benzeyen askerler, ellerinde bayraklar taşıyan rengârenk giyimli insanlar, askerlerin elbiselerinin üzerinde kartal ve aslan figürleri vardı. Küçük çocuk kitaba hayranlıkla bakarken yaşlı adamda mutfağa gidip çeşit çeşit meyveler, fındık ve şekerlemeler getirmişti. Gerçekten ilginç ve, görkemli bir evdi bu ev. \$

Rafın üstünde duran kurşun asker: *

- Bu sessiz sedasız eve dayanamıyorum, diye söyleniyordu. Her şey tatsız ve üzücü. Çekilmez bir yalnızlık! Neşeli, canlı bir aile hayatına alışan biri için böyle bir yerde yaşamak ne büyük bir mutsuzluk. Günler geçmek bilmiyor. Annenin, babanın sevgi dolu bakışları, kahkahaları, senin ve kardeşlerinin yaptığı tatlı gürültüler göy zümde tütüyor. Oysa bu yaşlı benimle ne konuşuyor, ne° hatırlamı soruyor, ne de yanıma gelip beni okşuyor. Gül* meyi unutmuş herhalde. Bir gün bile kahkaha duyma-1 dım. Aynı bir mezar gibi bu ev, bakalım daha ne kadar* dayanacağım. .*

- O kadar da kötümser olma dedi küçük çocuk. Ben1'

ANDERSAN MASALLARI

İ burada çok güzel vakit geçirdim. Üstelik eski düşüncelere de değer vermek gerek.

- Evet ama ben hiçbir şey duymuyorum ve tammiyo-Jrum. Burada daha fazla kalamam.

- Sen başkasının oldun artık, bunu kafana sok. Yaşlı adam yine elinde bir tepsi meyve ve şekerlemey-

jle döndü. Küçük çocuk kurşun askerin söylediklerini düşünmedi bile. Biraz daha oturduktan sonra yaşamından hoşnut bir şekilde eve döndü. Onu her pencerede gördüğünde de el sallayıp, selam vermeyi ihmal etmiyordu.

Aradan bir süre geçtikten sonra küçük çocuk ihtiyar ' adamı tekrar ziyaret etti.

- Artık dayanamıyorum, dedi kurşun asker. Sabah akşam ağlayıp savaşa gitmek istiyorum. Kolumu bacağımı kaybetmek pahasına da olsa gitmek istiyorum. Hiç olmazsa benim için bir değişiklik olur. Eski düşüncelerim beni de yokluyor ara sıra. Ama ben buradan pek hoşnut olduğumu söyleyemem. Pencereden size bakıyorum. Her sabah Tanrı'ya yalvarıyorum. Tekrar oraya dönebilmek için kendimi eski oyuncakların arasında bulmak için durmadan dua ediyorum. İşte benim eskiyle ilgili düşüncelerim. Kardeşin nasıl iyi mi? Ya arkadaşım kurşun asker? O benden daha şanslıymış. Buraya benim yerime o da düşebilirdi.

- Bak artık sen benim değilsin, dedi küçük çocuk. Hediye ettiğim bir şeyi de bir daha geri alamam. Başının çaresine bak.

82

83

ANDERSAN MASALLARI

Bu arada yaşlı adam, çocuğa eski resimler, eski bir kart koleksiyonu ve bir deste iskambil kâğıdı getirmişti. Sonra da saksafonunu çıkarıp ona güzel bir parça çaldı ve neşeli şarkılar söyledi.

O sırada:

- Savaşa, savaşa! diye bağırdı kurşun asker ve bir anda yok oluverdi.

Yaşlı adamcağızla çocuk onu ne kadar aradıysa bulamadılar. Yerler eskilikten delik deşik olduğu için kurşun asker deliklerden birinin içine düşmüş, öylece yatıyordu.

Bir ay sonra kış gelmiş, karlar yağmış, pencereleri buzlar kaplamıştı. Küçük çocuk karşıdaki evi görebilmek için, pencereyi kaplayan buzların arasından küçük bir delik açmaya çalışıyordu. Kar, yolları, merdivenleri tümüyle kaplamıştı. Çocuk açtığı küçük delikten baktığı zaman da kimseyi göremiyordu. Çünkü ihtiyar adam ölmüştü. O gece bir araba onu kasabanın mezarlığına gör türmek üzere almaya geldi. Arabayı hiç kimse takip etmedi. Çünkü zavallı ihtiyarcıgım bütün arkadaşları çoktan ölmüştü. Yalnızca küçük iki çocuk ihtiyarı götüren arabanın arkasından içten bir öpücük yollamıştı.

Birkaç gün sonra eski ev satılığa çıkarıldı. Küçük çocuk o dev tabloların, rengârenk çiçek saksıların, ceviz mobilyaların ve en kötüsü ona şarkılar çaldığı eski sak-safonun evden çıkarıldığını gördü. İlkbahar gelince ev yıkıldı. Herkes evden "Hurda" diye söz ediyordu. Ev birkaç saat içinde paramparça taş yığını oluvermişti.

ANDERSAN MASALLARI

Birkaç yıl sonra da eski evin yerinde yüksek, pırıl pırıl, lüks mü lüks, etrafı kar beyazı demir parmaklıklı, çimenlerle çevrili, görkemli bir ev yükseldi. Küçük çocuk büyüüp kocaman bir adam olmuştu. Evlenmiş ve bu yeni yapılan eve taşınmıştı. Bir gün karısı bahçeye sevdiği bir çiçeği ekerken sanki eline bir şey çarpmış gibi çılgılık attı. Yanında duran kocası, bakar bakmaz bunun bir kurşun asker olduğunu gördü. Karısı, onu hemen alıp yıkadı, temizledi.

Kocası:

- Ver şunu bir bakayım! Diye kurşun askeri eline alınca, birden onun kendi kurşun askeri olmadığını fark etti. Bu olay ona eski kurşun askerini, hiçbir zaman unutmadığı ihtiyar arkadaşıyla olan anılarını hatırlatmıştı.

Karısına, ihtiyarı, eski evi, ona hediye ettiği kurşun askeri, birlikte nasıl vakit geçirdiklerini bir bir anlattı. Karısı da gözleri dolarak bu değerli anıları dinledi.

- Belki de elimde tuttuğum senin kurşun askerindir, dedi genç kadın. Bana o ihtiyarcıgım mezarını gösterebilir.

- Mezarı nerede bilmiyorum. Zaten hiç kimse bilmiyor. Bütün arkadaşlar ondan önce ölmüşler. Son yolculuğuna yapayalnız çıktı. Ben de o zaman küçük bir çocuktum.

- Yalnızlık ne kötü şey.

- Evet yalnızlık kötü, ama önemli olan unutulmamak. Hatırlanmak çok güzel...

84

85

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

BÜYÜKANNE

Vaktiyle çok yaşlı bir büyükanne varmış. Saçları kar beyaz, yüzü kırış kırışmış. Ama gördüğü güzellikler karşısında bir yıldız gibi ıslıl ıslıl parlayan, sıcak bakışlı güzel gözlere sahipmiş. Kocaman güllü bir elbise giyer, birbirinden güzel hikâyeler anlatırmış.

Büyükannenin bir fermuarla açılıp kapanan kaim, eski bir kitabı varmış. Onu her zaman açıp okutmuş. Kitabın içinde de kurumuş sayfalar arasında yamyassı olmuş bir gül dururmuş. Tabii masanın üzerindeki vazoda duran taze gül kadar canlı ve güzel değilmiş. Ama o, kitabı açıp da, gülü görünce gözyaşlarını tutamazmış, birkaç damla yaş gülün üzerine düşürmüştü. Gözyaşlarıyla nemlenen gül birden canlanır, tazelenir ve çevreye mis gibi kokular saçarmış. Birden odayı bir buğu kaplar, her taraf yeşillenir, güneş ışıklarının, yapraklarında oynadığı zümrüt yeşili ağaçlı, büyüleyici bir orman oluşturur-muş. Yine öyle olmuş, büyükanne kitabı açıp, gülün üzerine bir damla gözyaşı akıtınca, gözünde güzel bir kız canlanıvermiş. Büyükanne:

"... Şu sarı buklelerin güzelliğine, şu gül pembesi yanakların tatlılığına bakın. Ne zarif ne alımlı. Hiçbir gül bunun kadar güzel olamaz. Ama ya gözleri, gözlerinin

güzelliğine bakmakla doyulmaz, tabii bana çekmiş" diye düşünmüş.

Yanında yakışıklı, güçlü, kuvvetli, genç bir adam otu-ruyormuş. Ona pembe bir gül uzatıp birden kaybolmuş. Ve tüm bu güzel düşünceler, hayaller hepsi birden yok oluvermiş. Ve büyük anne yine kurumuş gülünü kitabın sayfaları arasına koyup, tatlı hüylalardan sıyrılıp koltuğuna oturmuş.

Bir gün büyük anne yine koltuğunda oturmuş birbirinden güzel hikâyeler anlatırken:

- Artık bitti, çok yoruldum. Bırakın da biraz uyuyalım, demiş.

Ama bir daha hiç uyanmamış. Ölmüş olmasına karşın büyük annenin yüzündeki tatlı tebessüm hiç silinmemiş. Sanki yüzündeki tüm kırışıklıklar yok olmuş. Tatlı tebessümü ve beyaz saçlarıyla ne kadar güzel görünüyormuş.

Bahçe duvarının arkasında bir gül ağacı varmış. Üzerinde tatlı sesiyle bir bülbül şakıyormuş. Çocuklar akşamları bahçedeki ağaçtan gül koparırlarmış. O gece de gelip ağaçtan bir gül koparmışlar. Fakat, o Tann'nın katına çoktan uçmuştu... Büyükannenin ölümüyle birlikte eski kitabı ve içindeki kurumuş gül yok olup gitmiş! Ama, büyükannenin ısıltı ısıltı gözleri hiçbir zaman unutulmamış.

O, şu an kitabının sayfaları arasında sakladığı gülü ilk öptüğü günkü kadar genç ve güzelmiş... Çünkü ruhunun güzelliği cennette bir ışıltı gibi parlıyormuş.

87

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

İMPARATORUN GİYSİLERİ

Uzun yıllar önce ince, yeni giysilere çok düşkün olup, tüm parasını giyimine harcayan bir imparator varmış. İmparator ne askerlerini düşünürmüş ne de halkını... Tek arzusu arabasına binip yeni giysilerini halkına gös-termekmiş. Günün her saatinde ayrı bir ceket giyermiş.

Birgün imparatorun yaşadığı kente iki sahtekâr gelmiş. Bunlar kendilerini dokuma ustaları olarak tanıtmışlar ve insanın hayâl bile edemeyeceği kadar ince kumaş dokuyacaklarını iddia etmişler. Söylediklerine göre renk ve desenlerinin bir eşi olmadığı gibi, kumaşlarının ayrı bir özelliği daha varmış. Bulunduğu göreve uygun olmayan biri kumaşı göremezmiş.

"... Bu giysiler tam benim için diye düşünmüş imparator. Eğer onları giyersem imparatorluğumda kimin görevine lâyık olmadığını anlarım. Sonra akılları da aptallardan ayırt edebilirim.

Evet, bu kumaşı hemen dokutmalıymış...

Sahtekârlara büyük miktarda para verip, işe başlamalarını emretmiş.

İki sahtekâr, iki tezgâh kurup çalışıyormuş gibi yapmışlarsa da, tezgâhları üzerinde hiçbir şey yokmuş. En

ince ipek iplik ile en pahalı altın işlemleri istiyorlar, ama bunları ceplerine koyup gece geç saatlere kadar boş tezgâhların başında çalışıyor gibi görünüyörlarmış.

İmparator da dokuma ustalarının ne kadar kumaş dokuduklarını merak ediyormuş.

Ancak bulundukları göreve lâyık olmayanların kumaşı göremeyecekleri düşüncesi, kendisi çok rahatsız ediyormuş. Kendisi için korkacak bir şey yokmuş ama, yine de durumu yerinde görmesi için bir başkasını göndermeye karar vermiş.

Kent halkı da kumaşın özelliğini duymuş ve görmek için sabırsızlanıyormuş.

Sonunda namuslu yaşlı vezirini dokuma ustalarının çalıştıkları salona göndermiş. Kumaşın neye benzediğini en iyi o anlayabilirmiş. Çünkü bu yaşlı vezir hem çok akıllı, hem de görevinde çok başarılıymış.

Yaşlı vezir iki sahtekârın boş tezgâhlar başında çalıştıkları salona girdiğinde:

"... Tanrı yardımcım olsun, hiçbir şey göremiyorum," diye düşünmüş. Ama ağzını açıp bir şey söylememiş. Her iki sahtekâr yaşlı vezire biraz daha yaklaşmasını rica etmişler. Adamlar boş tezgâhı gösterip, işledikleri kumaşın renk ve desenlerinden hoşlanıp hoşlanmadığını sormuşlar. Zavallı vezir de gözlerini açıp duruyor ama hiçbir şey göremiyormuş. Çünkü ortada görecektir bir şey yokmuş.

"... Ben gerçekten bu kadar aptal olabilir miyim? Hiç

89

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

ffl

aklıma gelmemişti. Bunu kimse bilmemeli. Görevime lâyık değil miyim yani? Hayır hayır, kumaşı göremediğimi kimseye söyleyemem..." diye düşünmüş.

Sahtekârlardan biri havayı dokumaya devam ederek:

- Söyleyecek bir şeyiniz yok mu? diye sormuş. İ
- Çok güzel, çok gösterişli, demiş gözlüklerinin ardından bakan yaşlı vezir. Bu ne güzel renkler, ne güzel desen. Evet, imparatora çok hoşlandığımı söyleyeceğim. >

- İşte buna çok memnun olduk, diyen dokumacılar kullandıkları renkleri, işledikleri deseni anlatmışlar. Vezir de hepsini imparatora anlatmak için cankulağıyla dinlemiş.

Sahtekârlar daha fazla para, daha çok ipek ve altın istemişler. Sonra hepsini ceplerine doldurmuşlar ve tezgâha bir tek iplik bile geçirmemişler. Yine eskisi gibi boş tezgâhlar başında çalışmaya devam etmişler. İmparator çok geçmeden dokumanın ne durumda olduğunu öğrenmek için çok güvendiği ikinci vezirini göndermiş. O da birincisinden farksızmış; bakmış, bakmış ama boş tezgâhlardan başka bir şey görememiş.

Sahtekârlar ortada olmayan deseni anlatıp:

- Kumaş çok güzel oluyor, değil mi? diye sormuşlar. -... Ben aptal değilim, diye düşünmüş ikinci vezir.

Herhalde görevime lâyık değilim. Ama bunu kimsenin anlamaması için çok dikkatli olmalıyım.

İmparator elbiseyi sorduğunda, o da görmediği kuma-
90

şını övmüş. Güzel renkleri ve alımlı deseni görmekten çok hoşnut kaldığını söylemiş.

Gerçekten çok güzel bir kumaş olduğunu söylemiş.

Tüm kent halkı da bu görkemli kumaştan söz etmeye başlamış. İmparator kumaşı henüz tezgâh üzerindeyken görmek istemiş. Yanına daha önce oraya giden iki namuslu veziriyle pek çok seçkin kişiyi alıp, iki sahtekârın ipliksiz kumaş dokudukları yere gitmiş.

Daha önce oraya gitmiş olan iki vezir:

- Ne kadar güzel, değil mi? demişler. İmparator Hazretleri desenin ve renklerin uyumunu görüyorlar mı?

Ve orada bulunanların da kumaşı gördüğünü sanarak boş tezgâhı göstermişler.

"... Ne demek oluyor bu? Ben hiçbir şey göremiyorum. Korkunç bir şey bu! Yoksa ben aptal mıyım? İmparator olmaya lâyık değil miyim?" diye düşünmüş imparator. Ama yüksek sesle:

- Gerçekten çok güzelmiş, demiş. Çok beğendim.

Ve hiçbir şey görmediğini söylemediği için boş tezgâha bakarak memnun olmuş bir tavırla başını sallamış.

Yanılarıdakilerin hepsi bakmışlar; bakmışlar ama hiçbir şey görememişler. Ama imparator gibi onlar da kumaşın çok güzel olduğunu ve yakın bir tarihte yapılacak törende giymesinin yerinde olacağını söylemişler.

- Mükemmel, kusursuz, olağanüstü! Diyorlarmış herkes birbirine. Orada bulunanlar öylesine sevinçliymiş ki,
91

ANDERSAN MASALLARI

İmparator sahtekârlara "Saray Dokumacıları" unvanını vermiş.

Törende önceki gece sahtekârlar sabaha dek on altı mum yakıp çalışmışlar. Saray halkı imparatorun yeni giysilerini yetiştirmek için olanca gücüyle çalıştıklarını görebiliyorlarmış.

Kumaşı tezgâha çıkartıyormuş gibi yapmışlar. Büyük makaslarla havayı kesmişler. İpliksiz iğnelerle dikmişler ve sonunda:

, Ş

9b

- Giysi hazır, demişler. . ' < .

İmparator en soylu adamlarıyla gelmiş. Sahtekârlar* sanki bir şey tutuyorlarmış gibi ellerini kaldırmışlar:

- Bakın, işte pantolon! İşte ceket! İşte pelerin! demişler. O denli hafif ki, giyen insan üstünde bir şey yokmuş gibi hissedecek kendini... Ama zaten bütün güzelliği de burada.

- Evet, evet! Demiş soylular. Ama onlar da hiçbir şey göremiyorlarmış.

Sahtekârlardan biri:

- İmparator Hazretleri üstündekileri çıkarır mı? demiş. Böylece yeni giysilerinizi hemen burada giydiririz. İmparator üstündekileri çıkarmış ve sahtekârlar onu görünmeyen kumaştan yapılmış giysilerle giydirmeye başlamışlar. İmparator büyük aynanın önünde dönüp kendine bakmış.

- Ne kadar da güzel! Nasıl da tıpatıp uydu! demiş

92

ANDERSAN MASALLARI

çevresindekilere... Bu ne güzel desen! Ne kadar güzel renkler!

Baş vezir, imparatora:

- Geçit töreni başlamak üzere, herkes dışarıda sizi bekliyor, demiş.

- Ben hazırım, demiş imparator. Üstüme çok iyi uydu, değil mi?

Sonra yine aynaya dönüp kendine bakmış.

Pelerinin eteğini taşıyacak iki adamı sanki kumaşı kaldırıyorlarmış gibi ellerini yere uzatmışlar, sonra kaldırarak havada bir şey tutuyorlarmış gibi yapmışlar. Hiçbir şey görmediklerini belli etmeye cesaret edememişler. İmparator kendisi için hazırlanan özel tentenin altına girmiş ve tören başlamış.

Meydanda toplanan insanlar:

- İmparatorun yeni giysileri ne kadar da güzel, hele pelerinin kuyruğuna bir bakın. Kendisine ne de yakışmış, diyorlarmış.

Hiç kimse giysileri göremediğini söyleyemiyormuş; çünkü bunu söylemek o kişinin ya çok aptal ya da görevine lâyık olmadığını gösterilmiş.

Tam bu sırada küçük bir çocuk:

- Aaa, ama imparatorun üzerinde giysileri yok! İmparator çıplak! İmparator çıplak! diye bağırılmış.

Oldukça yaşlı bir kadın:

- Duydunuz mu, çocuk ne diyor, demiş.

Ve orada toplananlar çocuğun sözlerini birbirlerine tekrarlamaya başlamışlar.

93

ANDERSAN MASALLARI

Sonra bütün kalabalık hep bir ağızdan:

- Ama imparatorun üzerinde hiçbir şey yok! diye bağırmaya başlamışlar.

İmparator bağrışmalar üzerine nasıl bir oyuna geldiğini anlamış. Vezirlerine:

- Törene devam etmeyelim, diye emir vermiş.

Ve böylece başını biraz daha dik tutmuş. Adamları, ' olmayan giysinin kuyruğunu taşımaya devam ederek, tören yerinden ayrılmışlar.

ANDERSAN MASALLARI

KÜÇÜK KİBRİTÇİ KIZ

Buz gibi bir hava vardı. Lapa lapa kar yağıyordu. Karanlık basmak üzereydi. Noel akşamıydı. İşte böylesi soğuk ve karanlık bir akşamda küçük bir kız başı açık, ayakları çıplak yürüyordu. Evden çıkarken ayaklarında terlikler vardı, ama onun işine pek yaramadı. Ona göre çok büyüktüler. Daha önceleri bunları annesi giymişti.

Yolda az kalsın iki araba arasında kalıp ezilecekti. Arabalardan kaçarken terliklerini kaybetmişti. Birini bir çocuk alıp kaçmış, diğerini ise bulamamıştı.

Kızcağız çıplak ayak yürüyordu. Soğuktan minicik ayakları morarmış ve kızarmıştı. Önlüğünde bir miktar kibriti sıkı sıkı saklıyor, bir kutu kibriti de elinde tutuyordu. Kimse bugün ondan kibrit satm almamış, hiç para kazanamamıştı. Açtı, soğuktan titriyordu. Zavallının pek biçare bir hali vardı.

Sarı bukleli uzun saçlarına kar taneleri düşüyordu, ama o süsü püsü düşünecek halde değildi.

Evlerin bütün pencereleri ışıklıydı... Kaz kızartmasının iştah açıcı kokusu sokağa dek yayılıyordu. Küçük kız Noel gecesini düşünüyordu.

İlerdeki evin köşesine sığındı. Ayaklarını altına aldı.

94

95

w

ANDERSAN MASALLARI

Gittikçe daha da üşüyordu. Eve gitmeye cesaret edemiyordu. Çünkü kibritlerini satamamıştı. Babası onu dövecekti yüzde yüz; ayrıca evleri de soğuktu. Evin dammda-ki geniş yarıklara bezler ve samanlar tıkadıkları halde rüzgâr içeri işliyordu.

Küçük kızın minik elleri soğuktan şişmişti.

Küçük bir kibrit ah! Cesaret edebilse de bir tane paketten alsa, parmakları ısınırdı belki... Bir tanesini çakar çakmaz pof! Alev ne kadar da yükseldi!

Tıpkı şamdanm-ki gibi parlak ve sıcak... Küçük kız onu eliyle çevreledi.

Aman ne harikulade ıstık! Ona sanki büyük bir demir soba önünde oturuyormuş gibi geldi. Sobanın boruları ve dirsekleri de bakırdandı sanki. Ateş nasıl da yanıyor ve ısıtıyordu! Isınmak için ayaklarını uzatmak istedi. Ama ne oldu? Birden her şey yok oldu. Soba kaybolmuştu. Küçük kız elinde sönmüş bir kibritin ucunu tutuyordu.

Soğuk zalimdi.

İkinci kibriti de çaktı, kibrit yandı ve ortalığı ısıttı.

Duvarın üstüne vuran ıstık yer yer bir tül gibi saydam oluyordu. Böylece küçük kız bir salon gördü. Orada bir sofra kurulmuştu. Örtü pırıl pırıl, beyaz tabaklar porselendi. Masanın üstüne Erik ve elmayla doldurulmuş mis gibi kokan kaz kızartması konmuştu.

Bu sırada çok güzel bir şey oldu: Kaz, tabaktan ortasına batırılmış çatal ve bıçaktan kurtulup atladı. Sallanarak küçük kıza doğru ilerledi. Ne yazık ki, kibrit söndü ve kül rengi duvardan başka bir şey görünmedi.

ANDERSAN MASALLARI

Soğuk zalimdi.

Küçük kız bir kibrit daha çaktı ve kendini çok güzel bir Noel ağacı önünde oturmuş gördü. Bu ağaç zengin tüccarın kapı aralığından gördüğü ağaçtan da güzeldi. Dallarında yüzlerce mum yanıyor, parlak süsler en güzel mağazalardaki gibi yere kadar uzanıyordu. Küçük kız ellerini ağaca doğru uzattı, ama gene kibrit söndü. Noel'in sayısız ışıkları gittikçe daha yükseğe çıktılar ve parlak ışıklar haline geldiler. Gökte yıldızlardan biri kaydı ve ateşten bir çizgi çizdi.

- Biri ölüyor galiba, diye düşündü kızcağız. Zira ölmüş olan büyükannesi - dünyada kendisine karşı tek iyi olan insan- bir yıldız kayınca, bu Tanrı'ya ulaşan ruhtur, derdi ona.

Soğuk zalimdi.

Küçük kız başka bir kibrit çaktı. Bir ıstık yayıldı. Işığın ortasında büyükanne gülüyordu, sevgiden ve iyilikten parlayarak.

- Büyükanne, diye bağırdı küçük kız, beni de götür. Senin de kibrit sönünce sıcak soba, kızarmış kaz, göz kamaştırıcı Noel ağacı gibi gideceğini biliyorum. Bir kutu kibriti birden yaktı. Zira ne olursa olsun, büyükannenin hayâli yok olmasın istiyordu. Kibritler öylesine bir aydınlık veriyordu ki, insan kendini gün ortasında sanırdı. Hiçbir zaman büyükanne böylesine güzel, böylesine boylu poslu olmamıştı. Küçük kıızı kollarına aldı ve yüksekliklerin mutluluğuna, zaferine doğru uçtular.

96

97

ANDERSAN MASALLARI

ANDERSAN MASALLARI

Orada ne soğuk, ne açlık, ne keder, ne de sıkıntı vardı; onlar Tanrı'nın evindeydiler.

Dondurucu sabah, küçük kıızı evin köşesinde buldular. Gülümsüyordu, yanakları pembe pembeydi. Yılın bu son gecesinde soğuktan ölmüştü yavrucağı.

Yeni yılın güneşi, bu cansız çocuğun üzerine doğdu. Sönmüş kibritler yanındaydı.

- Isınmak istemiş, dendi.

Hiç kimse küçük kızın gördüğü güzel şeyleri, ne büyük şan ve şerefle büyükannesiyile beraber göğeyi çıktığını bilemedi. İkisi de yeni yılın mutluluğu içindeydiler gökte...

KÜÇÜK ÇİRKİN ÖRDEK

Hava ne kadar da güzeldi kırlarda!.. Mevsim yazdı. Yulaflar yemyeşil, buğdaylar ise altın sarıydı. Meralarda otlar, kumeler halinde yığılmıştı...

Leylek, kırmızı uzun bacakları üzerinde ilerliyor ve Arapça konuşuyordu. Annesi ona bu dili öğretmişti. Tarlaların çevresinde büyük ormanlar, koruların ortasında derin göller ve çayırliklar vardı...
Yüz yıllık şato derin çukurlarla çevriliydi ve duvarların dibinde boru çiçekleri bitiyordu. Bu çiçeklerin yaprakları o denli genişti ki, küçük çocuklar bu geniş yaprakların arkasına gizlenebilirlerdi.
Burası sık bir orman kadar ıssızdı, ama oraya bir ördek yuva yapmıştı. Ördek kuluçkaya yatmış, yumurta birbiri ardından çatladılar: "klak, klak!" Tüm yumurtalar canlandı, içlerinden başlar çıktı.
Anne ördek kuluçkadan kurtulduğu için "vak, vak" diyerek sevincini belli ediyordu. Yavrular ise kımıldamaya çabalıyor, yeşil yaprakların altında sağa sola bakı-nıyorlardı. Anne ördek onların istedikleri kadar bakmalarına izin veriyordu. Yavrular:

98

99

ANDERSAN MASALLARI

- Dünya ne büyük, diyorlardı. Şimdi içinden çıktıkları kabuktan daha büyük yerleri vardı.

- Bütün dünyanın bu kadar olduğunu mu sanıyorsunuz? diyordu anneleri. Dünya, bahçenin öte ucundan çok uzaklara, papazın tarlasına kadar uzanıyor! Ama ben oraya hiç gitmedim. Bakalım hepiniz yumurtadan çıktınız mı?

Sonra kalktı. Yumurtalara baktı! En iri yumurta henüz çatlamamıştı.

- Bu ne kadar sürecek? Bıktım artık! diyerek yeniden yattı.

Ziyaretine gelen ihtiyar ördek:

- Eh, nasılsın? diye sordu.

- Bir tek yumurta için ne kadardır bekliyorum, dedi Anne ördek. Hâlâ delip çıkamadı. Diğerlerini göreceksin; bunlar gördüğüm yavru ördeklerin en güzelleri. Tıpkı babalarına benziyorlar. O haydut da beni görmeye hiç gelmez.

İhtiyar ördek:

- Dur bakayım hele şu çatlamayan yumurtaya, dedi. Ama hindi yumurtası bu. İnan bana, benim de bir kez başıma gelmişti. Bu yumurtadan çıkan yavrular sudan korkar! Ben o yavruları suya bir türlü götüremedim; azarladım, sürükledim nafiye... Bakayım... Evet, bir hindi yumurtası; onu bırak da, diğer yavrulara yüzme öğret.

- Biraz daha bekleyeyim bakayım. Epeydir bunların üstündeyim. Biraz daha beklersem, ne çıkar?

100

ANDERSAN MASALLARI

- Sen bilirsin, dedi ihtiyar ördek ve uzaklaştı. Sonunda iri yumurta çatladı. Yavru yumurtadan çıkarken "pip, pip!" diye sesler çıkardı. İri ve çirkindi. Annesi ona bakakaldı.

Sonra kendi kendine:

- Bu yavru diğerlerine hiç benzemiyor. Sakın hindi yavrusu olmasın? şimdi anlaşılır; hele bir suya girsin. Girmek istemezse onu zorla sokarım, diye söylendi.

- Ertesi gün hava çok güzeldi. Güneş yeşil yapraklarda parlıyordu. Ördek anne yavrularıyla gölün kıyısına geldi. "Plaf" diye suya atladı. "Vat, vak" dedi. Yavrular birbiri ardından suya daldılar. Su başlarının üstünden aşıyordu ama, onlar hemen yüzeye çıkıyordu. Pek de güzel yüzüyordu. Hepsi oradaydı. İri gri renkteki çirkinini de onlar gibi yüzüyordu.

- Hayır, bu hindi yavrusu olamaz, dedi anne ördek. Hele şuna bak, ayaklarını ne de güzel kullanıyor, dimdik de duruyor! Bu benim yavrum, dikkatli bakınca güzel de! "Vak, vak!" şimdi ardımdan gelinde size dünyayı göstereyim, sizi kümesteki ördeklerle tanıştırayım. Ama sakın yanımdan ayrılmayın, sonra ayaklarınıza basarlar, hele kedilere dikkat edin.

Kümese geldiler. Gürültü korkunçtu. Çünkü iki aile bir yılan balığı için birbirine girmişti. Ama kedi onu yakalayınca kavgaya bitti.

- Görüyorsunuz ya, dünyanın hali budur işte, dedi anne ördek ve gagasını kaşıdı. Zira o da yılan balığını elde

101

ANDERSAN MASALLARI

etmek istedi. Bacaklarınızı oynatın, acele edin; aşağıda ihtiyar ördeğin önünde eğilin, burada en sözü geçen odur. İspanyol asıllıdır, bakın ayağında kırmızı bir kurdele var. Ne güzel değil mi? Ancak bu kurdelayı en soylu ördekler takabilir. Kimse onunla başa çıkamaz; bütün insanlar ve hayvanlar ona saygı göstermek zorundadır. Haydi, çabuk olun bakayım, beni itelemeyin. Terbiyeli bir ördek yavrusu baba ve annesi gibi bacakları ayrı yürür. Hah, şimdi iyi! Eğilin ve "Vak, vak" deyin!

Yavrular söz dinlediler.

Çevredeki diğer ördekler, onlara bakıyor ve yüksek sesle şöyle diyorlardı.

- Hele şunlara bakın! Bir aile daha çıktı başımıza. Sanki kendi kalabalığımız kendimize yetmiyor... Hele şu yavruya bakın, böylesini istemeyiz.

Aniden bir ördek yaklaşır iri yavruyu boynundan ısırır.

- Onu rahat bırak! dedi annesi... Kimseye kötülük etmiyor ki...

- Hayır, dedi ısırın ördek. Kimseye zararı dokunmuyor ama, çok iri ve gülünç; onu tartaklamak gerek.

İhtiyar kurdellalı ördek:

- Güzel çocuklarınız var, dedi. Hepsi de güzel, sade şuradaki hariç; onu güzelleştirmeli.

- Bu imkânsız! Güzel değil ama çok iyi huylu. Diğerleri gibi iyi de yüzüyor. O da zamanla güzelleşer-

102

ANDERSAN MASALLARI

fcek, biraz daha küçülecek. Yumurtada biraz fazla kaldı da ondan boyu bu kadar uzun.

Sonra sevgiyle yavrusunun tüyünü düzeltti ve:

- Ayrıca bu bir erkek ördek, dedi. O kadar önemi de yok! Güçlü olacağına, hayatını kazanacağına inanıyorum.

- Öteki yavrular çok sevimli, dedi ihtiyar ördek. Evinizde gibi davranın. Eğer bir yılan balığı başı bulabilirseniz bana da getirin.

Onlar da evlerindeymiş gibi davrandılar. Ama yumurtadan en son çıkan çirkin yavru bazen ördekler, bazen de tavuklar tarafından ısırıldı, itilip kakıldı.

Tümü birden "çok büyük" diyordu. Kırmızı ibikli hindi de kendini imparator sanıyordu. Yelkenlerini şişirmiş bir kayık gibi kabardı ve onun üstüne atıldı; "glu, glu" sesi çıkarıp kıpkırmızı kesildi. Zavallı ördek yavrusu nerede duracağını bilemiyordu. Çirkinliğinden ve bütün kümesin maskarası olmaktan ötürü çok üzgündü.

İlk gün böylece geçti. Herkes zavallı yavruyla uğraşıyordu. Kardeşleri bile ona kötü davranıyor:

- Ah, seni bir kedi kapse da biz de kurtulsak senden, çirkin yaratık! diyorlardı.

Anne ördek de:

- Sen biraz daha arkadan yürü, diye ekliyordu.

Ördekler onu ısırtıyor, tavuklar gagalıyor, hayvanlara yem veren kız da onu tekmeliyordu.

Sonunda çitin üstünden uçtu. Çalılığın içindeki küçük

103

ANDERSAN MASALLARI

kuşlar ürküp kaçıştılar. "Çirkinim de ondan" diye düşündü yavru ördek ve gözlerini kapadı. Hızla koşarak yaban ördeklerinin oturduğu bataklığa sığındı. Orada geceledi, yorgun ve üzgündü.

Sabahleyin yaban ördekleri bir bir uçmaya başladılar. Bir ara yeni arkadaşlarını gördüler.

- Sen ne biçim kuşsun? dediler.

Yavru ördek elinden geldiği kadar güzel bir şekilde onları selamladı. İçlerinden biri:

- Gerçekten çok çirkinsin ama bize vız gelir, yeter ki içimizden biriyle evlenme.

Zavallı! Hiç de evlenmeyi düşünmüyordu. Sadece onlardan sazlıkta yatmasına ve bataklık suyundan biraz içmesine izin vermelerini istedi.

Orada iki gün kaldı. Sonra iki yaban kazı geldi. Bunlar erkek kazdılar. Yeni yumurtadan çıkmışlardı, çok da kuşlandılar. Yavru ördeğe:

- Dinle arkadaş! Dediler. Çirkin olduğun halde hoşumuza gittin. Bizim gibi göçebe kuş olmak ister misin? Hemen yakında bir bataklık var. Orada öyle sevimli yabani kazlar var ki... Hem "vak, vak" demesini de biliyorlar. Sen bu kadar çirkin olduktan sonra neden seni beğenmesinler?

Birden tepelerinde bir ses duyuldu. "Bum, bum!" Ve iki yabani kaz yavrusu sazların arasına ölü düştüler. Su birden kıpkırmızı kesildi.

104

ANDERSAN MASALLARI

Sonra "bum" sesi yeniden duyuldu ve yabani kaz sürüleri uçtu. Tekrar tüfek sesleri duyuldu. Bu büyük bir savaştı. Avcılar gölün etrafını sarmışlardı.

Sazlıklara ka-I dar inen ağaç dallarında bile avcılar vardı. I Saçmaların mavi dumanı sık yaprakçıkların ortasında f ufak bir bulut yığını yapıyor, suyun üzerinde dağılıyordu. Av köpekleri bataklığa girdiler, "pof, pof!" Kamış ve sazlar her yana bükülüyordu.

Bu zavallı küçük ördek için korkunç bir şeydi. Kanadının altına saklamak için başını döndürdü. İşte tam o sırada dev bir köpek önünde bitiverdi. Köpeğin sarkan kocaman dili ve kötü kötü bakan parlak gözleri vardı. Ağzını ördekçiğe yaklaştırdı, sivri dişlerini gösterdi. Sonra ona dokunmadan uzaklaştı.

- Oh! Tanrıya şükür diye içini çekti ördek. Öyle çirkinim ki, köpek bile beni ısırarak istemedi.

Tüfekler patlıyor, sazların üstü kurşun yağmuruna tutuluyordu. Ördekçik orada kıpırdamadan bir süre kaldı. Ortalık ancak akşam geç vakitte sessizliğe kavuşabildi. Ama zavallı küçük kımıldamaya hâlâ cesaret edemiyordu. Uzun süre etrafına bile bakamadı korkudan... Sonra var gücüyle koşarak bataklıktan uzaklaştı. Dağ tepe demeden gidiyordu. Rüzgâr o denli kuvvetli esiyordu ki ördekçik güçlükle yol alıyordu. i Akşama doğru, küçük bir köylü kulübesine ulaştı. ÜCulübe o kadar haraptı ki, sanki dokunsan çökecekti. I Fırtına coşmuştu. Zavallı ördekçik durabilmek için

105

JtJ

ANDERSAN MASALLARI

kuyruğunun üzerine çöktü. Durum gittikçe kötüleşiyor-du. Az sonra ördekçik kapının menteşelerinden birinin olmadığını fark etti. Kapı iyi kapanmamıştı ve küçük ördekçik usulca kulübeye giriverdi.

Bu, kedisi ve tavuğu ile yaşayan ihtiyar bir kadının ku-lübesiydi. Kedinin adı "Yaban"dı. Sırtım kabartmakta ve mırıldanmakta pek ustaydı. Tüyleri de elektrik saçıyordu. Onu, tüylerini tersine çevirerek okşamak gerekirdi.

Tavuğun çok kısa ayakları vardı. Ona bu yüzden "Bastı Bacak"! adını takmıştı kadın... İyi yumurtladığı için kadm onu çocuğu gibi seviyordu.

Sabahleyin kulübede yabancı ördeği görünce kedi mırıldanmaya, tavuk da gıdıklamaya başladı. Kadın etrafına bakındı ve:

- Ne var? Dedi.

Pek iyi seçemedi birden... Dişi bir ördek kümesinden mi kaçmıştı?

- İşte bu iyi oldu. Artık ördek yumurtalarım da olacak. Umarım ki bu erkek ördek olmasın, ne ise görürüz.

Bu üç aile, ördeği denemek için üç hafta alıkoydu. Ama ördek yumurtlamadı. Kedi evin efendisi, tavuk da hanımıydı. Onlar daima: "Biz ve Dünya" diye tekrarlardı. Zira dünyanın yarısının kendilerinin olduğuna inanıyorlardı. Hem de en iyi kısmı! Ördekçik kendi kendine:

- Pekâlâ da aynı fikirde olmayanlar vardır, diye söyleniyordu.

ANDERSAN MASALLARI

Ama tavuk onu azarlayarak soruyordu:

- Yumurtlamayı biliyor musun?

- Hayır.

- O halde kapa çeneni! Hemen sözü kedi aldı:

- Sırtını kabartabilir, mırıldanır, ateş saçabilir misin?

- Hayır.

- O halde akıllı hayvanların lâfına karışma...

Bu sözler üzerine ördek köşesine çekilip, somurttu. Canı, açık hava ve güneşi çekmişti. Birden dayanılmaz bir yüzme isteği belirdi içinde... Öyle ki, tavuğa bunu açmaktan kendini alamadı.

- Sen delirdin mi? diye sordu tavuk. Tabii boş gezenin boş kalfası. Onun için böyle delice heveslere kapılıyorsun. Ya yumurtla, ya da mırıldan, bak o zaman bir şeyciğin kalmaz.

Ördekçik:

- Ama yüzmek o kadar güzel bir şey ki, dedi. Suyun altına başı sokup dibe kadar dalmanın tadına doyum olmaz.

- Amma da garip bir zevk, dedi tavuk. Sen delisin vallahi! Kediye sor akıldan yana onun üstüne yoktur. Bakalım yüzmeyi veya suya dalmayı seviyor mu? Kendimden söz etmiyorum... İstersen patron kadına sor, ondan daha zeki insan yoktur dünyada... Yüzmeyi isteyecek mi bakalım?

106

107

ANDERSAN MASALLARI

- Beni anlamıyorsunuz.

- Hâlâ biz seni anlamıyorsak, kim anlayacak? Delilik etme! Sana yapılan iyiliklerden ötürü Tanrı'ya şükret. Sıcak bir evde ve sana bilgi veren bir ortamda değil misin? Ama sen alığın birisin. Seninle konuşmaktan kim hoşlanır. İnan bana, senin iyiliğini isterim. Sana hoş olmayan şeyler söylüyorum, ama gerçek dostlar insanın yüzüne söyler. Yumurtlamaya çalış ve mırıldanmayı, elektriklenmeyi öğren...

- Ben buralarda pek kalamayacağım galiba, dünyanın öbür tarafına gideceğim, dedi ördekçik.

- Sen bilirsin, dedi tavuk.

Küçük ördekçik oradan ayrıldı. Gölde doya doya yüzdü. Ama çirkinliğinden dolayı tüm hayvanlar ondan kaçıyorlardı.

Sonbahar geldi çattı. Yapraklar önce sararıp sonra kızardılar. Rüzgâr önüne kattı onları. Yapraklar her tarafta oynuyor ve hava gitgide soğuyordu.

Bir akşam, güneş battığı sırada çalılıktan fırlayan güzel ve büyük kuşlar göründüler. Ördekçik bu kadar güzellerini hiç görmemişti; kar gibi bembeyazdılar. Uzun oynak boyunları vardı. Bunlar kuğu kuşlarıydı. Çok garip sesler çıkardılar ve kanatlarını kıvrarak denizlerin üzerinden uzak sıcak ülkelere doğru uçtular. Zavallı çirkin ördekçiği garip bir duygu sardı. Bir tekerlek gibi suda dönmeye başladı. Boynunu bu kuşlara doğru uzattı. Öylesine güçlü, öylesine acayip bir çığlık attı ki kendi

108

ANDERSAN MASALLARI

bile korktu. Bu sevimli, mutlu kuşları kolay kolay unutamazdı. Onları gözden kaybedince, hemen suyun ta dibine daldı. Yüzeye çıkınca sanki kendinde değildi. Bu kuşların ne adını, ne de nereye gittiklerini biliyordu. Ama onlara vurulmuştu. Yaşantısında hiç kimseyi sevmediği kadar onları sevmişti. Onları hiç kıskanmıyordu. Onlar gibi zarif olmadığını aklından geçilmiyordu. Tek isteği, onu da aralarına almalarıydı.

Kış soğuk geçti. Ördekçik donmamak için durmadan yüzmek zorunda kaldı. Ama buz tutmuş suyun üstündeki delikler her gün biraz daha daralıyordu. Ördekçik bu deliklerden suya giriyor, su donmasın diye ayaklarını çırpıyordu. Sonunda bitkin düştü. Buza yakalanıp, katı-laştı kaldı.

Sabah erkenden suya gelen bir köylü onu gördü. Adam pabuçlarıyla buzı kırdı, onu alıp canlandırmak için evine götürdü.

Çocuklar onunla oynamak istediler. Ördekçik kendisine kötülük yapacaklarını sanıp, korkuyla süt tenceresine daldı. Süt taştı, odaya yayıldı. Kadın bağırdı ve ellerini çırpıttı. Yavru ördek bu sefer de yağ dolu tencereye, sonra da un kabına daldı. Oradan çıkarken suratım bir görseydiniz! Kadın haykırıyor, çocuklar koşuyor, onu yakalamak için itişip kakışıyorlardı... Kahkahalar, çığlıklar, her kafadan bir ses çıkıyordu. Allahtan kapı açıktı ve yavru ördek karla kaplı çalılıklara kendini zor attı. Zavallı ördekçik için kış çok zor geçti.

109

ANDERSAN MASALLARI

Artık güneş parlamaya ve tatlı bir sıcaklık ortalığa ya-?l yılmaya başlamıştı. ilkbahar mevsimi gelmişti tarla kuş-? lan ötüyorlardı.

;

Ördekçik kanatlarını oynattı. Kanatları eskisinden daha çok gürültü yaptılar ve onu büyük bir rahatlıkla yerden kaldırdılar. Kendini birden büyük bir bahçede buldu. Burada elma ağaçları çiçek açmıştı. Leylâklar mis gibi kokuyor ve yeşil uzun dallarını sisli göğe doğru uzatıyorlardı. Tanrım, hava ne güzeldi! ilkbahar ne tatlı mevsimdi! Tam önündeki çalılıktan çıkan üç güzel kuğu kanatlarını çırpıtı ve nazlı nazlı yüzdüler. Ördekçik bu güzel yaratıkları tanıdı ve içi birden burkuldu.

Kendi kendine:

- Şimdi size doğru uçacağım, soylu kuşlar, dedi. Biliyorum, siz beni ezip geçeceksiniz. Ben o kadar çirkinim ki, size yaklaştırmaya nasıl cesaret edebilirim. Ama ne çıkar! Ördeklerin işkencesinden, tavukların gagalamasından, kümesteki kızın horlamasından, kışın soğuktan donmaktansa, beni siz öldürün daha iyi! Sonra ördekçik suya atladı. Kuğu kuşlarına doğru yüzdü. Kuğular onu gördüler ve iri kanatlarını çırparak ona doğru yaklaştılar.

- İsterseniz öldürün beni! dedi ördekçik. Ölümü bekleyerek başını suyun üzerine doğru eğince berrak suda kendi görüntüsünü gördü. Sudaki görüntü çirkin ve gülünç bir görüntü değildi, bir kuğunun görüntüsüydü.

- Ördeklerin kümesinde doğmuşsam ne çıkar, sen bir kuğu olduktan sonra, diye söylendi.

110

ANDERSAN MASALLARI

Çektiklerinin hiç birine yanmıyordu şimdi; mutluydu. Öyle gösterişli bir karşılanıştı ki, bu mutluluğu büsbütün arttı yavrucağın.

»Büyük kuğular ahenkli hareketlerle etrafında toplanıyor ve gagalarıyla onu okşuyorlardı.

Küçük çocuklar bahçeye gelip, suya yem ve ekmek attılar. içlerinden en küçüğü:

- Bir yeni kuğu var! diye bağırdı. Öbür çocuklar da sevinçle lakırdılar:

- Evet, bir yeni kuğu daha var! Bir yeni kuğu daha var!..

Çocuklar el çırpıtılar, eilele verip dans ettiler, sonra anne ve babalarını koşup çağırdılar. Suya ekmek, çörek, atan atanaydı. Herkes bir ağızdan:

- Yenisi en güzel! Ne de küçük, ne de sevimli! Diye bağıırıyordu.

Ve ihtiyar kuğular onu selâmladılar. O kadar utanmıştı ki, başını kanadının arasına soktu. Nerede olduğunu kestiremiyordu bir türlü. Çok mutluydu ama, mağrur değildi. Çünkü iyi bir kalp asla mağrur olmazdı. Bir zamanlar ne kadar lanetlenmiş, her yerden kovulmuştu. Şimdi de herkes kendisi için kuşların en sevimlisi diyordu. Leylâklar dallarını eğiyor, güneş parlıyordu. Tüyleri kabardı, ince boynu dikildi, kalbi büyük bir mutluluk içinde coşkuyla haykırdı:

- Çirkin, gülünç, küçük bir ördeğin böylesi mutluluğa ereceğini rüyamda görsem inanmazdım...

111

ANDERSAN MASALLARI

' **>

KARDAN ADAM

- Nasıl da çatırdıyordum soğuktan! Şu buz gibi rüzgâr yaşamı ne denli sevdendiriyor! Fakat yüksekte yanan ateş bana çok dikkatli bakıyor.

Sizin de anlayacağınız gibi, kardan adam, baş düşmanı güneşten söz ediyordu.

- Fakat, diye ekliyordu, boşuna gözlerimi kırpmayacağım.

Kardan adamın gözleri küçük iki tuğladan ve üçgen biçiminde yapılmıştı. Ağız olarak da bir tırmık parçası koymuşlardı. Tırmık dış yerine de geçiyordu.

Doğrusu sevimli bir kardan adamdı ve bunu kendisi de biliyordu.

Doğumu, çocukların neşeli çığlıklarıyla, kamçı sesleri ve kızakların canlarıyla kutlanmıştı. Gün battı ve dolunay bütün güzelliğiyle gökyüzünde göründü.

- İşte yanan şey öbür tarafa gitti, dedi kardan adam.. Daha bir günlüktü, uzun boylu bilgisi yoktu.

- Bana dikkatle bakmaktan vazgeçirdim onu. Olduğu yerde kalsın. Ah! Bir kımıldayabilsem ne kadar sevinirim! Ben de çocuklar gibi patinaj alanında kayardım. Ama ne yazık ki koşamıyorum.

ANDERSAN MASALLARI

"Hav! Hav!" diye çoban köpeği havladı. Soba arkasında yattığından beri sesi kısılmıştı.

- Biraz bekle, güneş sana koşmayı öğretir, dedi. Geçen yıl, senden öncekini ve diğerlerinin koştuğunu gördüm. Hepsi de gittiler.

- Seni anlamıyorum, dedi kardan adam. Bu tepedeki soluk yüz mü bana koşmayı öğretecek? Kardan adam Ay'ı kasedediyordu.

Yüzüne dikkatli bakınca o gitti, öbür tarafa kaydı.

- Senin dünyadan haberin yok, dedi çoban köpeği, sen bir günlüksün. Orada gördüğün şey Ay'dır. Güneş yarın çıkacak ve sana tekme atacak. Hava değişiyor, sol arka ayağımdan anlıyorum.

- Ne söylemek istediğini anlayamıyorum bir türlü, diye düşünüyordu kardan adam. Ama pek de iye şeyler söylemediğini hissediyorum. Bana gözünü dikip bakan ve güneş dediği, benim dostum değil, içime öyle geliyor.

"Hav! Hav!" diye havladı çoban köpeği ve kulübesine girmeden önce üç defa kendi etrafında döndü.

Gerçekten, hava değişti. Sabaha karşı bütün gölgeyi soğuk ve kalın bir sis kapladı. Buz gibi rüzgâr esmeye başladı, sonra her taraf buz tuttu. Ama güneş doğunca etraf bir güzel oldu! Kırağı ile örtülü ağaçlar ve çalılıklar beyaz mercandan ormanı andırıyordu. Bütün dalları sanki parlak çiçekler bürümüşü. Yazın yaprakların altında görünmeyen ince dallar, gökte fark edilir bir şekilde ortaya çıkmış, örümcek ağları gibi bir ağaçtan öbürüne

112

113

ANDERSAN MASALLARI

uzanıyordu. Rüzgârla sallanan salkım söğüt, tatlı tatlı gıcırdıyordu. Bu görülmemiş bir güzellikti!

Sonra elmas tozu gibi ateş saçarak güneş doğdu. Sanki toprağa iri elmas taneleri serpilmişti. Kardan daha beyaz bir parlaklıkta sayısız küçük ıstık yığınları pır pır ya-myormuş gibiydi.

- Aman ne güzel! diye genç bir adamla evden dışarı çıkan kız bağırdı. Kırağı ile kaplı ağaçları seyrederek kardan adamın yanında durdular.

- Yazın bile böyle güzel bir manzara görülmez, dedi genç kız, gözleri ıstıkdayarak.

Genç adam, kardan adamı göstererek:

- Bunun gibi çapkına da rastlanılmaz, dedi ve kardan adama selâm verdi. Katıla katıla güldüler. Sonra elele tutup ayakları altında çıtırtıdayan ve çatlayan karda dans etmeye koyuldular.

- Bunlar da kimdi? diye çoban köpeğine sordu kardan adam. Sen benden eskisin, buradaydın, onları tanıyor musun?

- Tanıyorum elbet. Genç kız beni okşadı, adam da bana kemik verdi.

- Ama, kim bunlar? Onu şöyle bana.

- İki sevgili, dedi köpek. Aynı eve, aynı yemeği yemeğe gidiyorlar.

- Onlar da senin, benim kadar önemli kişiler mi?

- Onlar efendiler sınıfından. İnsan bir günlük olunca

ANDERSAN MASALLARI

pek az şey biliyor. Seni duyunca insan bunu anlıyor. Ben ihtiyarım ve çok tecrübem var. Ayrıca burada herkesi tanırım. Bir zamanlar beni soğuğa

çıkarmazlardı, zincirli de değildim; "hav hav!"

- Soğuk harika bir şey, dedi kardan adam. Anlat bana, ama ne olur şu zinciri şıkırtatma, bu benim sinirlerimi bozuyor.

- Hav! Hav! Bir zamanlar ben de bir köpektim. Acayip, minik bir köpek.

Efendilerinin gözdesi, diyorlardı bana. Evde kadife koltukta yatıyordum. Hep bur-

? numdan öpüyorlar, işlemeli mendillerle ayaklarımı kuruluyorlardı... Bana "Küçük Tutu" diyorlar ve öyle sesleniyorlardı. Büyüyünce dadıya verildim ve bodrum ka-tmda oturmaya başladım. Bak, bulunduğun yerden içeriyi görebilirsin. Orada evin efendisi bendim. Karışanım yoktu. Dadmm yanında yerim iyiydi. Ayrıca yukarıdan daha da rahattım. Artık çocuklar beni sağa sola çekiştirmiyorlardı.

Burada da çok iyi besleniyordum. Bir minderim, bir de sobam vardı o zamanlar. Bu dünyanın en güzel şeyiydi benim için... Hâlâ sobanın hayâlini kurarım.

- Soba mı? Nasıl bir şey bu? Bana benziyor mu?

- Kardan adamın tam aksi olduğunu herkes bilir. O da karga gibi kapkaradır. Uzun boynunun ucunda bakır alevler çıkar. Onu olduğun yerde pencereden görebilirsin.

Kardan adam, bodrum katının penceresine baktı. Evi

115

ANDERSAN MASALLARI

ve sobayı gördü. Soba iyice parlatılmıştı, uzun boynu ve tam ucunda bakırdan bir çember vardı. Altında ateşi gördü ve bilmediği tuhaf bir duygu kıpırdadı içinde... Kardan adam olmayan insanlar o duyguyu iyi biliyorlardı.

- Nasıl onu bırakabildin? diye sordu kardan adam. Sobayı kadın sanıyordu. Nasıl bu iyi yerden ayrıldın?

Onu zorla dışarı atmışlardı. Çünkü evin küçük oğlunun bacağını ısırmıştı, hem kovulmuş, hem de zincire vurulmuştu.

- Küçük yaramaz, kemiğimi almıştı. O zaman şöyle düşündüm! Diş dişe, kemik kemiğe. Bu hakaretten sonra sesim kısıldı.

Ama kardan adam onu artık dinlemiyor. Bodrumda bulunan onun gibi iri yuvarlak sobaya gözlerini dikmişti:

- Çok garip, çıtırdadığım hissediyorum. Ah! Bir pencereden girip onun yanma gidebilsem! Bu pek olmayacak bir şey değil ki, neden gerçekleşmesin? Ne yapıp yapıp oraya gitmeli, ona yaslanmalıyım.

- Sen, hiçbir zaman oraya giremeyeceksin, dedi köpek. Eğer ona yaklaşırsan bu senin sonun olur.

Bütün gün, kardan adam pencereden baktı. Gün batarken odanın içi daha da çekiciydi. Soba tatlı bir ışık saçıyordu. Bu ışığı ancak bir soba verebilirdi. Güneş ve ay bunun yanında hiç kalırdı. Kapısını açtıkları zaman dışarı fışkıran bir alev, kardan adamın beyaz yüzünü pembeye boğuyor ve göğsüne yayılıyordu.

116

ANDERSAN MASALLARI

- Artık dayanamayacağım, dedi kardan adam. Ona dilini çıkarmak ne kadar da yaklaşıyor!

Gece uzundu, ama ona kısa gibi geldi, çünkü tatlı düşüncelere dalmıştı. Ertesi gün pencereler kırağı ile örtülmüş ve bir kardan adamın düşünde görebileceği en güzel çiçeklerle süslenmişlerdi. Yazık ki çiçekler sobayı saklıyorlardı. Bütün gün camların buzu çözülmedi. Kardan adam da kadın olarak kabul ettiği sobayı göremedi. Her şey içinde çatlıyor, çatırdıyordu, tıpkı dışarıdaki gibi... Bu kardan adam için çok güzel bir gündü. Ama o hüznüydü, çünkü sobayı göremiyordu.

- Bir kardan adam için acıklı bir hastalık dedi köpek. Ben de.o derdi çektim, ama şimdi iyileştim, "Hav! Hav!"

Buzların çözülme zamanı geldi. Kardan adam da eriyordu. Ve bir sabah eriyip gitti. Ardından sadece desteği olan bir kazık kaldı...

- Kaderini anlıyorum, dedi köpek. Vücudunun içinde hareket eden ucu yanmış bir kazık vardı. Şimdi kurtuldu zavallı. Yakında kıştan da kurtulacağız...

Herkes çoktan kardan adamı unutmuştu...

117

ANDERSAN MASALLARI

UÇAN BAVUL

Vaktiyle öyle zengin, öyle zengin bir tüccar vardı ki, istese bir sokağı başından sonuna gümüş paralarla döşe-yebilirdi. Akıllı başında bir tüccardı. Zenginliğini nereye kullanacağını pek iyi biliyordu.

Öylesine akıllıydı ki, bir kuruş harcarsa karşılığına bir lira kazanırdı. Ama günün birinde ölüm geldi çattı.

Oğlu bütün zenginliğine kondur; vur patlasın çal oynasın, çalgınlar gibi eğlenceye daldı. Maskeli balolarda kâğıt binliklerden konfetiler kesiyor, ırmaklarda taş yerine altın paralarla sektirmece oynuyordu. Bu yaşantı sonucu kısa zamanda paralar suyunu çekti. Elinde birkaç kuruş ile dört lira kaldı. Soluk bir sabahlık ve eski terliklerinden başka giyeceği de kalmadı. Dostları onu umursamaz oldu. Her zaman parasını tüketen kişiye yapıldığı gibi, sokakta onunla görünmekten kaçındılar. Sadece iyi yürekli bir adam ona bir bavul verdi.

- Öte berini içine koyarsın, dedi.

Ama. Bu zavallının öte berisi yoktu ki bavulun içine koysun. Bavulun içine kendi girmeyi uygun buldu sonunda.

Amma da garip bir bavuldu bu! Kilide dokunur do-

ANDERSAN MASALLARI

kunmaz uçmaya başlıyordu. Bizim ahbap da öyle yaptı. Kilide dokunduğu gibi bavul bacadan dışarı fırladı. Bulutları arkada bırakıp uçtu uçtu. Hep uzağa gidiyordu. Bavulun tahtaları, ağırlığından çatırdıyordu. Tahtaları kırılacak diye ödü patlıyordu zavallının. Hali nice olur-I du yoksa...

Böylece bizim ahbap uzak diyarlara uçtu. Bavulu bir | ormanda kuru yapraklar arasına sakladı ve şehre yol-1 landı.

Kılığı kıyafeti pek dikkati çekmedi. Çevresinde öyle giyinenler de vardı.

Yolda giderken bir kadınla küçük bir çocuğa rastladı:

- Şehrin yakınındaki şu yüksek pencereli saray kimin, bana söyler misin? diye sordu.

- Sultanın kızı oturur orada, dedi kadm. Bir nişanlı yüzünden çok mutsuz olacağını söylemişler ona! Sultan ve karısı olmadan yanma kimse varamıyor bu yüzden.

- Teşekkür ederim, diye cevap verdi tüccarın oğlu ve ormana döndü. Bavulunun içine oturur oturmaz da yine uçmaya başladı. Önce sarayın damının üzerinde dolandı, sonra pencereden içeri girdi.

Sultanın kızı divanın üzerinde uzanmış uyuyordu. Öylesine güzel, öylesine zarif bir hali vardı ki, tüccarın oğlu dayanamayıp onu öptü. Sultanın kızı birden korkuyla uyandı. Bizimki hemen kırların tanrısı olduğunu, göklerde uçarak onun yanma geldiğini söyledi. Genç kız bu sözler karşısında sanki büyülenmişti. Tüccarın oğlu

118

119

ANDERSAN MASALLARI

hemen divana oturdu ve binbir lafın belini bükmeye başladı.

- Gözlerin, bütün gözlerin en güzeli, diyordu genç kıza. Düşünceler içinde deniz kızları gibi uçuşuyor, alnın tablolarla bezenmiş bir karlı dağı yansıtıyor. Bu ne güzel konuşmaydı böyle! Sonunda tüccarın oğlu sultanın kızıyla evlenmek istediğini söyledi. Kız da hemen:

- Evet, dedi. Cumartesi günü tekrar gelin. Babamla annem bana çaya gelecekler. Koca olarak kendime kırların tanrısını seçmem onları çok mutlu edecek. Güzel bir masal tasarlayın onlar için. Annem, babam masala bayılırlar. Annem ahlâk kurallarına dayanan masalları sever, babam da güldürenleri...

Prenses ona altın pullarla süslü bir kılıç verdi. Bizimkinin sevinçten gözü döndü. Sonra çarşıya gidip kendine yeni bir elbise satm aldı ve bir masal tasarlamaya koyuldu. Masalın Cumartesiye kadar tamamlanması gerekti; bu da pek kolay sayılmazdı doğrusu.

Masal tam kararlaştırılan günde bitti. Sultan ve karısı prensesin evinde sarayın ileri gelenleri ile birlikte çay içmek üzere toplanmışlardı. Delikanlıyı büyük bir coşkunlukla karşıladılar.

- Bize eğitici ve öğretici bir masal anlatır mısınız? dedi, sultanın karısı.

- Hem de güldürsün, dedi sultan.

- Bir tane biliyorum, dedi tüccarın oğlu ve herkes dikkat kesildi.

120

ANDERSAN MASALLARI

Bizimki başladı anlatmaya:

- Vaktiyle bir kibrit kutusu varmış. Kibritler soyluluklarından ötürü pek böbürlenirlermiş. Ulu bir çam ağacından yapılmışlarmış. Bu çam da vaktiyle ormanın en güzel ağacıymış... Kibritler evde bir bakır tavayla bir çakmağın arasında duruyorlarmış. Onlara gençliklerini anlatmışlar. Biz henüz taze daldayken yeşillikler içinde yaşıydık. Gece ve gündüz elmas damlası gibi şebnemler üzerimizden eksik olmazdı. Güneş olduğu zaman bütün gün ışınlarını bize verirdi; hele bize hikâyelerini anlatan küçük kuşlar! Zengindik de. Yapraklı ağaçlar yalnız yazın giyinebiliyorlardı. Oysa bizim aile kış-yaz

yeşiller giyebiliyordu. Ama bir gün oduncular geldi o zaman büyük bir değişiklik oldu. Bütün aile darma duman oldu. Gövdemiz dünya turu yapabilecek kadar kocaman bir gemiye direk oldu. Diğer dallar başka yerlere dağıldılar, biz de fakir kişilerin ışığını yakıyoruz. Bu yüzden de soylu kişiler olarak mutfağa geldik.

Tava:

- Benim kaderim daha değişik, dedi. Dünyaya geldim geleli beni ovarlar, temizlerler. Ocakta en önemli görev benim, başrol bende diyebilirim. Yegâne yenilecek yemeklerden sonra iyice yıkanınca masanın üzerinde diğer arkadaşlarımla sohbet ederim. Su taşımak için ara sıra bahçeye çıkan kovadan daha an sıkıcı bir yaşantımız var. Bizim yegâne habercimiz sepet! Pazara gidiyor, bir sürü insan görüyor ve her şeyi inceliyor. İhtiyar bir kavanoz

121

ANDERSAN MASALLARI

ondan o kadar korkmuş ki; zavallı kendini yere atmış, param parça olmuş.

Çakmak alevler saçarak parladı:

- Yeter artık, dedi. Şurada neşeli bir gece geçirmeye bakalım...

- Evet, dedi kibritler, aramızda en kibar kim görelim.

- Hayır; dedi tava, ben sıkı ağızlıyım, öyle kolay kolay içimi açmam. Başka bir eğlence öne sürüyorum. Var mısınız? Herkes başına geleni anlatsın. İlk ben başlayacağım anlatmaya. Böylece eğleniriz. Dinleyin bakalım başlıyorum. Buradan çok uzakta, deniz kıyısında bir ev vardı...

Güzel bir başlangıç, diye gülüştüler bütün tabaklar.

- Hikâyen hoşumuza gidecek galiba, dediler. Tava devam etti:

- Gençliğim orada geçti, cilâli mobilyalar, parlak parkeler. .. On beş günde bir temiz perdeler asılırdı pencerelere...

Süpürge, tavanın sözünü kesti:

- Anlattıklarınız ne kadar ilginç, iyi bir ev kadınının nasıl olduğu hemen anlaşılıyor.

Su kovası:

- Evet, diye haykırdı, hemen anlaşılıyor. Ve neşeden gürültüyle sıçradı.

Tava hikâyesine devam etti. Sonu da başı gibi sıkıcıydı hikâyenin. Ama öylesine coşmuşlardı ki tabaklar, bir-

122

ANDERSAN MASALLARI

birine çarptılar. Süpürge, tavaya maydanozdan bir çelenk koydu. Diğerlerinin buna içerleyeceklerini düşünerek.

- Bugün onu taçlayalım, yarm o beni taçlar, dedi.

- Dans edelim! Diye haykırdı ve hemen sallanmaya başladı. Bacaklarını öyle bir yana açıştı vardı ki köşedeki ihtiyar koltuğun kitiği bile dayanamayıp onu görmeye dışarı çıktı.

- Bana da taç giydirecek mi? diye sordu maşa. Ve hemen başına bir taç oturtuldu. Kibritler dudak bükerek susuyorlar; aman ne bayağı insanlar, diye düşünüyorlardı içlerinden. Şarkı söylesin, diye çaydanlığa yalvardılar, ama henüz buz gibiydiler.

- Kaynamaya başlayınca söylerim dedi. Zaten, diye ekledi kurularak. Ben ancak efendilerimin masasında şarkı söylerim.

Pencerenin kenarında bir mürekkep kalemi durur, hizmetçi ara sıra onunla yazı yazardı. Doğrusu görünüşte hiçbir özelliği yoktu. Ama mürekkep hokkasına fazlaca daldırıldığı için pek kurumlanıyordu:

- Çaydanlık şarkı söylemek istemiyorsa çenesini tutsun dedi. Dışarıda kafeste şarkı söylemesini bilen bir kanarya var. Neyse bu akşam kavgayı bırakalım.

Çaydanlığın süt kardeşi demlik:

- Çok saçma, dedi. Yabancı bir kuşu dinlemek yurtseverlik mi yani? Bakalım zerzevat sepetinin fikri nedir?

123

ANDERSAN MASALLARI

- Reddediyorum, diye bağırdı sepet, hem de şiddetle. Amma gece geçiriyoruz sayenizde. Eve çeki düzen verelim daha iyi. Herkes yerine geçsin bakalım, ben ortalığı idare edeceğim, bakın ne güzel olacak.

- Tamam, dediler hepsi, gürültü çıkıralım.

Birden kapı açıldı ve hizmetçi kız içeri girdi. Hepsi sus pus oldu, kimse yerinden kılmılamadı.

Hizmetçi kız kibritleri aldı, alevler yükselirken kibritler:

- Görüyorsunuz ya, dediler ne parlaklık, ne ışıık! Sonra söndüler.

Sultanın karısı:

- Aman ne güzel masal, dedi. Mutfakla kibritler hiç aklımdan çıkmayacak.

Kızımızı sana veriyoruz.

Sultan da:

- Evet, dedi. Kızımızı sana veriyoruz.

Delikanlı aileye girdiği için ikisi de ona "sen" diyorlardı.

Düşün günü kararlaştırıldı ve bir gece önce şehir ışııklandırıldı. Halka bol pasta dağıtıldı. Çocuklar sokaklarda yaşasın yeni evliler, diye bağıırıyor ve ısıık çalııyorlardı. Pek hoşnut doğrusu.

- Benim de bir şeyler yapmam lâzım, diye düşündü tüccarın oğlu.

Havaî fişekler, çatapatlar satın aldı. Göğü ışııklandırma-caktı böylece. Onları bavuluna koydu ve uçmaya başladı.

124

ANDERSAN MASALLARI

Gökte bir parıltı başladı. Renk renk alevler, çıtır çıtır ederek etrafı ışığa boğuyordu.

Seyredenler bayılmışlardı bu gösteriye... İnsanlar sağda solda koşuşuyor, hoplayıp zıplıyorlardı. Hiç bu kadar güzel bir gök olayı görmemişlerdi. Herkes prensesin kırların tanrısıyla evleneceğine inanmıştı.

Tüccarın oğlu bavuluyla ormana döndükten sonra, havaî fişek gösterisinin şehirde ne gibi bir etkisi olduğunu merak etti. Ama herkes ayrı şeyler görmüştü.

İçlerinden biri:

- Ben gözlerimle kırların tanrısını gördüm, dedi. Parlak yıldızlar gibi gözleri vardı. Sakalı şelâle gibiydi.

- Uçuyordu, dedi bir diğeri. Ateşten bir mantoya sarm-mıştı. Küçük melekler mantodan başlarını çıkarıyordu.

Bütün işittikleri çok güzel şeylerdi bizimkinin. Düşünü de ertesi gün olacaktı. Bavuluyla uçmak üzere ormana geldi. Ama neredeydi bu bavul, yanmıştı. Bir havaî fişek kıvılcımı bavulun üstünde kalmış ve ateş almıştı. Bavul kül olmuştu.

Nişanlısına kavuşmak için tüccarın oğlu uçamıyordu.

Prens bütün ömrünü onu balkonda beklemekle geçirdi. Tüccarın oğluna gelince; masal anlata anlata bütün dünyayı dolaştı. Ama anlattığı masalların hiçbirisi kibritlerinki kadar eğlenceli değildi.

125

£ P « 0Q

ANDERSAN MASALLARI

gençliğin parlak tazeliği kalmamıştı. İnsan çok genç olmayınca ruhunun kokuya gereksinimi oluyordu. Yediveren güllerin ve yıldız çiçeklerimin de hiç kokusu yoktu. Bu yüzden kelebek biberli nanenin üstüne kondu.

Nanenin çiçekleri yoktu, ama kendisi tümüyle çiçektir. Kökünden sapma kadar ve yapraklarının her biri kokuluydu.

Kelebek onunla evlenmek istedi. Fakat nane hiç kıpırdamadı. Sessizce kelebeği dinledi ve:

- Dostluğumuz evet, daha fazlasını bekleme, dedi. İkimiz de ihtiyarız. Beraber yaşayabiliriz ama evlenmeye gelince, hayır. İhtiyarlığımızda başkalarının maskarası olmayalım.

Böylece kelebek hiç kimseyi bulamadı. Uzun zaman karar verememişti. Kararsızlık her zaman kötü sonuçlar verirdi. Böylece o da evlenemedi...

Sonbaharın sonuna doğru gökyüzü karardı, yağmurlar başladı ve hava oldukça soğudu.

Rüzgâr, yaşlı söğüt ağaçlarının sırtına vuruyor; onlardan homurtular çekip alıyordu. Artık yazlık giysilerle dolaşmak hiç hoş olmuyordu. Kelebek de dışarıya çıkmadı.

Rastlantıyla bir çatının altına girmişti. Soba yanıyordu. Sıcaklık tıpkı yaz gibiydi.

Kelebek böyle yaşayabilirdi ama;

- Yaşamak yeterli değil; güneş gerek, özgürlük ve bir çiçek gerek, diyordu.

F

ANDERSAN MASALLARI

Ve uçmaya başladı. Pencerelelere çarpıyordu. Onu fark edip çok beğendiler. Sonra toplu iğne batırarak onu bir vitrine yerleştirdiler. İşte onun için yapılanlar bu kadardı.

- Bir sap üzerindeki çiçekler gibi oldum. Bu hiç de hoş değil, diyordu.

Odada bulunan saksı çiçekleri:

- Bu züğürt tesellisi. Geçer akçe iken seçimini yapmam gerekirdi dostum, diyorlardı.

Ama kelebek, saksıdaki çiçeklere pek güven olmaz, diye düşünüyordu. Ne de olsa insanlarla fazla yüz göz olmuşlardı.

129

ANDERSAN MASALLARI

AY DEDİ Kİ

Ay geceleri durmadan geziyordu... Gördüklerini yoksul bir yazara anlattı. Yazar da oturup yazdı.

Ay, bana dedi ki:

"Dün gece, küçük bir avluyu aydınlatıyordum. Derme çatma yapılmış kümeste, bir tavuk ve civcivler uyuyor-dular.

O sırada küçük bir kız avluya çıkıp kümese yaklaştı. Anlaşılan civcivleri çok merak ediyordu. Tavuğu uykusundan uyandırdı. Civcivler "Cik! Cik!" diye ayaklandılar.

Küçük kız ellerini çırparak neşeyle haykırıyordu. Tavuk, yavrularını korumaya hazırlandı. "Git, git, gıdak!" diye sesler çıkararak kanatlarını gerdi, göğsünü kabarttı.

Gürültüler üzerine, kızın babası bahçeye çıktı, kızı kümeden uzaklaştırdı.

Kızcağız eve girince, ben de artık avluya bakmadım ve onları unuttum.

Ertesi gece, o avluya gene gözüm kaydı. Ortalıkta kimseler yoktu. Bir süre sonra küçük kız gene görüldü. Usulca kümese yaklaştı. Kapıyı araladı ve içeriye süzüldü. Kümesin parmaklığı arasında onun içerde re yaptığını gözetledim doğrusu ya, merak ediyordum.

ANDERSAN MASALLARI

Uyuklayan tavuğun yanma sokuldu. Ona dokunmak istedi. Tavuk birden kanatlarını açıp hopladı. "Git, git, gıdak!" diyerek kıyameti kopardı. Kümesi fır dönüp durdu. Civcivler oradan korkuyla kaçıyorlardı.

Ne yalan söyleyeyim, küçük kızm yaptıklarını doğru bulmuyordum, ona gücenmişim. Babası koşup geldi, kızını azarladı. 'Oh, çok iyi oldu, bunu hak etmişti yumurcak!' diye düşündüm.

Babası onu elinden tutmuş eve doğru sürüklüyor ve azarlamaya devam ediyordu. Bu sırada minik kız sarı buklemi başım kaldırdı ve babasına baktı. Mavi gözlerinden yaşlar akıyordu.

Babası:

- Bir de sıkılmadan ağlıyorsun! Diye bağırdı. Kümese ne diye gidiyorsun gece vakti?

Yavrucak ağlaya ağlaya cevap verdi:

- Dün gece, tavuk benim yüzümden çok korkmuştu, babacığım... Ondan özür dilemeye gitmiştim...

Adamın yüz çizgileri gevşedi. Kızma sevgiyle baktı, kucağına alıp öptü."

Bir başka gece ay bana dedi ki: "Kıyıda büyük bir ormanlık var. Arada sırada ışıklarımı üzerine gönderiyorum. Ama ağaçların dalları öyle sık ki, ormanın içerlerini görmekte bazen zorluk çekiyorum.

Ormanın bitiminde, az ötede, ısıltılı deniz uzanıyor. Kıyı yolundan bazı kimseler gelip geçiyor. Ama, beni

130

ANDERSAN MASALLARI

orman, tüm görkemiyle kendine çekiyordu. Ormanı seyretmeye doyum olmuyor. Bu güzelliğin değeri biliniyor mu acaba?

Dün gece, sahil yolunda, yaşlı başlı, keyifleri yerinde iki şişman adam dolaşıyorlardı. Biri ormanı göstererek:

- Şuraya bakın, dedi. Şu ağaçların heybetine bakın!.. Diğeri umursamazlıkla şöyle dedi:

- Ağaç dedin de hatırıma geldi... Bu yıl, kış zorlu olacaktı... Odunumuzu şimdiden almalıyız.

Ağaçlara bakarak konuşa konuşa gözden kayboldular. İki kişi daha görüldü. Biri:

- Yol bozulmuş, dedi. Diğeri fikir yürüttü:

- Orman yakın ondan. Arabalar kereste yüklemek için gelip geçtikçe yolu bozuyorlar...

Onlar da geçip gittiler.

Derken bir yolcu arabası görüldü. İçindeki yolcuların hepsi de uyukluyorlardı. Kimse başını çevirip ormana bakmadı bile.

Yolcu arabası geçip gittikten sonra, iki atlı görüldü. İki genç adam, atlarına binmiş geziyorlardı. İçimden, "Eh, bunlar ormana gereken değeri verirler" diyordum. Ne gezer? Başlarını çevirip bakmadılar bile. Denizi seyretmeyi yeğlediler. Kır çiçekleri burcu burcu kokuyordu. Deniz, gökle birleşmiş gibiydi. Bir araba, tozu dumana katarak yaklaştı. Yolculardan

ANDERSAN MASALLARI

dördü, başları önlerine düşmüş horluyorlardı. İkisi uyanıktı, ama kendi dünyalarına çekilmişlerdi. Birisi, yeni giydiği giysilerinden gözünü ayırmıyordu... Öteki, arabacıya seslenerek ilerde gördüğü duvar kalıntılarının ne olduğunu sordu.

Arabacı:

- Yıkıntı, dedi.

- Nasıl yıkıntı?

Arabacı, kamçısını şaklattı ve çan sıkıntısıyla söylendi:

- Basbayağı yıkıntı işte.. Hem, sen taş yığınlarına bakacağına, şu ormana bir göz atsana... Eni boyu, işe yarıyor.

Yolcu ilgilendi:

- İşe mi yarıyor? Nasıl? Arabacı şöyle karşılık verdi:

- Öyle ya... Kışın kar her yanı kaplar. Yol görünmez olur... Ama ormana bakarak yolu bulurum... Gideceğim yönü kestiririm. Orman olmasa...

Yolcu, arabacının söylediklerini sonuna dek dinlemedi. Başım öbür yana çevirdi. Bir süre sonra, uzun saçlı bir delikanlı, salma salma geçti. Durup durup ağaçlıkları hayranlıkla süzüyordu. "Ah," dedim. "İşte ormanın değerini bilen bir kimse."

Bir şiir mırıldandı. Ormanın derinliklerinde arada sırada bülbül ötüşleri duyuluyordu.

Delikanlı kendi kendine:

133

ANDERSAN MASALLARI

- Güzel bir görünüm, dedi. Yarın, buraya gelip resim yapabilirim...

Sonra bir kız çıkageldi. Eski püskü giysileri içinde zayıf vücudu belli belirsizdi. Topladığı çalı çırpıları yüklenmişti. Ormanın kıyısına geldiğinde, yükünü indirdi. Sirtını bir ağaca dayadı. Ormanın derinliklerine bakarak gözlerini yumdu, iç geçirdi. Sonra ısılt ısılt parlayan denize baktı, yeniden dönüp ormana baktı, başını kaldırdı, bana gülümsedi.

"Oh! Yorgunluğum gitti..." diye mırıldandı.

Sorsanız, bu yoksul genç kız, o andaki duygularını dile getirmekten yoksundu.

Ama, ben onu çok iyi anlıyordum. Herkesin sırt çevirdiği bu güzellik kızcağıza epeyce yararlı olmuştu. Ona yorgunluğunu unutturmuş, yeniden yaşamı sevdirmiş ve yeniden güç kazandırmıştı."

Bir gece ay bana dedi ki:

"Ağaçlarla çevrili yan yana iki ev gördüm. Eski yapı olduklarından göz okşayıcı bir görünüşleri yoktu. Etrafı çalı ve otlarla kaplıydı. Binaların cephesine ve yanlarına pencereler gelişi güzel serpilmmişti.

Bahçeye patates ekmişlerdi. Bahçenin kıyısında bir ağacın altında küçük bir kız kımıldamadan duruyordu. İki ev arasında dalları kuruyup dökülmüş kaim gövdeli bir ağaçtan gözlerini ayıramıyordu. Ağacın kupkuru gövdesinin en yüksek yerinde

bir leylek yuva yapmıştı. Leylek yuvada tek ayak üzerinde duruyor, arada bir gagasını takırdatıyordu.

ANDERSAN MASALLARI

O sırada, bir yaş büyük görünen bir erkek çocuğu çıkageldi. Kardeşinin yanına yaklaştı ve sordu:

- Neyi seyrediyorsun öyle? Küçük kız cevap verdi:
- Leyleğe bakıyordum. Bize, kız ya da oğlan bir kardeş getirecekmiş. Komşu kadın söyledi. Bakalım, getirecek mi? Durup bekleyelim.

Erkek çocuk:

- Komşu kadın bana da aynı şeyleri söyledi... Gülüyordu, sözlerine inanmadım...
- "Gerçekten bebeği leylek mi getirecek?" diye sordum. Cevap vermedi. Çocukları "mahsus" aldatıyorlar. Şaka yapıyorlar.

Küçük kız şaşırdı:

- Peki bebeği kim getirecek öyleyse? Çocuk kısa süre düşündükten sonra:
- Herhangi bir melek getiriyor olmalı, dedi. Giysilerinin altında gizleyip getiriyor...
- Meleği kimse görmüyor mu?
- Hayır. Melek görünmez ki...

O anda bir rüzgâr esti. Karanlıkta dallar hafifçe sallandılar. Çocukların altında durdukları ağacın bir dalı ça-tırdadı. İki çocuk birbirlerine şaşkınlık içinde bakıştı. Birbirlerine iyice sokulup elele tutuştular. Akıllarına ilk gelen şey, bir bebek getirecek olan melekti.

Derken evin kapısı açıldı. Komşu kadının onları çağırın sesi duyuldu:

134

135

ANDERSAN MASALLARI

- Haydi, çocuklar gelin! Bakm, leylek ne getirdi size! Çocuklar koşarak geldiler. Küçük kız sordu:
- Ne getirdi?
- Bir erkek kardeş...

Çocuklar hayret etmediler. Bir bebeğin geldiğini çoktan hissetmişlerdi...!

ANDERSAN MASALLARI

EKŞİ ELMALAR

Vaktiyle, yemyeşil bir dağ yamacına kurulmuş şirin bir köyde, yoksul bir aile yaşıyordu.

Baba, her gün erkenden kalkar, tek çocuklarına ekmek parası bulabilmek için minicik bahçesinden topladığı domatesleri ihtiyar atına yükler ve kasabanın pazarına giderdi. Pazarda, domateslerden kazandığı üç-beş kuruşla da evinin ihtiyaçlarını alır ve akşam olunca köye dönerdi.

Küçük çocuk, babasını çok severdi. Annesi onu sık sık kucağına alır:

- Baban çok akıllıdır yavrucuğum... derdi. O ne yaparsa bizim iyiliğimiz için yapar. Bugüne dek yanlış bir işe girdiğini görmedim.

O yaz, çok kurak geçmişti. Evin önündeki minik bahçenin toprağı susuzluktan kavrulmuş, yer yer çatlamıştı.

Kuraklık nedeniyle, bahçedeki domatesler de daha kızarmadan çürüyüp dalında koptuğu için yoksul aile, ekmek parası bulamaz hale gelmişti.

Bir gün baba, düşündü, taşındı, en sonunda ihtiyar atını pazara götürüp satmaya karar verdi.

136

137

ANDERSAN MASALLARI

- Belki ihtiyar hayvanın karşılığında daha yararlı bir şeyler alabilirim, diye düşünüyordu.

Ertesi sabah, karısı onu evden uğurlarken:

- İyi bir alışveriş yapacağından eminim, sen akıllısın, diyordu.

Yoksul baba, atının üzerine binmiş, yavaş yavaş pazara gidiyordu.

Tam kasabaya yaklaştığı sırada, ineğini önüne katmış pazara götürün bir köylüye rastladı. Baba:

- Merhaba arkadaş! Diye bağırdı. İneğim satmaya gö-türüyorsun galiba...
- İyi bildin! Diye karşılık verdi öteki.

- Ben de atımı satacaktım. Dilersen senin inekle benim atı değiştirelim. Aslında bir at, bir inekten daha değerlidir ama ben razıyım. Hiç olmazsa her sabah taze süt içeriz, ne dersin?

Köylü biraz düşündükten sonra bu alışverişe razı oldu.

Yoksul baba, ineği alarak, sevine sevine evinin yolu tuttu.

Baba önde, inek arkada, hızlı hızlı yürüyorlardı. Daha yarı yola gelmemişlerdi ki, karşı yönden, besili, kabarık tüylü koyununu pazara götüren bir köylüye rastladılar.

Yoksul baba, o anda, yeni bir alışveriş yapmaya karar verir. Bir yandan da düşünüyordu. .;&..

ANDERSAN MASALLARI

- Bu koyun, inekten daha genç görünüyor. Üstelik bizim köyün yamacında da bol ot vardır. Koyun, yaz boyunca orada otlar, kış gelince de onu içeri alırız. Üstelik bol süt de verir.

Biraz sonra pazarlık yapılmış, inekle koyun değiştirilmişti.

Yoksul baba, sevinçle:

- İyi bir alışveriş yaptım, diye düşünüyordu.

Köye, iyiden iyiye yaklaşmışlardı. Birden, karşıdan koltuğunun altında besili bir kaz taşıyan köy bakkalının geldiğini gördüler. Bakkal, kazını satmaya götürüyordu.

Yoksul baba, kendi kendine:

- Hiç bu kadar besili bir kaz görmemiştim, diye düşündü. Bizim evin yakınındaki küçük bataklık da tam ona göre... Sonra bahçedeki sebzelerin kabuklarını da yer. Karım çok sevinecek, en iyisi ben koyunla kazı değiştireyim.

Hemen pazarlığa tutuştular. Sonunda yoksul baba, kazı önüne katarak, köyün yolunu tuttu.

Köye girmek üzereydiler.

Yoksul baba, kazını sevinçle evine doğru götürürken, komşu çiftliğin sahibiyle karşılaştı. Adamın koltuğunun altında, güzel görünüşlü, kısa kuyruklu besili bir tavuk vardı.

Baba:

138

139

ANDERSAN MASALLARI

- Ne güzel bir tavuk! Diye kendi kendine mırıldandı. Böyle bir tavuğum olsaydı, yemini hep kendisi bulurdu. Sonra sık sık kuluçkaya yatar bize minik civcivler de verirdi. şu kazla tavuğu değiştirsem mi acaba?

Yoksul baba kararını vermişti. Çiftlik sahibi de bu alışverişe hiç nazlanmadı.

Baba, biraz sonra koltuğunun altında tavuğu eve doğru yürüyordu.

Ev karşıdan görünmüştü.

Yoksul baba kendisini yorgun hissediyordu.

- Bugün iyi bir alışveriş yaptım, diye düşündü. şu tavuğa karım kimbilir ne kadar sevinecek. Hem o demez miydi, sen akıllı bir adamsın diye... Gerçekten de akıllıyım galiba. O ihtiyar at, artık hiçbir işe yaramıyordu. Ama bu tavuktan hem yumurta alacağız hem de civciv çıkaracağız. Canımız isteyince de keser yeriz.

Tam o sırada, komşu meyve bahçesinin sahibi, elinde bir torbayla yaklaşıyordu.

Torbanın içinde ağaçtan henüz topladığı yemyeşil ekşi elmalar vardı.

Yoksul baba, komşu bahçenin sahibini görünce, düşünmeye başladı.

- Ne kadar da çok elma var o torbada! Keşke karıma böyle bir torba dolusu elma götürseydim. Bizim küçük bahçede hiç elma ağacı yok. hem olsa da böyle kurak bir bahçede kaç tane elma yetişebilir ki? Kaldı ki, bizim çocuk da ekşi elmayı çok sever. Ne yapsam acaba?

ANDERSAN MASALLARI

Yoksul baba düşünceler içinde yürürken, bahçe sahibi de yanma yaklaşıyordu.

Bahçe sahibi, yoksul babayı görünce:

- Merhaba komşu, diye onu selamladı. Hayrola, pazardan mı geliyorsun?

- Pazardan geliyorum, diye karşılık verdi yoksul baba. Sonra da yaptığı alışverişi tek tek komşusuna anlattı.

Bahçe sahibi bu alışverişe çok şaşırmıştı.

- Torbadaki elmalar çok hoşuna gitti galiba, diye atıldı. Dilersen, elindeki tavukla bunu değiştiririm.

Baba biraz düşündü.

- Pekâlâ, diye karşılık verdi.

Sonra da, bir torba dolusu ekşi elmayı kaptığı gibi, evin yolunu tuttu.

Anne, kocasının yolunu gözlüyordu. Bir yandan, küçük çocuğunun saçlarını okşuyor, bir yandan da:

- Göreceksin baban sana neler getirecek... diyordu.] Babalar hiç yanlış iş yapmazlar. Yaptıkları iş yanlış gibi görünse bile, sonunda doğru çıkar.

Küçük çocuk, pencereye doğru giderek: - Ama anne benim karnım acıktı, dedi.

Babam da nerede kaldı? Bir an önce gelse de, atın karşılığında aldıklarını bize gösterse. Belki yiyecek bir şeyler de almıştır. Tak! Tak! Tak! Kapı çalınıyordu. 14».

ANDERSAN MASALLARI

Anne, oturduğu yerden kalkarak kapıyı açmaya gitti. Küçük çocuk da sevinçle yerinde zıplamaya başlamıştı.

- Yaşasın babam geldi! Kimbilir bana neler getirdi!

Kapı açıldı. Yoksul baba yorgun bir halde içeri girdi. Elinde bir torba vardı.

Küçük çocuk hemen atıldı.

- Hoş geldin babacığım, bize ne getirdin?

- Bir torba dolusu ekşi elma yavrucuğum.

- Ekşi elma mı?

Küçük çocuk düş kırıklığına uğramıştı. Oysa ki, onun karnı acıkmıştı.

- Aç karnına ekşi elmayı ne yapacağım? diye düşündü. O anda anne atıldı:

- Baban böyle bir alışveriş yapmayı uygun görmüş yavrucuğum. Unutma, babalar ne yaparsa yanlış değildir.

Sonra da hep birlikte sofranın başına oturup, ekşi elmalardan yemeye koyuldular.

Bu sırada, ülkenin kralıyla kraliçesi, çevrede bir gezintiye çıkmışlardı.

Yanlarında yardımcıları da vardı. Uzun zamandan beri at sirtodaydılar.

Güzel bir dağ yamacına yaklaştıkları sırada, Kraliçe Kral'a dönerek:

- Ne kadar da yorulдум... diye yakındı. Üstelik susadım da:

142

ANDERSAN MASALLARI

Kral, biraz ötedeki bir pınarı göstererek:

- Şurada su var diye karşılık verdi. Dilersen oradan içebilirsin.

Kraliçe pınara şöyle bir baktı.

- Hayır benim susuzluğum su içmekle geçmez. İçim öyle yanıyor ki... Benim canım şöyle kütür kütür ekşi elma istiyor.

- Ekşi elma mı?

Kral durmuş sağına soluna bakıyordu. Yanındakiler de onunla birlikte durmuşlardı.

Ne yazık ki, hiç kimsenin yanında ekşi elma yoktu. Çevrede de elma ağacı görünmüyordu. Bu sırada Kraliçe:

- Ekşi elma isterim, diye direniyordu. Bir ekşi elmaya on kese altın vereceğim. Bana ekşi elma bulun!

Yardımcılardan birisi bağırdı.

- Bakın bakın, şurada yoksul bir köy evi var! Oraya [soralım, belki ekşi elmaları bulunur.

Bu, yoksul baba ve ailesinin yaşadığı evdi. Anneyle baba, kapı çalınıp da, karşılarında kral ve kraliçeyi görünce ne yapacaklarını şaşırıldılar.

Kraliçe ise, sofrada ekşi elmaları görmüş ve çok sevinmişti.

Kral'la Kraliçe, o gün akşama kadar yoksul aileye konuk oldular. Kraliçe, bol bol ekşi elma yedi. Akşam, sa-

143

ANDERSAN MASALLARI

raya dönerken, yoksul aileye söz verdiği gibi on kese altın bırakmıştı.

Anne, Kral'la Kraliçe'yi uğurlarken:

- Babalar hiç yanlış yapmaz, diye mırıldandı.

144

Arka kapak yazısı:

ANDERSAN MASALLARI

iyilik-köttilük, zenginlik-fakirlik, aydınlık-karanlık çatışması ile örülü
masallardan seçmeler.

<http://www.akvaryumyayinevi.com> e-posta:akvaryum@birlesikbasim.com.tr

ISBN cl?S-SDfla-5c|-Q

*

IH

-

-

9 789759 088293

E-KİTAP ARŞİVİ

Dijital Bilgi Kaynağınız

www.e-kitaparsivi.com